

PS. II
66

Partidul Național-Țărănesc
Organizația județului Timiș-Torontal

Calendarul **Voința** **Banatului**

Intocmit de:
Dr. Gheorghe Ciorman

1936

„Tipografia Românească” Timișoara

Sărbătorile cu repaus duminical

1. Toate Duminicile de peste an.
2. Anul Nou (1 Ianuarie)
3. Botezul Domnului (6 Ianuarie).
4. Unirea Țărilor Române (24 Ian.)
5. Sf. Gheorghe (23 Aprilie).
6. Paștile 2 zile (12—13 Aprilie).
7. Sărbătoare Muncii (1 Mai).
8. Independența României (10 Mai).
9. Înălțarea Domnului, Ziua Eroilor (21 Mai).
10. Nașterea Domnului, 2 zile (25 și 26 Decembrie).

Sărbători naționale :

La 1 Ianuarie se va oficia Te-Deum pentru Familia Regală. 24 Ianuarie Unirea Principatelor. La 10 Mai se va serba proclamarea independenței (1871) și a regatului (1881). În această zi se va oficia Te-Deum în toate bisericile și se va suspenda serviciul. Înălțarea Domnului (21 Mai) Ziua Eroilor. La 8 Iunie urcarea pe Tron a Regelui Carol II. 22 Iulie, ziua onom. a M. S. Reginei Maria. 16 Oct. ziua nașterii Regelui. 29 Oct. ziua nașterii Reginei Maria. 8 Noemvrie ziua onom. a Voivodului Mihail. 1 Decemvrie Unirea Ardealului și a Banatului cu Patria Mamă.

Vacanța Crăciunului ține dela 24 Decemvrie până la 7 Ianuarie inclusiv. Vacanța Paștilor ține dela Duminica Floriilor până la Duminica Tomei. Vacanța de vară la școalele primare dela 10 Iulie până la 15 Septemvrie, iar la școalele secundare dela 10 Iunie până la 1 Septemvrie.

Sărbători și vacanțe judecătorești :

Toate instanțe judecătorești țin următoarele sărbători: 1 Ianuarie (Sf. Vasile). 6 Ianuarie (Botezul Domnului). 7 Ianuarie (Sf. Botezătorul). 24 Ianuarie (Ziua Unirii). 25 Martie (Buna Vestire). Paștile 3 Zile afară de vacanțe). 23 Aprilie (Sf. Gheorghe). 1 Mai (Sărbătoare Muncii). 10 Mai (Ziua Independenței). 21 Aprilie (Ziua Eroilor). 31 Mai și 1 Iunie (Rusalii și Sfta Treime). 29 Iunie (S-ții Petru și Pavel). 15 August (Ad. Maicii Domnului). 8 Sept. (Nașt. Maicii Domnului). 14 Sept. (Înălț. S-iei Croci). 36 Oct. (Sf. Dumitru). 8 Noemvrie (Sf-ți Arhangheli). 6 Dec. (Sf. Nicolae). Crăciunul (3 zile afară de vacanță).

Curtea de Casație, Curțile de Apel și Tribunalele, iau vacanță dela 24 Decemvrie până la 8 Ianuarie, dela Dumineca Tomii și dela 15 Iulie până la 15 Septemvrie.

Judecătoriile de Ocoale iau vacanță dela 2 Ianuarie și din Joia Mare până la Dumineca Tomii.

Posturile

Mercurile și Vinerile de peste an. Ajunul Botezului 5 Ianuarie. Postul Paștilor din 18 Februarie — 12 Aprilie. Postul S-lor Apostoli din 4 Iunie până la 29 Iunie. Postul Adormirii Născătoarei de Dumnezeu dela 1—14 August. Tăierea capului S-lui Ioan în 29 August. Ziua Crucii în 14 Septemvrie. Postul Nașterii Domnului din 15 Noemvrie până în 24 Decemvrie.

Cele patru anotimpuri :

Primăvara începe la 21 Martie.
Vara începe la 22 Iunie.
Toamna începe la 23 Septemvrie.
Iarna începe la 22 Decemvrie.

Fazele lunii

Luna nouă ☾ Patrarul prim ☾ Luna plină ☽ Patrarul ultim ☾

Prefață

La dorința conducerii partidului nostru, continuăm și anul acesta cu scoaterea unui calendar politic, care să fie pentru țărani un îndreptar practic din toate punctele de vedere. Credincioși ideilor țărăniște, vom căuta prin materialul variat să facem țărânimii o educație corespunzătoare stărilor de azi. Pentru noi primează deșteptarea conștiinței de clasă, fără care pătura rurală, nu poate păși la lupta de emancipare și de înjghebare a unor noi așezăminte sociale și economice. Un nou Stat, trebuie clădit pe realitățile rurale, care să fie exponentul milioanele de țărani și muncitori oprimați, de un regim social nedrept și vitreg.

Dacă ne succede să trăzim țărâtimea la conștiința de clasă, de care are nevoie ca să-și înțeleagă toate necazurile, atunci am reușit. Cu o țărâtime cultă și instărită economică care să aibe convingeri politice bine precizate, se poate păși la schimbări radicale în viața de stat, așa cum o doresc și conducătorii noștri: cu una însă care trăiește în marasm politic și economic, nu se poate construi nimic. Noi urmărim trezirea țărânimii, pentruca, prin ajutorul ei, să punem bazele noului Stat țărănesc, întemeiat pe muncă și dreptate socială. În direcția aceasta, încercăm și anul acesta să facem un pas înainte publicând acest calendar.

Dr. GHEORGHE CIORMAN.

5.7.330

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	
1	Miercuri	(†) Tăier. I. Sf. Vas. ☩	(†) Anul nou	Ziua are 10 ore Noaptea are 14 ore Soarele răsare la 6.25, apune la 4.40.
2	Joi	P. Silvestru	Macarius	
3	Vineri	P. Malachia	Genoveva	
4	Sâmbătă	C. Teoctist, S. 70 Ap.	Titus	
Dum. înainte de Botez. Ev. Marcu: „Începutul Evangheliilor lui Isus Hristos”. Glas 4. inv. 10. Apost.: Fiule Timotei privează...				
5	Duminecă	M. Teopempt	Telesfor	Zodia Vărsătorului Cei născuți în această zodie, adică între 8 Ianuarie și 7 Februarie, sunt din fire liniștiți, buni cu toate lumea și cu recunoștință față de acei cari le-a făcut un bine. Au înclinații spre lucruri frumoase, sunt iubiți de cei ce îi înconjoară fiindcă sunt buni la inimă și au o purtare demnă ceia ce le aduce succes în viață. Fetele născute în această zodie, vor fi totdeauna vesele și cu surisul pe buze; sunt statornice în dragoste și prin purtarea lor chibzuită, promit că măritându-se, vor aduce noroc în casă. Vor fi bune gospodine, credincioase și cu fire cumpănită. Femele sunt bune gospodine, cu fire așezată și credincioase. Bărbații sunt vioi, buni la inimă și știu război greutățile vieții.
6	Luni	(†) Botezul Domn.	(†) Bot. Dlui	
7	Mărti	(†) Sf. Ion Botezat.	Balint	
8	Miercuri	C. Gheorghe și D. ☩	Sever	
9	Joi	S. M. Polieuct	Iulian	
10	Vineri	p. Grig. Domețiu	Paul	
11	Sâmbătă	C. Teodosiu cel M.	Higinus	
Dum. după Botez. Ev. Matei: „În vremea aceea, auzind Isus, că Ioan s'a prins...” Glas 5 inv. 1 Apost.: Fraților, fiecăruia din noi.				
12	Duminecă	Muc. Tațiana	Ernest	Aniversări La 24 Ianuarie, Aniversarea Unirii Țărilor Române (1859 și 1919).
13	Luni	M. Ermil Stratonic	Ilarion	
14	Mărti	SS. Păr. uciș în Sin. ☩	Felix	
15	Miercuri	C. Pavel; I. Colib.	Mauriș pust.	
16	Joi	Inch. Ap. P.	Marcel	
17	Vineri	C. Antonie cel M.	Antoniou	
18	Sâmbătă	SS. păr. Atanase	Maurus	
Dum. 29 după Rusalii. Ev. Luca „În vremea aceea intrând Isus l'au întîmpinat 10 leproși...” Glas 6 inv. 1 Apost.: Fraților mulțumim Tatălui.				
19	Duminecă	C. Macarie	Canut	
20	Luni	C. Eutenie cel M.	Fabian	
21	Mărti	C. Maxim. Valer.	Agneta	
22	Miercuri	S. Ap. Timoteiu ☩	Vicențiu	
23	Joi	SS. Clement, Agat.	Logd. Mariel	
24	Vineri	C. Xenia Sărb. Naț.	Timoteu	
25	Sâmbătă	(†) C. Grig. Teol.	Intorc. la Saul	
Evangh. Luca, alui Zachei „În vremea aceea trecea Isus...” Glas 7, inv. 2. Ap: Fiule Timotei, credincios este...				
26	Duminecă	C. Xenofon	Policarp	
27	Luni	Ad. m. I. G. de Aur	Ioan Crisost.	
28	Mărti	C. Efrem ☩	Carol cel mare	
29	Miercuri	Aduc. m. S. M. Ign.	Francisc	
30	Joi	(†) S. I. Vas. Grig. și I.	Adelgunda	
31	Vineri	S. Chir, Ioan	Petru	

Intrebuintați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Stofa care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală.

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca : „Sochor“

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	
1	Sâmbătă	M. Trifon, Perpetua	Ignatius	Ziua are 11 ore Noaptea are 13 ore Soarele răsare la 7-11, apune la 5-20
Dum. Vameşului şi Farizeului, Ev. Luca: „Zis-a Domnul pilda acestor doi oameni au intrat în biserică...” Glas 8, inv. 3. Apost.: Fiule Timotei, urmat-ai învăţăturii.				
2	Duminică	(†) Întâmpin. D-lui	(†) Int. D-lui	Zodia „Peştilor“ Născuţii în zodia Peştilor, dela 7 Febr. până la 9 Martie, vor deveni oameni cu bună stare, datorită hărniciei şi spiritului de economie. Bărbaţii nu vor fi prea mari de statură, foarte îndrăzneţi însă, puţin lăuduroşi şi iuţi la supărare. Fetele născute în zodia Peştilor, sunt draguţe şi dacă sunt stăpânite de o fire liniştită, pot să aibă mare noroc în viaţă. Mai presus însă de orice vor fi harnice gospodine. E bine ca cei născuţi în această zodie să se ferească de leacuri băbeşti cari le pot aduce moartea. Bărbaţii sunt firi schimbătoare, se înflăcărează uşor şi repede pentru ce e frumos, dar nu sunt prea statornici. Sunt din fine darnici şi inclinaţi spre facere de bine.
3	Luni	D. Simeon şi Ana	Blasiu	
4	Mărti	C. Avramie	Veronica	
5	Miercuri	M. Agata	Agatia	
7	Joi	P. Vucol	Dorotea	
7	Vineri	C. P. Partenie	Romuald	
8	Sâmbătă	M. Teodor Stratil.	M. Ioan	
Dum. Fiului rătăci, Ev. Luca: „Zis-a D-nul pilda aceasta, un om avea 2 feciori...” Glas 1, inv. 4. Apost.: Fraţilor, toate imi sunt îngăduite.				
9	Duminică	S. M. Nichifor	Apolonia	Fetele născute în zodia Peştilor, sunt draguţe şi dacă sunt stăpânite de o fire liniştită, pot să aibă mare noroc în viaţă. Mai presus însă de orice vor fi harnice gospodine. E bine ca cei născuţi în această zodie să se ferească de leacuri băbeşti cari le pot aduce moartea. Bărbaţii sunt firi schimbătoare, se înflăcărează uşor şi repede pentru ce e frumos, dar nu sunt prea statornici. Sunt din fine darnici şi inclinaţi spre facere de bine.
10	Luni	M. Haralambie	Gabriela	
11	Mărti	M. Vlasie, Teodora	Desideriu	
12	Miercuri	P. Melentie Sat. ☿	Eulalia	
13	Joi	C. Martinian	Eduard	
14	Vineri	C. Auxentie	Valentin	
15	Sâmbătă	Ap. Onisim.	Faust	
Dum. lăsat de carne, Ev. Matei: „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omeneşc...” Glas 2, inv. 5. Apost.: Fraţilor, mâncarea nu ne va pune.				
16	Duminică	M. Pamfilie	Iuliana	
17	Luni	M. Teodor Tiron	Sabas P.	
18	Mărti	P. Leon p. Romei	Coloman	
19	Miercuri	Ap. Archip	Susana	
20	Joi	C. P. Leon ep. ☿	Eucherius	
21	Vineri	C. Timoteiu	Eleonora	
22	Sâmbătă	M. din Eug.	Petru intr.	
Dum. lăsat de brânză, Ev. Matei: „Zis-a Domnul, de veţi ierta oamenilor greşelile lor...” Glas 3, inv. 6. Apost.: Fraţilor, mai aproape este nouă.				
23	Duminică	M. Policarp	Roman I. d. s.	
24	Luni	Afl. cap. sf. Ion Bot.	Ziua intercală	
25	Mărti	C. Tarasie	Matia	
26	Miercuri	S. Porfir episc. ☿	Alesandru	
27	Joi	C. Pr. Decapol.	Leandru	
28	Vineri	P. Vasilie mărt.	Roman	
29	Sâmbătă	P. Caison Romanul	Casiu	

es-
ină
eni
da-
tu-
ații
de
năți
și

dia
e și
e o
ibă
vlei
vor

cuți
fe-
ești
tea.
im-
rază
u ce
sunt

nici
e de

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală,

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca: „Sochor“

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
Dum. 1 din Post. Ev. Ioan: „În vremea aceea voia Iisus să se meargă în Galileia...” Olas 4, inv. 7. Apost.: Fraților, prin credință Moise.			
1	Duminică	C. Eudochia	Albin
2	Luni	S. M. Teodot	Simplicius
3	Marti	M. Eutropiu	Cunigunda
4	Miercuri	C. Geras	Teofil
5	Joi	M. Conon	Eusebiu
6	Vineri	42 m. din Amorea	Friderich
7	Sâmbătă	MM. Vasile Efrem	Toma
Dum. 2 din Post. Ev. Marcu: „În vremea aceea intră-a Iisus în Capernaum...” Olas 5, inv. 8. Apost.: Întru început Tu Doamne și Fraților, Arhiepiscop ca acesta.			
8	Duminică	C. Teofilact	Gotfrid
9	Luni	SS. 40 Mucenici	Francisca
10	Marti	Mart. Codrat	S. 40 Martiri
11	Miercuri	C. Sofronie	Constantin
12	Joi	C. Teofan, Grig.	Grigoriu
13	Vineri	Păr. Nichifor	Rozina
14	Sâmbătă	C. Benedict	Matilda
Dum. 3 din Post. Ev. Marcu: „Zis-a Domnul, cine vrea să viată după mine...” Olas 6, inv. 9. Apost.: Fraților, având Arhiepiscop mare.			
15	Duminică	M. Agapiu, Romil	Cristof
16	Luni	M. Sabin, Anin	Henrich
17	Marti	C. Alexiu	Gertrud
18	Miercuri	P. Chiril, m. Euc.	Alexandru
19	Joi	M. Chrisant și D.	Iosif
20	Vineri	SS. uciși Sava	Ioachim
21	Sâmbătă	Păr. Iacob mărt.	Benedict
Dum. 4 din Post. Ev. Marcu: „În vremea aceea venit-a un om la Iisus...” Olas 7, inv. 10. Apost.: Fraților, lui Avram și Fraților, ca fiii luminei.			
22	Duminică	M. Vasile și Dros.	Octavian
23	Luni	C. Nicom., Domeșiu	Victoria
24	Marti	P. C. Zaharie	Gabriel
25	Miercuri	(†) Bunavestire	(†) Bunavest.
26	Joi	S. M. V. Gavril	Emanuil
27	Vineri	C. Martrona din Tes.	Damaschin
28	Sâmbătă	C. Stefan făc. de m.	Ioan Cap.
Dum. 5 din Post. Ev. Marcu: „În vremea aceea luând Iisus pe cei 11 învățăceli...” Olas 8 inv. Ap.: Fraților, Hristos venind și Fraților mai înainte de venirea.			
29	Duminică	C. Marcu	Ciril
30	Luni	Păr. Ion Scărariul	Ioan
31	Marti	C. Ipatie, Avda	Beniamin

Ziua are 12 ore
Noaptea are 12 ore
Soarele răsare la 6'20,
apune la 6

Zodia Berbecului

Cei născuți în zodia Berbecului, adică dela 9 Martie până la 9 Aprilie, vor fi oameni voinici și stăpâniți de multă ambiție și curaj. Foarte iuți la ceartă, mai ales în căsnicie, le trece însă repede focul. Vor fi deschiși la vorbă și cu oarecare talent ceia ce îi va ajuta să se ridice în posturi de conducere. Le place să fie lăudați și lingușiți. Printre prieteni vor avea și mulți dușmani.

Această zodie aduce fete din fire domoale, cărora le place să se gătească frumos, ca să fie iubite și lăudate pentru frumusețea lor.

Bărbați născuți în această zodie sunt foarte ambițioși, curajoși, prea încrezuți în sine, câteodată pătimași, dar totdeauna au caractere cinste și vorba deschisă, sinceră și cinstită; le sare țandă pentru orice fleac, dar se astâmpără ușor, uitând repede arțagul; le place să steie totdeauna în fruntea mesei și să facă pe cel mai cuminte.

Aniversări

La 14 Martie Aniversarea proclamării Regatului (1881)

La 27 Martie, Aniversarea Unirii Basarabiei cu Patria Mamă (1918).

Intrebuintați zilnic
renumita cremă de ghetă

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală,

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca: **„Sochor“**

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Miercuri	C. Marta eg. Ger.	Hugo
2	Joi	C. Tit. Amfia ⑤	Francisc
3	Vineri	C. P. Nichita mărt.	Richard
4	Sâmbătă	Păr. Iosif	Ambrosie
Dum. Floriilor. Ev. Ioan: „Mai înainte de Paști cu 6 zile...” Apost.: Fraților, bucurați-vă pururea.			
5	Duminică	(†) Floriile	(†) Floriile
6	Luni	P. Eutichie	Celestin
7	Marți	C. Păr. Gheorghe	Herman
8	Miercuri	S. Ap. Irodion	Dionisie
9	Joi	M. Evpsichie ⑥	Dimitrie
10	Vineri	† Vinerea Patimilor	Sf. Vinerea
11	Sâmbătă	Sf. Luca Antipa	Papa Leo
Dum. Sfint. Paști, Ev. Ioan: „La început era cuvântul...” Apost.: „Cuvântul cel dintâiu.			
12	Duminică	(†) Sfintele Paști	(†) Sf. Paști
13	Luni	(†) Lunia Paștilor	(†) Lunia Pașt.
14	Marți	Sf. Martin al Romei	Tibor
15	Miercuri	S. Aristarh	Anastasia
16	Joi	M. Agapia și Irina ⑦	Turibius
17	Vineri	Sf. M. Simeon	Rudolf
18	Sâmbătă	C. Ioan	Apolonius
Dum. Tomei, Ev. Ioan: „Fiind seară în ziua aceea...” Glas 1, Inv. 4. Apost.: „în zilele acelea prin mânia Apostolilor”.			
19	Duminică	M. Pafnutie	Crescentia
20	Luni	P. C. Teodor	Agneta
21	Marți	C. Timot., Mariciu	Eleonora
22	Miercuri	A. Nat. c. Teodor	Sotir, Caius
23	Joi	(†) Sf. m. Gheorghe ⑧	George
24	Vineri	L. Sav. Strat. și Elis.	Adalbert
25	Sâmbătă	Sf. Ap. și Ev. Mar.	Marcu evang.
Dum. Mironosițelor. Ev. Marcu: „În vremea aceea venind Iosif din Arimateia...” Glas 2, Inv. Apost.: „În zilele acelea înmulțindu-se ucenicii”.			
26	Duminică	M. Vas. ep. s. Glaf.	Cletus
27	Luni	Simeon ruda Dom.	Peregrin
28	Marți	Ap. Idan, Sosipatru	Vitalios
29	Miercuri	9 muc. din Chizic	Petru
30	Joi	Ap. Iacob Zevedei	Catarina

Ziua are 13 ore
Noaptea are 11 ore
Soarele răsare la 5'20,
apune la 6'45

Zodia Taurului

Cei născuți în zodia Taurului, adică dela 10 Aprilie până la 9 Maiu, sunt înalți de statură, frumoși, sentimentali, agonișitori și muocitori: au idei proprii și se lasă greu de-a fi convinși; au calități frumoase prin cari se pot ridica în situații înalte; li-e dragi frumusețile naturii și de aceea sunt buni agricultori.

Bărbații sunt tainici și câteodată supărăcioși, ceiace, le va aduce pagube, tot la fel sunt și femeile. Vor fi însă deștepte, bune gospodine și numai dragostea le poate împăca.

Fetele născute în această zodie nu se vor putea îndrăgosti de bărbați cu ochii verzi, căci le aduce nenoroc.

Această zodie aduce femeii deștepte, bune gospodine, dar cam vajnice la mânia; numai dragostea le poate împăca.

Aniversări

La 24 Aprilie, Ziua numelui M. S. Reginei Elisabeta a Greciei.

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală,

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca : **„Sochor“**

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Vineri	Pr. Eremie ☉	Filip și Iacob
2	Sâmbătă	Adm. m. Atan.	Atanasie
Dum. Slăbănogului, Ev. Ioan: „În vremea aceea, s'a suit Isus în Ierusalim...” Glas 3, Inv. 5. Apost.: În zilele acelea, fost a Petru.			
3	Duminecă	Timoteiu	Aflarea crucii
4	Luni	M. Pelagia	Florian
5	Mărți	M. Irina, Gaian	Pius
6	Miercuri	S. și Drep. Iov	Ioan
7	Joi	M. M. Acacie	Stanislau
8	Vineri	Ev. Ion, c. Ars. ☾	Mihaiu
9	Sâmbătă	Pror. Isaia	Gregoriu
Dum. Samarincii, Ev. Ioan: „În vremea aceea venind Isus în cetatea Samarici...” Glas 4, Inv. 7. Apost.: „În zilele acelea, Apostolii cei ce s'au risipit”.			
10	Duminecă	S. Zilotul Sărb. Naț.	Antoni
11	Luni	M. Mochie, m. D.	Beatrix
12	Mărți	C. Epifanie	Pongrațius
13	Miercuri	M. Gliceria	Servațius
14	Joi	M. Terapont	Bonifațius
15	Vineri	Păr. Pachomie	Sofia
16	Sâmbătă	C. Teodor f. ☉	Ioan Nepom.
Dum. Orbului, Ev. Ioan: „În vremea aceea, trecând Isus, văzu-a pe un orb...” Glas 5, Inv. 8. Apost.: „În zilele acelea, când mergeau Apostolii.			
17	Duminecă	S. Ap. Andronic	Ubal
18	Luni	M. Teodot	Felix
19	Mărți	M. Patrichie	Iov
20	Miercuri	Mart. Talaleu	Bernhard
21	Joi	(†) Const. El. In Dl., Ziua Eroilor	(†) Înălț. D-lui, Ziua Eroilor
22	Vineri	C. Vasilic, Codru	Iulia
23	Sâmbătă	C. Mihail mărtur. ☽	Desideriu
Dum. Sfinților Părinți, Ev. Ioan: „În vremea aceea ridicând Isus ochii săi spre cer...” Glas 6, Inv. 10. Apost.: În vremea aceea socotit-a Pavel.			
24	Duminecă	C. Simeon, Marciana	Ioana
25	Luni	A 3 afl. a cap. I. B.	Urban
26	Mărți	Sf. Ap. Carp.	Filip
27	Miercuri	M. Eladie, Terapont	Maria Magd.
28	Joi	C. Nichita	Wilhelm
29	Vineri	M. Teodosie	Manilius
30	Sâmbătă	Isachie, Varlaam ☼	Ferdinand, Felix
Dum. Rusaliilor, Ev. Ioan: „Iară în ziua cea mai de pe urmă, cea mare a Praznicului...”			
31	Duminecă	(†) Sf. Rusalii	(†) Sf. Rusalii

Ziua are 14 ore
Noaptea are 10 ore
Soarele răsare la 4:30,
apune la 7:20

Zodia Gemenilor

Cei născuți în zodia Gemenilor, adică între 10 Mai și 9 Iunie, sunt mici la statură, ageri la minte, pricepuți în comerț, iubesc călătoriile și învață cu ușurință limbi străine; au înclinații artistice și vor ajunge să cunoască oameni mari printre cari vor trăi.

Bărbații sunt oameni de inimă, buni sfătuitori; umbli după dragoste și știu ieși din încurcătură, chiar și prin vicleșug, sunt din fire deștepti, buni în comerț, învață ușor alte limbi străine, iubesc călătoriile, ca să cunoască și alte ținuturi și obiceiuri; își schimbă ușor profesiunile și au darul de a fi inventivi, producând chiar opere de artă.

Femeile din această zodia sunt blânde, puțin sentimentale, fără prea mari pretenții, bune gospodine și se vor bucura în viață de un cămin fericit.

Aniversări

La 10 Mai, Aniversarea proclamării independenței (1877) și a încoronării primului Rege român (1881).

La 21 Mai, Ziua Eroilor.
La 21 Mai, Ziua numelui A. S. R. Principesă Elena.

**Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe**

„Revolver“

Notițe

**Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală,
Cunoscută tuturor
Poartă doar marca:**

„Sochor“

30 zile

Iunie

Cireșar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	
1	Luni	(†) Luniă Rusal.	A 2 zi de Rusalii	Ziua are 15 ore Noaptea are 9 ore Soarele răsare la 4:20, apune la 7:50
2	Marți	M. Nich. Ioan cel n.	Erasmus	
3	Miercuri	M. Luchilian, Paula	Clotilda	
4	Joi	Mitrofan al Cpolei	Quirinus	
5	Vineri	M. Dorotei al Tirului	Bonifaciu	
6	Sâmbătă	C. Visarion, Ilarie	Norbert	
Dum. Tuturor Sfinților, Ev. Matei: „Zis-a Domnul, tot cel ce mă va mărturisî...” Glas 8, inv. 1. Apost.: Fraților, sfinții toți prin credință.				
7	Duminică	M. Teodot, Licarion	Lucreția	Cei născuți în zodia Racului, adică între 10 Iunie și 11 Iulie, sunt economi, strâng averi și dau „înainte”, nu ca racul „îndărăt”, — averile adu- nate din nechibzuință le pot pierde. Bărbații sunt vioi, le place veselie și petrecerile, uneori prea ușurați. Nu vor fi frumși la față, nu vor avea noroc în dra- goste, dar nici nu vor sparge casele altora. În căsnicie vor avea multe necazuri.
8	Luni	M. Nicandru, Marc	Medard	
9	Marți	P. Chiril, s. Enata	Primus	
10	Miercuri	M. Timoteiu, Teofan	Margareta	
11	Joi	A. Vart. Varnava	Barnaba	
12	Vineri	P. Onufr. m. Antoniu	Vasilides	
13	Sâmbătă	M. Achilina, c. Trifilia	Anton de Pad.	
Dum. 2 d. Rusalii: Ev. Matei: „În vremea aceea umblând Isus pre lângă marea Galileii”. Glas 1, inv. 2. Apost.: Fraților, slavă și cinste.				
14	Duminică	Prof. Eliseiu, c. Iulit.	Antonia	Femeile din această zodie sunt simțitoare, har- nicie la toate; gata la vorba bună ca și la sfadă, iartă însă cu ușurință, fiind istețe și iscusite la gâteli, vor putea subjugă cu ușurință pe bărbați.
15	Luni	Pf. Amos p. Aug.	Vitus	
16	Marți	Sf. Tiron	Iustina	
17	Miercuri	M. Savel, Imanuil	Adolf	
18	Joi	M. Leonte, Eterie	Marcell	
19	Vineri	Ap. Iuda fratele Dlui	Gervasius	
20	Sâmbătă	M. Metodie	Silvestru	
Dum. 3 d. Rusalii, Ev. Matei: „Zis-a Domnul, lumina trupului este ochiul...” Glas 2, inv. 3. Apost.: Fraților, îndreptți fiind pe credință.				
21	Duminică	M. Eusebie	Alois	Aniversări La 8 Iunie 1930 urca- rea pe Tron a M. S. Reg. Carol II.
22	Luni	M. Evzechie, Zenon	Paulin	
23	Marți	M. Agripina, Dim.	Sidonia	
24	Miercuri	(†) Nașt. Sf. Ion Bot.	N. I. Ioan Bot.	
25	Joi	M. Fevronia, Firmin	Prosper	
26	Vineri	P. David, I. Anțion	Eremias	
27	Sâmbătă	C. Samson, Anect	Ladislau	
Glas 4 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea intrând Isus în Capernaum...” Glas 3, inv. 4. Apost.: Fraților, fiind slobod de păcat.				
28	Duminică	Aduc. m. Chiril și Ion	Leo papa II.	
29	Luni	(†) Sf. Ap. Petru Pav.	(†) Petru și Pavel	
30	Marți	Soborul Sf. Apostoli	Leontinus	

Zodia Racului

Cei născuți în zodia Racului, adică între 10 Iunie și 11 Iulie, sunt economi, strâng averi și dau „înainte”, nu ca racul „îndărăt”, — averile adunate din nechibzuință le pot pierde.

Bărbații sunt vioi, le place veselie și petrecerile, uneori prea ușurați. Nu vor fi frumși la față, nu vor avea noroc în dragoste, dar nici nu vor sparge casele altora. În căsnicie vor avea multe necazuri.

Femeile din această zodie sunt simțitoare, harnicie la toate; gata la vorba bună ca și la sfadă, iartă însă cu ușurință; fiind istețe și iscusite la gâteli, vor putea subjugă cu ușurință pe bărbați.

Aniversări

La 8 Iunie 1930 urcarea pe Tron a M. S. Reg. Carol II.

**Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghetă**

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală.

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca: „Sochor“

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	
1	Miercuri	SS. Cosma și Dam.	Teobold	Ziua are 14 ore Noaptea are 10 ore Soarele răsare la 4 ²⁵ , apune la 7 ⁴⁶
2	Joi	Vest. Nc. de D zeu	Cer. Mariei	
3	Vineri	M. Iachint	Heliodor	
4	Sâmbătă	P. Andrei, s. Ciprila	Uldarich	
Dum. 5 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, trecând Isus de cea parte...” Glas 4, inv. 5. Apost.: Fraților bunăvoința inimii mele.				
5	Duminică	C. Atanasie	Ciril	Zodia Leului Cei născuți între 12 Iulie și 13 August, zodia Leului, sunt puternici la trup, frumoși și încrezători, se cred cumsecade, nu se așteaptă la rău, de unde vor avea de suferit dezamăgiri; le plac hainele scumpe dar și lucrul. Vor avea prieteni cari îi vor iubi. Uneori sunt vaniți și orgolioși. Sunt rezistenți și lucrează cu multă ambiție; prin firea lor aleasă trezesc simpatii multe. Bărbați nu sunt ca „leii”, dimpotrivă cam fără voință hotărâtă, dar ținută din scurt, duc treburile la bun sfârșit. Femeile sunt deosemeni, harnice, istețe și frumoase, dar le place să găsească nod în papură; deși nu sunt stăpânite de intenții rele, uneori sunt răzbunătoare. În dragoste vor avea noroc cu un singur bărbat.
6	Luni	C. Sisoie, m. Lucia	Isaia	
7	Mărti	C. Toma, Muc. Chir.	Willibald	
8	Miercuri	M. Procopiu	Chilian	
9	Joi	M. Pangratie	Antoniu	
10	Vineri	S. M. 45 din Nic.	Amalia	
11	Sâmbătă	M. Eufimia	Papa Pius I.	
Dum. 6 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, intrând Isus în corabie...” Glas 5, inv. 6. Apost.: Fraților având daruri.				
12	Duminică	M. Proclu, Ilarie	Henrich	Aniversări La 11 Iulie 1917, Bătălia dela Mărășești. La 20 Iulie 1927, a murit Regele Ferdinand I. La 22 Iulie, ziua numelui M. S. Reginei Maria.
13	Luni	Sobor. Arch. M.	Eugen M.	
14	Mărti	Ap. Aquila	Bonaventura	
15	Miercuri	MM. Chiric și Iulita	Desp. Apost.	
16	Joi	M. Antinogen	Maria	
17	Vineri	Mart. Marina	Alexiu	
18	Sâmbătă	MM. Iacint și Emilian	Friderich	
Dum. 7 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, trecând Isus, mers-au după Dânsul doi oroi...” Glas 6, inv. 7. Apost.: Fraților, datori suntem noi.				
19	Duminică	C. Die și M. Macr.	Aurelia, Paul	
20	Luni	(†) Sf. Porocul Ilie	Ilie prof.	
21	Mărti	PP. Simeon, Ion pust.	Daniil prof	
22	Miercuri	M. Mar. Magdalina	Maria Magd.	
23	Joi	MM. Foca, Vitalin	Apolinarie	
24	Vineri	M. Cristina, Cap.	Cristiana	
25	Sâmbătă	Adrm. sf. Ana	Iacob	
Dum. 8 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, văzută-a Isus, popor mult...” Glas 7, inv. 8. Apost.: Fraților, rogu-vă pe voi.				
26	Duminică	M. Ermolae	Ana	
27	Luni	(†) M. Pantelimon	Aurel	
28	Mărti	Ap. Prohor, Nic., Tim.	Victor	
29	Miercuri	M. Calnic și Teodota	Marta	
30	Joi	Ap. Sila și Siluan	Avdon	
31	Vineri	S. Eudoxim, Iosif	Ignatius	

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală,
Cunoscută tuturor

Poartă doar marca: „Sochor“

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Sâmbătă	Sc. sf. crucii și M. M.	Petru
Dum. 9 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, nevoit-a Isus pe învățăcelii săi...” Glas 8, Inv. 9. Apost.: Fraților ai lui Dumnezeu împreună.			
2	Duminecă	Aduc. moașt. sf. Ștef.	Portiancula
3	Luni	C. Isachie, Dalmat ☿	Augustin
4	Marti	Sf. 7 coconi din Efes.	Domnica
5	Miercuri	M. Eusigie s. Fabiu	Marta
6	Joi	(†) Schimbarea la față	Sc. la față
7	Vineri	M. Dometie, Narc.	Caiedan
8	Sâmbătă	Păr. Emilian, Triand.	Ciriace
Dum. 10 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea s'a apropiat de Isus un om...” Glas 1, Inv. 10. Apost.: Fraților, Dumnezeu pe noi Apostolii.			
9	Duminecă	Ap. Matia	Roman
10	Luni	M. Laurențiu, Sixt ☿	Laurențiu
11	Marti	M. Euplu	Susana
12	Miercuri	M. Fotie, Anichit	Clara
13	Joi	C. Maxim, Dositeiu	Hipolit
14	Vineri	P. Michea, Lucin	Eusebiu
15	Sâmbătă	(†) Ad. născ. D-zeu	(†) Ad. Mariei
Dum. 11 d. Rusalii, Ev. Matei: „Zis-a Domnul pilda aceasta: asămănatu-s'a împărăția cerurilor...” Glas 2, Inv. 11. Apost.: Fraților, pecetea apostoliei mele.			
16	Duminecă	M. Dioned, Alcibiad	Rocus
17	Luni	M. Miron, Straton ☿	Liberat
18	Marti	M. Flor și Laur	Helen
19	Miercuri	M. Andreiu, c. Teofan	Ludvig
20	Joi	Pr. Samuil	Ștefan
21	Vineri	Ap. Tadeu și Vassa	Ioana
22	Sâmbătă	A Agatonic, Sever	Timoteiu
Dum. 12 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea apropiatu s'a de Isus, un tânăr...” Glas 3, Inv. 1. Apost.: Fraților, arat vouă Evanghelia.			
23	Duminecă	S. M. Lup și Irineu	Filip
24	Luni	M. Eutichie, Tation ☿	Bartolomeu
25	Marti	Ap. Vartolom și Tit.	Ludovic r.
26	Miercuri	M. Adrian și Natalia	Samuil
27	Joi	C. Pimen	Iosif
28	Vineri	C. Moise Arabul	Augustin
29	Sâmbătă	(†) Tăier. cap. Sf. I. B.	Tăi. c. s. Ioan
Dum. 13 d. Rusalii, Ev. Matei: „Zis-a Domnul pilda aceasta: un om oarecare era stăpân de case...” Glas 4, Inv. 2. Apost.: Fraților, priveghiați, stați în credință.			
30	Duminecă	P. Alexa., Ion, P.	Roza
31	Luni	Brăul Preacuratei M.	Raimund

Ziua are 13 ore
Noaptea are 11 ore
Soarele răsare la 5,
apune la 7

Zodia Fecioarei

Cei născuți în zodia Fecioarei, între 13 August și 12 Septembrie, sunt sensibili din fire, deștepți, talentați și cu multă trageră către învățătură. În viață vor fi buni gospodari, buni soți și prea cinstiți.

Bărbații sunt cu față luminoasă, buni gospodari, buni soți, dar pot fi ușor induplecați, fiind de bunăcredință.

Fetele sunt rușinoase, dragălașe însă și, credincioase ca soții. Vor îmbătrini alături de primul bărbat cu care vor avea copii mulți, iar în gospodărie sunt neîntrecute.

Cei născuți în această zodie vor înregistra frumoase succese în viață.

Aniversări

La 5 August, Aniversarea nașterii A. S. R. Principele Nicolae (1903).

La 30 August, Luarea Griviței (1877).

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghetă

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală

Și pe nimeni nu înșală,

Cunoscută tuturor

Poartă doar marca : „Sochor“

30 zile

Septembrie

Răpchiune

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic	
1	Marți	(†) C. P. Simeon	Egid	Ziua are 12 ore Noaptea are 12 ore Soarele răsare la 5.35, apune la 6.25
2	Miercuri	M. Mamant	Absolon	
3	Joi	M. Antim, Arist.	Serafin	
4	Vineri	M. Vavila, Moise	Rozalia	
5	Sâmbătă	Pr. Zaharia, Urban ☩	Victoria	
Dum. 14 d. Rusali, Ev. d. Matei: „Zis-a Domnul... asemănatu-s'a împărăția Cerului, omului împărat...” Glas 5, Inv. 3. Apost.: Fraților, celce ne adevărează pe noi.				
6	Duminică	A. Mihail, Romil	Zaharia	Zodia Cumpănei Cei născuți în zodia Cumpănei, dela 13 Sept. până la 12 Octomvrie, au un fizic frumos, nu prea înalți de statură și cu însușiri sufletești alese; foarte buni din fire, gata oricând de milă față de cei strămtorați. Au însă obiceiul de a vorbi mult și a se lăuda. Treburile și le chibzuesc bine și știu să-și asigure un trai bun. Femeile sunt puțin visătoare, iubesc podoabele și se fălesc cu frumusețea. Ca gospodine sunt harnice, dar cam ușuratele în căsnicie.
7	Luni	M. Sozont	Regina	
8	Marți	(†) Nașt. N. de D-zeu	(†) Nașt. Mariei	
9	Miercuri	P. Ioachim și Ana	Gorgonius	
10	Joi	M. Minodora	Nicolau	
11	Vineri	M. Teodora	Atanasiu	
12	Sâmbătă	M. Avtonom	Tobias	
Dum. Iraintea Înălțării Sf. Cruci, Ev. Ioan: „Zis-a Domnul... nimeni nu s'a suit la cer...” Glas 6, Inv. 4. Apost.: Fraților, vedeți cu ce fel de slove.				
13	Duminică	S. Corneliu Sutașul	Maternus	Aniversări La 30 Septemvrie, Ziua nașterii M. S. Regina Elisabeta a Greciei.
14	Luni	(†) Înălț. Sf. Cruci ☩	Înălț. S. Cruci	
15	Marți	M. M. Nichita, C. V.	Hildegard	
16	Miercuri	M. Eufimie	Ludmila	
17	Joi	M. Sofia și ficele ei	Nicodim	
18	Vineri	C. Eunemie	Toma	
19	Sâmbătă	Trofim, Sav., Dorim.	Lambert	
Dum. după Înălțarea Sf. Cruci, Ev. Marcu: „Zis-a Domnul... cel ce voia să vină după mine...” Glas 7, Inv. 5. Apost.: Fraților, stind că nu se îndreptează.				
20	Duminică	S. M. Eustatie	Fustagiu	
21	Luni	Ap. Codrat din Mag.	Mateiu	
22	Marți	S. Foca făc. de m. ☩	Mauriciu	
23	Miercuri	(†) Zemis, s. I. Bot.	Tecla	
24	Joi	M. Tecla	Gellert	
25	Vineri	C. Eufrosina	Cleofas	
26	Sâmbătă	(†) Adorm. Sf. Ion Ev.	Ciprian	
Dum. 18 d. Rusali, Ev. Luca: „În vremea aceea sta Isus lângă lacul Genisaretului...” Glas 8, Inv. 6. Apost.: Fraților, cel ce samănă cu scumpețe.				
27	Duminică	S. M. Calistrat	Cosma și Dam.	
28	Luni	C. Hariton	Vincentiu	
29	Marți	M. Chiriac Sihast.	Mihail	
30	Miercuri	M. Gridorie, Mardon	Hieronim	

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală,
Cunoscută tuturor

Poartă doar marca: „Sochor“

31 zile

Octombrie

Brumărel

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Joi	Ap. Anania, c. Rom.	Remig
2	Vineri	M. Ciprian, Iustina	Leodegar
3	Sâmbătă	S. Dionisie	Candid

Dum. 19 d. Rusalii, Ev. Luca: „Zis-a Domnul, precum vă este voia, ca să faci vouă...” Glas 1, Inv. 7. Apost.: Fraților, Dumnezeu și Tatăl.

4	Duminecă	S. P. Ieroteiu	Francisc Ser.
5	Luni	M. Charitona	Placid
6	Mărți	(†) Sf. Ap. Toma	Bruno
7	Miercuri	M. Serg., Polichron.	Iustina
8	Joi	M. Pelaghia	Brigita
9	Vineri	Ap. Iac. a lui Alfeu	Dionisiu
10	Sâmbătă	SS. M. Eulampie	Francisc

Dum. 20 d. Rusalii, Ev. Luca: Zis-a Domnul, pilda aceasta, eșit-a sămănătorul... Glas 2, Inv. 8. Apost.: Fraților, știind că nu-se îndreptează.

11	Duminecă	(†) S. Ap. Filip	Filomena
12	Luni	M. Andronic	Maximilian
13	Mărți	SS. M. Carp. și Papi	Coloman
14	Miercuri	(†) C. Paraschiva	Calist
15	Joi	C. M. Lucian	Teresia
16	Vineri	S. M. Loghin Sut.	Gallus
17	Sâmbătă	Pr. Osie, Andrei	Hedvig

Dum. 21 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea mers-a Isus într-o cetate, ce se chema Nain...” Glas 3, Inv. 9. Apost.: Fraților, arăt vouă că Evanghelia.

18	Duminecă	Ap. și Ev. Luca	Luca
19	Luni	Pr. Ioil și Bar	Ferdinand
20	Mărți	S. M. M. Aretemie	Vendelin
21	Miercuri	C. Ilarion, Socrat	Corbula
22	Joi	P. S. Averchie	Fortunat
23	Vineri	S. A. Iacob fr. Dl.	Rafail
24	Sâmbătă	S. M. M. Areta	Crisant

Dum. 22 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea, venit-a Isus cu corabia în ținutul Gadarenilor...” Glas 4, Inv. 10. Apost.: Dumnezeu bogat fiind în milă.

25	Duminecă	SS. M. Notarie, M.	Dimitrie
26	Luni	(†) Sf. M. Dumitru	Sabina
27	Mărți	M. Nestor, Capit.	Sim. India
28	Miercuri	M. Terentie,	Ursula
29	Joi	C. Anastasia	Narcis
30	Vineri	P. Zeno	Claudius
31	Sâmbătă	M. Epimah	Wolfgang

Ziua are 11 ore
Noaptea are 13 ore
Soarele răsare la 6:15,
apune la 5:15

Zodia Scorpiei

Cei născuți în această zodie, adică între 13 Oct. și 10 Noemvrie, sunt iubitori de argint, ambițioși, rezervați față de lume, iuți la mânie și gata de ceartă. Au însă și năravuri bune, vor fi drepti și cu milă față de cei în nenorocire. Pe la sfârșitul vieții devin tăcuți și mor cănoși.

Femeile nu pot să păstreze taine și sunt lacome de bani; din fire sunt schimbăcioase, uneori arțăgoase și gâlcevitoare, dar ținute bine în frâu pot deveni gospodine de treabă.

Aniversări

La 16 Octomvrie, Ziua nașterii M. S. Regelui Carol II.

La 25 Octomvrie, Ziua nașterii Marelui Voievoz Mihai (1921), fiul M. S. Regelui Carol II.

La 29 Octomvrie, Ziua nașterii M. S. Reginei Maria.

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghetă

„Revolver“

Notițe

Papirus

Mare asortiment de rechizite de birou
și școlare, cărți literare și didactice

Timișoara

Str. Eminescu No. 6 (Casa Scherter)

Telefon : 2006

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
Dum. 23 d. Rusalii, Ev. Luca: „Zis-a Domnul, pilda aceasta, era un om bogat și se îmbrăca în porfiră...” Glas 5, inv. 11. Apost.: Fraților, vedeți cu ce fei de slove.			
1	Duminică	Cosma și Damian	(†) Toți Sfinții
2	Luni	M. Achindin	Pom. mort.
3	Mărti	M. Achepsina, I.	Silvia
4	Miercuri	C. Ioanich.	Carol
5	Joi	M. Galaction, Caius	Emeric
6	Vineri	C. Pavel mărt. Luca	Leonard
7	Sâmbătă	S. 34 martiri și Lazăr	Engelbert
Dum. 24 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea venit-a un om la Isus, carele era numele Iair...” Glas 6, inv. 1. Apost.: Hristos este pîcea voastră.			
8	Duminică	(†) A. Mihail și Gavril	Gottfried
9	Luni	M. Onisifor, Simeon	Teodor
10	Mărti	M. Orest și Olimp	Andrei
11	Miercuri	M. Mina, Victor	Martin
12	Joi	Ion milostiv C. P.	Emilia
13	Vineri	C. Ion gură de aur	Sanislau
14	Sâmbătă	Apost. Filip	Serapion
Dum. 25 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea, venit-a un legiutor la Isus...” Glas 7, inv. 2. Apost.: Vă rog cu legatul Iustru Domn.			
15	Duminică	M. Gurie, P. N. D.	Leopold
16	Luni	Ap. și ev. Matei	Eduard
17	Mărti	C. Grigorie, Lazar	Grigoriu
18	Miercuri	MM. Platon, Roman	Otto
19	Joi	M. Avdie, Varlam	Elisabeta
20	Vineri	Proclu, Grigore	Felix
21	Sâmbătă	(†) Intrarea în biserică	Intr. în bis.
Dum. 26 d. Rusalii, Ev. Luca: „Zis-a Domnul, pilda aceasta, unui om bogat tare i-a rodit țarina...” Glas 8, inv. 3. Apost.: Fraților, ca fiii lui Iunei să umblați.			
22	Duminică	Ap. Filimon, m. Tib.	Cecilia
23	Luni	C. Amfilochie, Sis.	Clemente
24	Mărti	P. Clem., m. Petru	Ioan, Flora
25	Miercuri	Ecaterina, Mercurie	Ecaterina
26	Joi	C. Alipie, Stelian	Conrad
27	Vineri	M. Jacob Persul	Virgil
28	Sâmbătă	M. Stefan cel Nou	Sosten
Dum. 27 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea, un om oarecarele s'a apropiat de Isus, ispitindu-l...” Glas 1, inv. 4. Apost.: Fraților, îmbrăcați-vă ca niște aleși.			
29	Duminică	SS. M. Paramon	Saturnus
30	Luni	(†) Ap. Andrei	Andrei

Ziua are 10 ore
Noaptea are 14 ore
Soarele răsare la 7,
apune la 4:30

Zodie Săgetătorului

Cei născuți în această zodie adevărat între 11 Noi și 11 Decembrie, au înfațisare frumoasă foarte în însă la mînie. Fac lucrurile în pripă fără judecată, le place a-și da aer de puternici, sunt ambițioși, întreprinzători și urmăresc câștiguri mari. Bărbații sunt ambițioși cu judecată sănătoasă și vrednici de situații bine stabilite, cu vază și mare câștig.

Femeile sunt harnice și muncitoare, foarte ambițioase în ale pospodeliei, geloase și nu adm. să fie purtate de nas, în casă le cam place să fie ele cocoșul care cântă. Sunt totuși femei virtuoașe.

Intrebuițați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Citiți și răspândiți

„Țărănismul Bănățan“

apare în Timișoara I., Piața Unirii No. 11.

Citiți și răspândiți

Decembrie

31 zile

Indrea

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Marți	Pr. Naum și Filar. ☉	Oscar
2	Miercuri	P. Avacum și Teofil	Aurelia
3	Joi	P. Tofronie, Teod.	Francisc X
4	Vineri	M. Varvara, Ion D.	Barbara
5	Sâmbătă	S. Sava, m. Diogen	Sava
Dum. 28 d. Rusalii, Ev. Luca: „În vremea aceea, învăța Isus în una din Sira gogi...” Glas 2, Inv. 5. Apost.: Fraților, întăriți-vă întru Domnul.			
6	Duminecă	(†) Sf. Păr. Nicolae	Nicolau
7	Luni	C. Ambrosie, s. Fil	Ambrosiu
8	Marți	C. Patapie, ap. Cesar	(†) Zem. Mar
9	Miercuri	Zemislirea S. Ane ☿	Leocadia
10	Joi	M. Mina, Marian	Iu it
11	Vineri	C. Daniel, m. Mirax	Damaschin
12	Sâmbătă	Păr. Spiridon	Maxențius
Dum. 29 d. Rusalii, Ev. Luca: „Zis-a Domnul, pilda aceasta, un om oarecare, făcut-a cină mare...” Glas 3, Inv. 6. Apost.: Fraților, când se va arăta Hristos.			
13	Duminecă	M. Eustatie	Luci
14	Luni	M. Tirs, Arian	Spiridon
15	Marți	M. Elenterie, Sos. ☿	Irineu
16	Miercuri	Prof. Agheu, s. Teof.	Adelaida
17	Joi	Pr. Daniil	Lazar
18	Vineri	M. Sevastian	Grațian
19	Sâmbătă	M. Bonifaciu	Manasie
Dum. Înaintea Nașterii Domnului, Ev. d. Matei: „Cartea Neamului lui Isus Hristos...” Glas 4, Inv. 7. Apost.: Prin credință a nemernicit Avram.			
20	Duminecă	M. Ignat, Filigoni	Toma
21	Luni	M. Iuliana, Temist.	Liberatus
22	Marți	M. Anast. Chris. ☿	Dimit. Zeno
23	Miercuri	SS. 10 Mart. din Crit.	Victoria
24	Joi	Mart. Eugenia	Adam și Eva
25	Vineri	(†) Nașt. Dl I. Christ.	(†) N. D. I. Hrist.
26	Sâmbătă	(+) Sob. Preacur.	(†) M. Stefan
Dum. după Nașterea Domnului, Ev. d. Matei: „Iară dacă s'au dus Filosofii...” Glas 5, Inv. 8. Apost.: Fraților, arăt vouă că Evarghelia.			
27	Duminecă	(†) Arhidiac, Stefan	Ioan evang.
28	Luni	20.000 m. din Nic.	Pruncii nev.
29	Marți	Pruncii uciși de Ir. ☉	Toma episc.
30	Miercuri	M. Anisia, c. Zotic	David reg.
31	Joi	C. Melania, Gaud.	Silvestru

Ziua are 9 ore
Noaptea are 15 ore
Soarele răsare la 7:35,
apune la 4:15

Zodia Tapului

Cei născuți în această zodie, între 12 Decembrie și 7 Ianuarie, sunt înalți de statură și cu fața lungă, gârăașă, au atragere pentru învățături, glasul dulce sunt vioi, cumpătați și cu temperament serios. Barbații se remarcă prin sinceritatea lor cu care își câștigă prieteni de treabă.

Barbații sunt vrednici silitori și spornici la muncă, dar au cusurul, crezând, că alții ca dânsii nu mai sunt pe lume; în prietenii sunt neîntrecuți prin alipirea și sinceritatea, cu care își cinstește amicii.

Fetele sunt frumoase și le plac să se îmbrace numai cu lucruri scumpe. Le plac petrecerile și jocul. Ca femei sunt bune mame și gospodine harnice.

Aniversări

La 1 Decembrie 1918 Adunarea de la Alba-Iulia unde s'a proclamat Unirea Ardealului și Banatului cu Patria Mamă.

a
ore
35,
eastă
nvrie
inalți
lun-
pen-
lulce
și cu
Băr-
sin-
re își
eabă
nici
mun-
cre-
nșii
e; in
ecuti
erita-
stesc
noase
brace
mpe
și jo
bune
har
1918
lulia
Uni
atulu

Intrebuințați zilnic
renumita cremă de ghețe

„Revolver“

Notițe

Citiți și răspândiți

„Voința Banatului”

Telefon 1200

Apare în Timișoara Cetate, Piața Tepeș Vodă No. 2.

Ion Mihalache
Președintele Partidului Național-Țărănesc

„Statul țărănesc“

de **Ion Mihalache**

Ca să fim bine înțeleși dela început, ar trebui să zicem: Statul țărănesc, național și cooperatist. În mintea noastră însă când zicem „țărănesc“ înțelegem și românesc; și mai înțelegem: organizat economic pe baze cooperative; deoarece nici nu este cu puțință altfel de organizare

țărănească, serioasă, pe terenul economic, decât cea cooperatistă. De aceea zicem prescurtat Statul țărănesc, înțelegând în acelaș timp Statul național și Statul cooperatist.

Statul țărănesc, așa înțeles este o formă nouă de stat, așa cum sunt forme noi: Statul so-

vietic rusesc și statul corporatist italian.

Câte trele aceste forme noi de stat, — sovietic, corporatist și țărănesc — sunt deosebite fundamental de vechea formă de stat care a durat până în prezent și căreia îi zicem Statul liberal.

Ce este statul liberal?

De aproape 150 de ani, a murit statul feudal (statul marilor nobili și stăpâni de pământ și de oameni) și i-a luat locul statul liberal, care azi își trage și el suflul.

După marea revoluție franceză (1789) omul ca individ a căpătat drepturi de egalitate, de frățietate, cu toți semenii săi, desființându-se privilegiile de clasă. Darurile cu care a înzestrat Dumnezeu pe un individ, îi deschid drum liber în lume. Inteligența lui, puterea de inițiativă, de muncă, de economie, nu mai întâmpină barieră în cale, putând munci, produce și agonisi pe cât este de vrednic. Asemenea, pe scara politică, fiecare suie și coboară atât cât îl duc puterile. Dela o țară la alta barierele se deschid: circulă liber marfa, munca, banul, ideile, omul. Pe tărâmul economic, mașinismul — cam în vremea aceea s'a descoperit și puterea aburului — schimbă din temelie înfățișarea țărilor europene, mai ales acolo unde în pământ s'au găsit zăcăminte mari de cărbuni. Pe tărâmul politic poporul a capătat drepturi, el încredințează puterea parlamentelor, parlamentele controlează guvernele, guvernele ies din voința populară.

Acesta este statul liberal, și forma lui se vede limpede în țările

industriale, unde cumpăna puterii se leagă între partidele muncitorești de-o parte și partidele capitalului (partidele liberale), de altă parte.

Țările agricole din răsăritul Europei nu prea au putut să îmbrace haina liberalismului.

Dar cum statul feudal primise lovitura de moarte în toată Europa și cum moda statelor liberale se întindea — au împrumutat și statele agricole noua Constituție liberală și au aplicat-o și ele, cum au putut, cam ca în Țara Românească! (unde a „aplicat Constituția“ are o însemnătate specială!).

Acum — aci e nodul chestiei — criza prin care trecem face zi cu zi dovadă că se prăbușește și sistemul liberal, cum s'a prăbușit acum 150 de ani sistemul feudal.

Azi statele caută noi forme.

Cum se prăbușește sistemul liberal?

Nu mai este libertate de producție, nici libertate de circulație și de schimb a mărfurilor și a muncii. Țările se închid ca în vasul lor, ridică bariere în calea mărfurilor altora, nu mai lasă să intre nici brațe din alte țări. Producția e regulată prin amestecul Statului, — vânzarea deasemenea. Azi vânzătorul din România nu mai poate vinde cumpărătorului din Germania; el trebuie să se înțeleagă cu statul german. Ceeace forma caracteristică statului liberal, s'a dus! S'a dus libertatea de producție de schimb, de concurență, de circulație. Azi se produce după programul statului și se vinde după programul statului. Toate conferințele experților

au ținut — dar lucrurile merg înainte pe calea cea nouă, ne place ori nu ne place.

În aceste condițiuni România nu se poate lăsa cu granițele ei deschise ori cui și ori pentru ce.

În ce privește ordinea politică, se observă deasemenea mari schimbări, cea mai mare parte din țările Europei mergând ori spre dictatură fățișă, ori spre o nouă disciplină a voinței naționale.

Statul liberal s'a dus.

Cine nu vrea să vadă limpede, bâjbăie, cum bâjbăim și noi. Cine a înțeles acest lucru și s'a așezat pe drum nou, construiește.

Cum construiesc Italienii și Rușii.

Și unii și alții au adoptat forme noi după împrejurări și locale și istorice: unii corporatismul — alții sovietismul.

Sistemul rus este acesta: individul și voința lui nu mai înseamnă nimic, totul este STATUL. Statul este motorul vieții economice și al vieții spirituale; individul și inițiativa individuală trebuie să devie instrumentul statului; deci ATOTPUTERNICIA STATULUI.

Sistemul corporatist italian este cu totul altul: nu statul, care e birocrat și greoi, este motorul vieții economice; ci inițiativa privată și interesul particular; dar acestea nu mai lucrează de capul lor căci anarhizează viața economică. Statul trebuie să intervină pentru a le disciplina și organiza. Cum? Organozând categoriile de interese identice, în sindicate și corporații, care prin comitetele lor oficiale să ajute pe guvern în

coordonarea, disciplinarea și raționalizarea vieții economice.

Firește că acestea presupun un stat nou și o educație nouă a cetățeanului, în noile construcții politice.

Iată cele două forme noi de stat.

Una neagă rolul inițiativei particulare, alta o ia de bază. Amândouă însă dau statului un rol nou pe care nu l-a avut statul liberal de până azi, în economia veche individualistă, când statul era numai un fel de paznic al liberei concurențe individuale.

Apune economia veche individualistă liberală.

Apune statul liberal.

Răsar forme noi de viață.

Unele țări le-au găsit: bune sau rele, timpul va arăta; deocamdată ele merg progresând.

Altele bâjbăie, dibue drumuri noi cu intervenționisme din ce în ce mai complicate.

Bâjbăielile dela o zi la alta în țara noastră, învederează că zadarnic încercăm să ne mai îndrumăm după busola veche a statului liberal sau pseudoliberal, cum a fost la noi!

Care e noua formă de viață a statului.

Nici statul sovietic, nici statul corporatist.

Într-o țară de agricultori, într-o țară de țărani, inițiativa privată și calitățile individuale sunt factorul hotărâtor de producție economică.

Deci nu statul comunist! De altfel, în Rusia sistemul e impus cu baionete de o minoritate de muncitori și intelectuali la o imensă majoritate de țărani — și

aici e și situația critică a sovietismului.

Și nici statul corporatist! Căci dacă se pot grupa în sindicate și corporații cei 20—30% din populația țării care sunt ori patroni ori muncitori cu brațele, cei 70—80% de țărani care sunt în acelaș timp și muncitori și patroni, — pe propriul lor pământ — nu se pot încadra pe tiparele sindicaliste, — iar o astfel de corporație a 70% din populație ar însemna însuș statul.

Forma specifică de organizare a producției agricole țărănești, precum și a vânzării, aprovizionării și creditului, adică însăși viața economică — este cooperatismul. Cooperatismul singur poate organiza și disciplina inițiativa privată în domeniul economiei miciei proprietăți. El trebuie să fie canevasul (urzeala) întregii vieți agricole a țării.

El este și canevasul industrializării agricole și a micilor meserii legate de a astfel de viață.

Coopertivele de muncă pot de asemenea organiza și disciplina munca țărănească exploatată azi în diferite întreprinderi sezoniere.

Cooperatismul poate găsi un auxiliar și întregitor în domeniul industrial și sindicalismul muncitoresc național.

Ambele tind să asigure, — unul pe cale economică, altul pe cale socială — profitul la muncitor, dând capitalului numai „justa remunerație“.

Ambele tind să înlăture intermediarismul și parazitismul.

Ambele pot contribui la disciplinarea și raționalizarea producției și muncii românești.

Iar pasul definitiv, înseamnă noul stat în serviciul și în spatele acestei organizațiuni — pentru a le asigura condițiile de organizare în cadrul național și condițiile noi de luptă în cadrul internațional, unde intervin puternicile state în spatele organismelor economice naționale. Statul nou, este un stimulent al organizărilor cooperatiste, al disciplinării intereselor profesionale și al inițiativei particulare complectatoare. Dar în acelaș timp, statul nou intervine și direct în procesul economic acolo unde nu sunt suficiente forțele de mai sus, sau unde intervine interesul general de stat: industria armamentului, industrii care au ca client unic statul și nu sunt soluționate economic de inițiativa particulară etc.

Statul intervine de asemenea pentru păstrarea echilibrului între prețurile agricole și industriale.

Paralel cu această viață nouă economică se desemnează și o viață nouă demografică, spirituală și politică.

Statul așezat pe urzeala structurală a societății românești economică și socială, cere o țărănime sănătoasă și educată. Un câmp vast se deschide preocupărilor Statului în acțiunea de igienă și combaterea boalelor sociale și de culturalizare a maselor. Invățământul practic al adulților la domiciliu și pe ogor este auxiliarul indispensabil al statului țărănesc cooperatist.

Iar educația și disciplina națională a tineretului devine o principală problemă de stat.

O altă mare și urgentă problemă atât de natură economică, cât și

socială pe care o ridică concepția statului țărănesc, este desmortirea energiei naționale, descătușarea puterii de muncă națională.

Se pierde degeaba peste un miliard de zile de lucru, pe an, în țară!

Numai câte trei înși buni de muncă în casă, la cele 4—5 milioane de familii, fac pe puțin 10 milioane de inși de muncă.

Nu este gospodărie, în care cu chibzuială, munca ce se face în cele 365 zile să nu se poată face în 265.

Se pierde astfel cel puțin 100 de zile de fiecare gospodărie, pe an, din lipsă de organizare. Iată miliardul de zile pierdute.

A da lucru și a se plăti munca, este mijlocul de a porni în viteză mașina statului, după care merge și bugetul și consumația și producția.

Și avem lucrări mari de executat, în interesul imediat al rentabilității economice se vor resimți: agricultură, industrie, credit, profesii libere.

Iată pe ce linii se desemnează noua arhitectură a statului românesc de viitor, pe care îl numim statul țărănesc.

Nu se pot decât întrevedea, și nici nu este necesar să se înceapă cu teorii care vor veni pe urmă, după fapte. Așa s'a întâmplat și cu statul liberal: s'a înfăptuit încet-încet și apoi s'a definit.

Ajunge să mergem după busolă și să soluționăm marile proble-

me aduse de împrejurări pe linia noii busole.

Statul țărănesc se va construi cu fapte, vrând-nevrând, — căci în noua evoluție mondială un stat de țărani și de agricultori nu are altă evoluție.

Statul țărănesc nu înseamnă satele împotriva orașelor, nici agricultura contra industriei.

Orașele înseamnă dezvoltarea normală a satelor, ca mari centre de schimb, de care un stat are nevoie cu atât mai mare cu cât e mai bogat; orașele se vor alimenta din prisosul energiei țărănești și astfel se vor româniza.

Pe de altă parte statul țărănesc urmând să dea maximum de întrebuințare a brațelor disponibile și de transformare a materiei prime — va crea o industrie viguroasă în însuși interesul agriculturii. Firește nu o industrie parazitară, și nu cu prețurile impuse agriculturii de statul liberal.

Statul țărănesc este statul național din naștere, dela origină.

Dar tocmai fiindcă în arterele lui curge liniștit naționalismul natural și viguros nu este exclusivist.

El este un stat românesc, în care pot trăi prin muncă cinstită și în condiții egale, toți cei născuți pe pământul Patriei.

Le cere însă crezul comun în această Patrie comună și spiritul de jertfă comună pentru apărarea ei.

Dr. Iuliu Maniu
Primul președinte al Partidului Național-Tărănesc.

Regimul agrar în viitorul Stat Țărănesc

Odată cu reorganizarea partidului național-țărănesc, conducerea centrală bazată pe realitățile sociale și pe tendințele de progres a claselor țărănești a studiat temeinic, programul ce urmează să se aplice pentru agricultură. Aceasta este scheletul întregului sistem preconizat și aprobat în ședințele ținute anul trecut la Constanța, când s'a spus respicat, că viitoarea așezare românească de stat se va răzîma exclusiv pe agricultură, iar toate celelalte ramuri de activitate vor fi coordonate în vederea unei strânse colaborări, sau dacă este nevoie, vor fi chiar subordonate. Totul va fi în funcție de progres și de dezvoltarea agriculturii. În viitorul stat țărănesc, nu se va mai tolera o hegemonie a industriei asupra agriculturii, ci invers, industria va fi sprijinită în măsură în care este utilă și necesară.

De aceea, oamenii noștri de știință din partid, bazați pe noua concepție țărănistă a Statului ce vrea ridicarea clasei țărănești, au căutat să dea o astfel de factură programului discutat la Constanța, încât acesta să așeze pe baze noi, întreaga viață a satelor noastre. Centrul de preocupare a fost viața rurală în complexul ei. Astfel să și explice grija cu care s'a coordonat materialul adunat, precizându-se aproape în amănunțime sistemul nou de organizare al agriculturii.

S'a stabilit nevoia de rezuire a tuturor problemelor ce privesc bunurile rurale. Astfel se va crea un lot tip țărănesc, după regiune, care va fi indivizibil, adică, care să rămână familiei, indiferent câți moștenitori ar rămâne, după moartea lui pater familias. Se va reveni la vechile forme de asigurare ale vieții familiare.

Lotul familiar, nu va putea fi înstrăinat, aparținând întregii familii. Scopul urmărit este să asigure o existență familiilor de țărani și să împiedice parcelările la infinit, a pământurilor cari devin greu de cultivat. În sensul acesta, se asigură perpetuarea proprietății pământului în familie, care va fi pusă la adăpostul oricăror griji.

Aceste loturi vor fi astfel compus, ca să formeze un tot economic familiar fiind în funcție de regimul de producție, de gradul de industrializare și de distanța de piața de desfacere. Cu un cuvânt se va lucra în direcția creerii de mici proprietăți țărănești. Dreptul de proprietate nu va mai fi un drept absolut, ci va fi supus noului regim, încât să devină o funcție socială.

Viitorul stat țărănesc — de actualul nu mai vorbim fiindcă n'are preocupări de îmbunătățire pentru clasa țărănească — va căuta să ajute trecerea pământului ce se vinde, în mâinile țăranilor fără pământ, prin procurarea de resurse financiare.

Pentru economia țărănească să se poată întregi, se vor preda de urgență izlazuri, comunelor, cari n'au sau sunt insuficiente. Aceste izlazuri în viitor vor fi exploatate în mod rațional, prin amenajări și însemnări cu plante furajere.

Populația țărănească va fi satisfăcută după trebuințe cu lemne de foc și construcție. Nu se mai poate admite, ca țăranii să n'aibă cu ce să construiască și să se încălzească, când avem atâtea păduri, ajunse pe mâinile străinilor, a căror scop este defrișarea și nici decum ajutorarea nevoiașilor. Problema pădurilor, trebuie foarte atent examinată și rezolvată exclusiv în interesul acelora, cari s'au născut și crescut în ea.

Intr'un viitor regim agrar, în care predorența o are clasa țărănească, partidul nostru s'a gândit să dea cuvenita atențiune și asigurărilor agricole cu caracter economic (animale, grindină, incendiu și altele).

Pentru orice eventualitate și în fața unor pericole, cari pot dezechilibra pe timp mai îndelungat economia unei familii țărănești, asigurarea este singurul remediu. Decât că aceste asigurări trebuie astfel organizate, încât venitul ce-l produc să intre în favorul colectivității.

De mare interes pentru statul țărănesc este și ocrotirea muncii, de orice fel. Indesebi va pune mare grijă pentru protejarea milioanei de proletari agricoli, al căror raport cu țăranii proprietari trebuie bine studiat și reglementat pentru a fi feriți de orice exploatare. Munca agricolă, va fi just plătită, ca o consecință a caracterului noului stat, care promovează întâi de toate factorul muncă. Munca de toate felurile va fi ferită de orice exploatare din partea capitalului, inversându-se raporturile dintre ele, încât acesta să stea la dispoziția muncii producătoare de valori și nu invers.

Din toate aceste considerente de natură a preciza regimul agrar al Statului țărănesc, rezultă că el va fi exclusiv țărănesc, rezămându-se pe singurul factor de valoare: pe muncă. Deci va fi un stat al muncii, cu tendințe net anticapitaliste.

GH. CIORMAN.

Sever Bocu
f. ministru, Președintele organizației Național-Tărăniște din județul
Timiș-Torontal

Organizația comunală și județană

Partidul nostru, odată cu reorganizarea cadrelor a căutat să stabilească și normele cele mai potrivite, pentru o bună încheiere a lor. Conducerea partidului a văzut că, fără o organizare disciplinată și ierarhică bine precizată, nu poate să reușească în luptă de emancipare a clasei țărănești și cu cât va fi mai temeinic încadrată într-o organizație energic condusă, cu atât șansa de izbândă, va fi mai sigură pentru realizarea desideratelor de clasă, în noul Stat țărănesc.

Pentruca organizarea cadrelor țărănești să reușească, înglobând în ea toată suflare dela sate, este nevoie, de două lucruri. întâi, precizate normele de organizare, care să fie strict respectate. Al doilea să existe o conștiință proprie țărănească înțelegătoare a nevoilor ei, cari nu pot fi satisfăcute decât numai dacă există concepția solidarității la toți membri. O bună organizare de partid cere timp și înțelegere profundă din partea conducătorilor. Nu putem să ne ocupăm de felul cum ar trebui mai corespunzător organizată țărănimea, fiindcă nu urmărim aceasta. Ne marginim la normele cuprinse în Statutul partidului, cari ca început sunt satisfăcătoare, rămânând ca mai târziu, adecvat împrejurărilor să fie modificate, dacă se va ivi nevoia. În tot cazul noi credem că, dacă se va păși serios la organizarea statului țărănesc pe baze anticapitaliste, partidul implicit, ca să poată duce la îndeplinire programul pentru care

luptăm, va trebui să creeze și organul corespunzător de executare și de control. Credem că toate vor veni, la timpul său.

Până atunci publicăm, dispozițiile statutare, referitoare la organizația comunală și județană, ca membri noștri să știe, ce în-

Ing. Stan Vidrighin
fost Director general al C. F. R. și
senator de Timiș-Torontal.

datorii și drepturi au. În lumina acestor norme, vor înțelege că numai bine organizați, pot reuși cu mișcarea lor de clasă. Salvarea să n'o aștepte dela nimeni altul, decât dela propria lor forță.

DESPRE ORGANIZAREA LOCALĂ.

Organizația locală se face pe comună sau pe sat.

O organizație locală este de două grade:

- a) organizația provizorie;
- b) organizația definitivă.

Prin organizația provizorie se înțelege organizarea începătoare, care are un număr de membri aderenți, care își aleg un comitet provizoriu.

Organizația definitivă trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni:

a) să aibă un număr de cel puțin 10 membri activi;

b) să înrețină o casă de sfat și cetire, care să aibă un abonament la o gazetă zilnică a partidului și la o foaie populară, prin propria cotizație a membrilor;

c) să plătească către organizația județeană o cotizație anuală de cel puțin 100 Lei.

După trecerea unui an numai reprezentanții organizației locale definitive au dreptul să fie aleși membri în comitetul județean.

Toți membri activi și aderenți dintr-o comună constituiesc sfatul local, care se adună cel puțin odată pe an și alege comitetul permanent local pe timp de doi ani, dintre membrii activi. Comitetul își alege un președinte și un secretar. Comitetul local desemnează persoana (președinte sau secretar), care răspunde în comună pentru partid, față de comitetul județean, de îndeplinirea tuturor obligațiilor. Președintele primește înscrierile și le trimite după rezolvare comitetului județean.

Comitetul are următoarele atribuțiuni:

a) a recruta membri în partid, a organiza și a veghea la

funcționarea casei de sfat, a răspândi și a propaga programul și ideile partidului;

b) a îngriji ca alegătorii să fie înscrși în listele electorale;

c) a sprijini organizațiile economice și culturale locale. Spre pildă: cooperativa, școala, biserica, biblioteca, băile comunale etc.;

d) a denunța centrului județean abuzurile și nedreptățile săvârșite în localitate și a lua sub protecția lui pe membrii partidului împotriva prigonirilor de ordin public, dându-le ajutorul necesar și intervenind la nevoie pe lângă autorități;

e) a studia nevoile locale, ca bugetul comunal, al episcopiei bisericești și al eforiei școlare îmbunătățiri locale, străzi, drumuri noi, păduri, fântâni, monumente, etc.;

f) a urmări aplicarea în localitate a legilor, precum și administrația comunală, supraveghind activitatea consiliului comunal;

g) a fixa candidaturile la alegerile comunale; a desfășura o activitate de propagandă în alegerile pentru Cameră și Senat și la alegerile județene.

Organizațiile urbane, în afară de acelea care au calitatea de municipii, vor fi reglementate de comitetul județean.

În caz de dizolvare sau când nu s'a putut forma un comitet provizoriu sau organizarea definitivă din inițiativă proprie, sau când organizațiile locale nu activează, conducerea județeană poate desemna un număr de bărbați de încredere pe un timp li-

mitat, care să se ocupe cu organizarea.

DESPRE ORGANIZAȚIA JUDEȚEANĂ

Organizația județeană este compusă din toți membrii Partidului Național-Tărănesc din cuprinsul unui județ.

Organizația județeană are următoarele atribuțiuni:

a) a recruta elemente de valoare care să răspândească, să susțină și să lupte cu hotărâre pentru crezul și programul partidului; să informeze, să coordoneze și să disciplineze acțiunea acestor elemente, pentru a obține maximum de rezultate în județ;

c) să studieze, să formuleze și să susțină interesele și problemele cu caracter local, arătându-și dorințele și opiniunile asupra satisfacerii nevoilor și problemelor cu caracter general;

d) a asigura circulația forțelor vii, potrivit meritelor și capacității lor, arătată prin acțiune practică; înlesnind astfel selecționarea, erarhizarea pe bază de merite reale și rezultate obținute;

e) a ține permanent contact cu masele, în special cu cele rurale ai căror exponent și instrument politic de realizare este în chip special partidul național-tărănesc;

f) a desvolta și intensifica acțiunea locală de organizare, ținând socoteală de categoriile de interese, de mediu, vârstă etc.

g) a ține veșnic gata de luptă spiritul partizanilor pentru a-i putea mobiliza politicește ori-când.

Organele de conducere și administrare ale organizației județene sunt: congresul județean, delegația permanentă și președintele organizației.

Congresul județean reprezintă organizațiile și comitetele locale care iau cunoștință cel puțin odată pe an de mersul partidului în țară, în provincie și județ. El

Dr. Aurel Leucăția
advocat, fost în mai multe rânduri
deputat de Timiș-Torontal.

alege comitetul județean pe un termen de 2 ani. Comitetul județean aprobă propuneri de organizare locală, de disolvări și excluderi, supraveghează și ratifică acțiunea delegației permanente.

Delegația permanentă este organul de execuție al statutelor și al hotărârilor congresului și comitetului județean.

Ea se ocupă de aproape cu măsurile de intensificare în județ.

Președintele organizației (județene este organul de răspundere personală față de centru, asupra forței partidului în județul respectiv, și are căderea de a pune în mișcare întregul aparat de partid în județ.

Congresul județean ține ședințe ordinare și extraordinare. Congresul județean se convoacă în adunare ordinare odată pe an, la datele stabilite de conducerea centrală a partidului. Convocarea se face de către președintele, cel puțin două săptămâni înainte.

Congresul județean se compune din președinții (șefii) organizațiilor locale, șefii de sectoare, câte un delegat de fiecare organizație locală care posedă cel puțin 25 membri activi, iar de la 25 membrii în sus, în plus câte unul de fiecare sută de membrii; din membrii comitetului județean, foștii parlamentari și comitetul organizației tineretului. La alegerea comitetului au drept de vot numai reprezentanții comunelor și șefii de sectoare.

Congresul județean este prezidat de președintele organizației județene, alege comitetul județean și eventual o comisie de control, exprimă deziderate cu privire la organizarea și conducerea partidului și la probele de interes local și stabilește candidaturile pentru alegerile parlamentare:

a) câte un reprezentat al organizațiilor comunale din fiecare secție de votare (așa cum a fost repartizată la ultima alegere. A-

cești reprezentanți sunt aleși de organizațiile comunale și confirmați de congres;

b) un număr îndoit al celor dela aliniatul precedent aleși de congres;

c) câte un reprezentant al fiecărei categorii profesionale din organizația județeană, — care va avea numărul de membri stabilit prin regulament special, — ales de categoria respectivă și confirmat de congres.

d) Președintele tineretului. În mod excepțional, congresul va putea împuternici comitetul județean, să facă cooptări de membrii, al căror număr nu va putea trece în nici un caz de 1/10 din numărul celor aleși, potrivit aliniatului b).

Comitetul județean ține cel puțin trimestrial câte o ședință ordinară al căruj Proces-verbal se trimite în copie secretariatului general și celui regional al partidului. Convocarea se va face în scris cu arătarea ordinei de zi. Convocarea se va publica și într'un zial al partidului. Hotărârile se iau cu majoritatea celor reprezentate minimum jumătate din membrii comitetului.

Atribuțiunile comitetului județean sunt următoarele:

a) executarea hotărârilor congresului general și a comitetului central executiv și aplicarea statutelor și regulamentelor;

b) organizarea propagandei;

c) judecarea înscrierilor și excluderilor de membri. El poate da împuternicire în acest scop și delegației permanente;

d) organizarea și dezvoltarea vieții economice în județ în

conformitate cu programul partidului;

e) studiul bugetului județean și a tuturor chestiunilor politice și economice de interes județean;

f) alegerea delegației permanente județene;

g) desemnarea candidaturilor parlamentare, în cazul când aceasta nu s'ar face de congresul județean.

Delegația permanentă se va compune dintr'un număr de 5—15 membri, conform art. 26, precum și din președinte, vicepreședinti, secretarul și casierul.

Delegația permanentă exercită toate atribuțiunile comitetului județean, în intervalul dintre ședințele acestuia, în toate chestiunile privitoare la organizarea partidului și în special a luptei electorale, delegația va lucra împreună cu conferința șefilor de sectoare.

Se vor putea constitui și organizații de plasă.

Biroul județean este compus din președintele ales pe timp de doi ani, de către congresul județean, din 1—2 vicepreședinti, secretarul și casierul. aleși pe timp de doi ani, de către comitet.

Secretariatul și casieria funcționează permanent. Secretariatul păstrează arhiva și declarațiile de înscriere ale tuturor membrilor din județ. Ține corespondența cu toate organizațiile și este dator a trimite secretariatului general copii după toate hotărârile congresului și comitetului județean.

Casierul face încasările și cheltuelile și se socotește cu casierul central al partidului, căruia îi trimite regulat cotele cuvenite dela încasări, subvenții, abonamente, etc.

În scopul intensificării organizațiilor locale, se vor forma secții de votare, câte unul sau mai multe.

Șefii de sectoare sunt desemnați de către președintele organizației județene dintre membrii comitetului județean și răspund de forța partidului în sectorul respectiv.

Organizațiile județene din județele a căror Capitale sunt municipii se vor face pe baza normelor din prezentul statut întregite cu un regulament de organizare aprobat de comitetul regional.

ZWACK S. A.

Fabrică de licheur, rom și coniac
Arad, Strada Mircea Stănescu 1

Toate fabricatele, în special „UNICUM“ întăritor de stomac cu renume mondial se găsește în orice debit de beuturi și magazin de coloniale.

Dr. Liviu Gabor
medic, fost primar al oraşului Timișoara.

Conducerea

org. partidului național-tărănesc din Jud. Timiș-Torontal.

Președinte: SEVER BOCU, Lipova.

Vicepreședinți: Ing. Stan Vidrighin, Beregsău.

„ Dr. Ion Vânătu, Timișoara.

„ Dr. Aurel Leucuța, București.

Secretari: Dr. Ion Subțire, Timișoara.

„ Liviu Iuga, Timișoara.

Cenzor: D. Liviu Gabor.

Casier: Remulus Cărăbaș.

Dr. Cornel Lazar
advocat, fost deputat și primar al orașului Timișoara.

Membrii în delegația permanentă:

Dr. Cornel Lazar, Timișoara.

Dr. Sever Bugariu, Receaș.

Dr. Petru Istfan, Timișoara.

Dr. Nic. Căpețianu, Timișoara.

Dr. Oct. Crișmariu, Timișoara.

Dr. Tiberiu Gruescu, Ciacova.

Dr. Naftaniel Pulca, Deta.

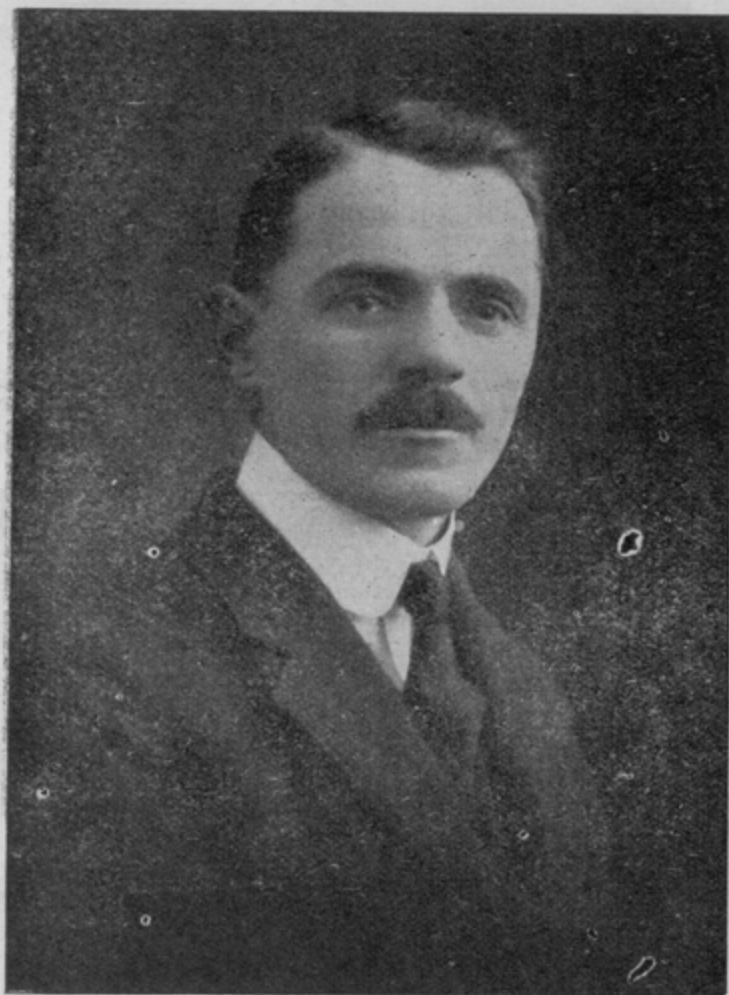
Dr. Vasile Galu, Periam.

Dr. Dimitr. Șuşman, Timișoara.

Preot Nic. Lugojanu, Izvin.

Preot Ion Cismașiu, Silagiu.

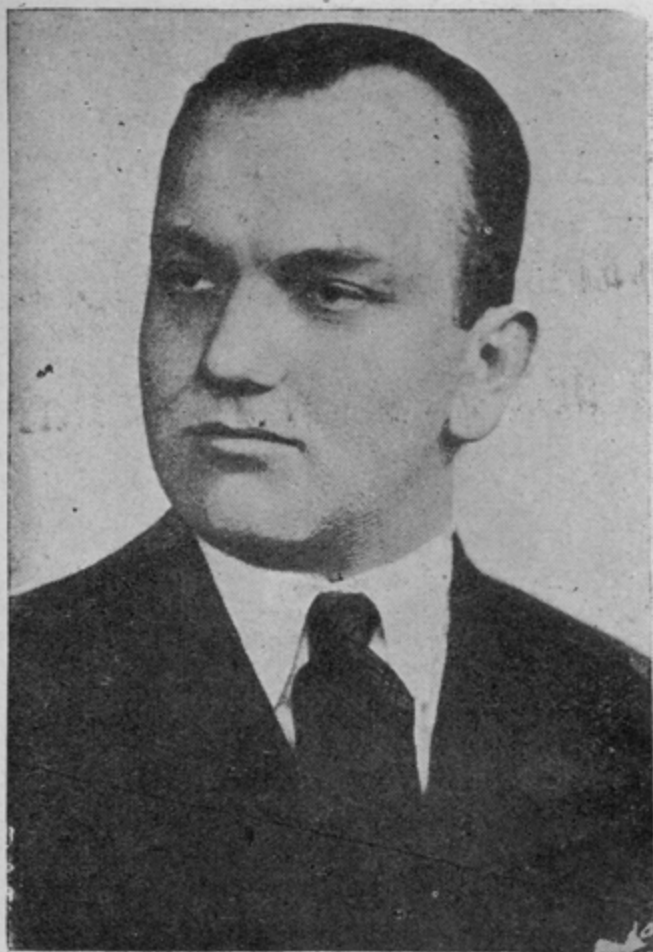
Preot Vasile Medrea, Comloș.

Dr. Ion Vănatu
advocat, vicepresedintele organizației județene.

Ștefan Călinic, Jimbolia.
Florea Minda, Saravale.
Prof. Ioachim Perian, Timișoara.
Iosif Albu, Fratelia.
Dr. Gh. Ciorman, Timișoara.
Const. Miu-Lerca, Timișoara.
Petre Antescu, Timișoara.
Dr. Liviu Gruescu, Ciacova.

Dr. Titu Mălaiu, Timișoara.
Dr. Valer Hetcoou, Vinga.
Dr. Ciprian Birta, Deta.
Dr. Liviu Vănatu, Timișoara.
Dr. Dimitrie Zimcea, Ciacova.
Avocat Lazăr Mioc, Opațița.
Dr. Ioan Răhăianu, Sănnic.-mare.
Preot Gh. Tocitu, Fratelia.

Liviu Iuga
advocat, secretarul organizației județene.

Preot Iosif Sfercociu, Jebel.
Preot Enea Patachi, Petroman
Preot V. Delea, Folia.
Teodor Isac, Becicherecul-mic.
Cristea Oprin, Becicherecul-mic.
Moise Brânzei, Sânmihai.
Pavel Popescu, Urseni.
Stoia Raca, Beregsău.

Moise Aurel, Chișoda.
Trifu Cădărean, Pața.
Vezure Neic., Pața.
Cădăriu Ion, Giulvăz.
Partenie Fanu, Pesac.
Ilie Șiriganțu, Saravale.
Arcadie Micșa, Igriș.
Ion Galu, Igriș.

Dr. Ion Subțire
advocat, secretarul organizației județene.

Pantelimon Țăran, Igriș.

George Păianu, Secușig.

Ștefan Rozu, Secușig.

Trăian Ghilezan, Secușig.

Arcadie Cristea, Satu-mare.

Sârbovan Rada, Satu-mare.

Lazăr Popovici, Felnac.

Nicolae Putin, Mănăștur.

Jicvo Belințan, Gelu.

Ion Cărăbaș, Timișoara.

Ghenadie Albu, Seciani.

Lucian Oprea, Călacea.

Moise Belcea, Bărateaz.

Ioan Cocoș, Hodoni.

Pascu Cărăbaș, Hodoni.

Antonie Simianțiu, Sânnandrei.

Dr. Naftanail Pulca

farmacist în Deta, președintele acelei plase și membru în delegația perm.

Bogdan Cuzman, Pesac.
Doboș Andrei, Pesac.
Muntean Iuliu, Vizma.
Tosici Avram, Sânpetru.
Pava Ion, Chizătău.
Suciu Danilă, Labașinț.
Trifu Floria, Topolovăț.
Petru Iovi, Topolovăț.
Hegeșan Gh., Secaș.
Nic. Boici, Buzad.
Preot Iosif Stoica.
Preot V. Sasu, Șușanovăț.
Petru Bugariu, Macedonia.
Ovodescu Simion, Cebza.
Milosav Dragomir, Gad.
Nicolae Crucoane, Toader.
Traian Jurj, Foeni.

Preda Jianu, Comloș.
Adam Dimitrie, Paniova.
Moise Dimitrie, Checheș.
Isa Gh., Lucareț.
Nic. Crișovan, Șușanovăț.
Ilie Laichici, Hisiaș.
Gheorghe Jifcovici, Brestovăț.
Veche Ioan, Chizătău.
Ștefan Moise, Belinț.
Romul Cartarescu, Budinț.
Voin Partenie Herneacova.
Alexin Iovan, Stanciova.
Perici Ioan, Cralovăț.
Buha Păun, Bazoș.
Râbu Ion, Ianova.
Blagoie Nic., Remetea.
Narodea Nicolae, Remetea.

Romulus Cărăbaș
dir. de bancă casierul org. județene

Dr. Hetcou Valer
advocat Vinga, membru în com. jud.

Gheorghe Ivan, Izvin.
Ioan Lera, Sacoșu-Turcesc.
Nic. Novac, Sacoșul-mare.
Nicolae Sonda, Sacoșul-mare.
Nicolae Cristescu, Ficătar.
Constantin Cimponeriu, Ohaba.
Drinovan Dimitrie, Drăgoești.
Petru Foale, Racovița.
Dimitrie Fira, Sinersig.
Iosif Ciosa, Gherteniș.
Petru Franț, Sculia.
Gh. Avramuț, Sculia.
Ioan Lazar, Șoșdea.
Dușan Ghiuchici, Receaș.
Achim Franț, Semlac.
Ilie Buna, Clopodia.
Bica Nicolae, Gătaia.

Avram Filip, Ferendia.
Ionică Marta, Banloc.
Ilie Drăghici, Banloc.
Aurel Mecea, Partoș.
Toma Kalapiș, Breștea.
N. E. Ferr, Sângeorge.
Ion Ardelean, Denta.
Savu Almăjan, Gaiul-mic.
Ioan Marcu, Tolvădia.
Aurel Todor, Ghilad.
Laiu Grigorie, Pădureni.
Danilă Negrea, Jebel.
Octavian Murariu, Jebel.
Blidariu Ion, Jebel.
N. Curea, Voiteni.
Alex. Marta, Voiteni.
Ilie Cionvică, Șipet.

Dr. Tiberiu Gruescu
advocat în Ciacova, președinte acelei
plase și membru în delegația perm.

Dr. Petru Istfan
advocat, membru în delegația
permanentă a organizației.

Todor Stanciu, Stamora română.
Lazăr Ion, Șoșdea.
Muntean Vasile, Cuveșdia.
Ghiuchici Achim, Comeat.
Iosif Belanescu, Belotint.
Marian Avram, Pătârș.
Sofronie Damian, Comloș.
Șoșdean Partenie, Comloș.
Const. Baba, Lipova.
Gh. Martinescu, Dorgoș.
Gh. Doboșan, Duboz.
Martin Florea, Blajova.
Moise Torneanțu, Cadar.
Trăilă Strâmbu, Căpăt.
Gh. Ștefan, Silagiu.
Iosif Palici, Opațița.
Dionisie Mioc, Opațița.
Tăran Vlada, Soca.

Iosif Căpățină, Omor.
Iosif Fiat, Ciacova.
Toma Ilie, Cerna.
Iosif Crainic, Berini.
Traian Suciuc Cărpilă, Cenad.
Petre Vânătu Secusigiu.
Isaia Cordovan, Secisigiu.
Damșa Valeriu, Murani.
Gh. Rujci, Seciani.
Aurel Suciuc, Cenad.
Purcelaș Nic., Ciacova.
Ilie Buru, Berini.
Mihai Osvald, Deta.
Ion Tripon, Bucoveț.
Al. Bugi, Bucovăț.
Nica Cristin, Mănăstur.
Damian Chiriac, Beba.
Atanasie Birău, Bărateaz.

Dr. Ciprian Birta

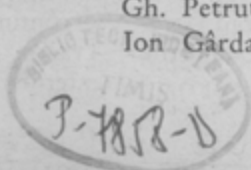
-advocat în Deta, membru în com. jud.

Iosif Sfercociu

preot din Jebel, membru în com. jud.

Danilă Musteți, Cebza.
Bagiu Nicolae, Jebel.
Minda Iosif, Obad.
Moise Minda, Petroman.
Nicolae Curtu, Racovița.
Vâșcu Nicolae, Murani.
Zimbrea Vasilie, Sălciva-nouă.
Mițiga Nicolae, Lighed.
Maxim Nicolae, Nadăș.
Jucu Romulus, Ictar.
Drăghicescu N., Topolovățul-mic
Preot Luminos V., Hodoș.
Ioan Voinea, Utvin.
Izdrăilă Ilie, Fratelia.
Ioan Lengheru, Pădureni.
Opriș Francisc, Chizătău.
Adam Ion, Belinț.
M. Olariu, Chișoda.

Gh. Cheilerici, Saravale.
Rista Matei, Saravale.
Ortman Mihai, Stamora.
Atanasie Giurbicu, Mănăstire.
Belițan Petre, Șuștra.
Georgevici Nicolae, Recaș.
Trăilă Roată, Buziaș.
Ion Drăgănescu, Buziaș.
Vlada Stanislav, Dejan.
Nicolae Moise, Giroc.
Inv. N. Catina, Becicherecul-mic
George Deliman, Sănnicolau.
George Stanoie, Denta.
Ștefan Stoianov, Sângeorge.
Ploscar Vasilie, Socă.
Gh. Petruț, Omor.
Ion Gârda, Chizătău.

Istoria noastră bănăţeană

de **Dr. Ioan C. Subţire**, avocat

Precum la un individ, astfel şi la un popor, — cea mai mare virtute este, a-se cunoaşte originea, caracterul, mentalitatea şi firea lui proprie, care este posibil numai, prin adâncirea istoriei tale şi a trecutului tău strămoşesc, — fapt determinant pentru mine, de a scrie istoria noastră bănăţeană, în înţelesul tuturor şi în marginile admise de un articol de calendar.

Strămoşii noştri bănăţeni, au un trecut glorios, mare şi plin de demnitate, — din punct de vedere naţional românesc, plin de merite neperitoare, pentru prezentul neamului şi viitorului ţării unite: România Mare.

De aceia, marele savant Haşdeu, un mare adevăr a grăit, când în lucrarea sa, vorbind despre românii bănăţeni a zis: „Din regiunile locuite de Români, la nordul Dunărei, singurele *Banatul* şi *Oltenia*, reprezintă o continuitate neîntrecută geografică, a neamului românesc, un cuib de unde se romanizează restul, treptat spre apus, spre crivăţi şi răsărit, ba indirect şi cele de peste Dunăre, cuibul mereu descărându-se, dar rămânând totdeauna plin, de *cel mai curat şi nobil suflet românesc*“.

Se zice, că în timpul preistoric *Banatul*, forma o apă mare, marea albă sau dulce, unde corăbile ancorau la cula din Vârşeti şi la muntele Avola din Bălgrad, strecurându-se apa cu greu la Porţile de fier şi mai jos.

Vestitul archeolog Cotta afirmă că Banatul, era un lac terestru pe insulele căreia locuiau ceva pescari şi vânători. În veacul al III-lea şi al IV-lea, numit paleolitic (epoca de piatră dură). Cum apele se retrăgeau, alviile lor se transformau în pământ cultivabil şi oamenii se înmulţeau şi îşi formau linii de comunicaţii. În Banat primele 2 căi şi drumuri erau, linia Caraşului Ildovin-Berzovia, în valea Timişului, apoi a Bistrei şi alte dela Porţile de fier, prin valea Cernei şi a Timişului de sus, către Caransebeş. Locuitorii acestui teritoriu numit „*Dacia*“ vindeau ceară, grâu, brânză şi piei de animale. Populaţia Banatului vechi au ajuns mai întâiu în atingere comercială cu Grecii. Herodot, părintele istoriei spune, că în nordul Banatului spre Mureş locuiau *Agatirşii* un popor vesel, care iubeau femeile şi îşi codifica leile în versuri, transmitându-le prin cântece din gură în gură, buni în afaceri şi desţepţi în comert. Făloşi şi bărbaţi războinici, vehemenţi, înalţi, şi muzicali. Femeile pline de temperament, curate şi foarte harnice. Acest soi de popor *agatirşii* priinii roştri strămoşi, sunt contopiţi şi absorbiţi în poporul *dac* care se iveşte deodată cu venirea Chetilor în Europa estică, iar contopirea Agatirşilor cu Dacii se continue dela Herodot: până la Traian. Limba dacilor în forma exterioară, ar fi sămănat mult

prof. Lazar Anțilă
membru în comitetul județan.

preotul Pavel Ardelean
din Mehala, membru în com. jud.

cu cea latină. Deci primii locuitori în Dacia, îi aflăm pe Agatirși, Daci și apoi Geți. De aici și azi în Banat familii cu numele Geția. Bărbații și femeile se țesovau, iubeau ornamentele, de aici și azi, talerii la grumaz, în cap comasi și altele. Petreceau mult și bărbații iubeau băutura. Cei săraci în lipsa beuturii aruncau pe foc seminte narcotice și astfel se ameteau cu fumul înghițit. Purtau o mantauă fără mâneci, legată la grumaz, iar mijlocul era întins cu un brâu roșu pantaloni lare și opinci. Steagul lor era în formă de balaur. Credeau în nemurire, de aici explicația că la nașterea copiilor plângeau, pentru suferințele și luptele ce le avea noul născut de a-le îndura

în viață, iar pe cei morți îi îngrupau cu cântece și veselie, pentru fericirea, cei așteaptă și îndeosebi pentru că scăpau de necazurile acestei lumi. Trăind Dacii în poligamie, aveau mai multe femei 10—12, numai 4—5 era o rușine, văduvele se certau între sîne, care să-i urmeze soțul. Cel mai vestit rege al lor era Decebal. După rege, cei mai onorați erau clasa preoților.

Luptele Dacilor cu romanii, adică înfrângerea lui Decebal de către Traian, începe o eră nouă în viața strămoșilor noștri, deoarece județele Caraș și Severin, rămân sub stăpânirea romană. În acest interval se fac cele mai multe drumuri militare, iar în anul 103—104 se zidește podul

prof. Ioachim Perian
membru în delegația permanentă.

protopopul Ion Cizmaș
din Silagiu, membru în com. jud.

monumental pe Dunăre la Turnul-Severin, ale cărui urmă se văd și azi. Imperiul dac s'a prăbușit în anul 107 după Christos, — învins de către împăratul Traian, — fiind apoi încorporat imperiului roman. Capul regelui Decebal a fost trimis la Roma. Luptele romanilor cu dacii au rămas legendare, iar spre eternizarea învingerei și a gloriei romanii au sărbătorit, prin festivități 127 zile.

După înfrângerea dacilor, Traian rămâne în Banat timp mai îndelungat, organizând aici o viață nouă administrativă, împărțind moșii ostașilor lui bravi și construind drumuri, cetăți, înființând colonii romane. propa-

gând cultura, obiceiurile, limba și viața romană, pe tot cuprinsul *Banatului*.

Deaceia marele și nemuritorul domn și scriitor Dimitrie Cantemir zice: „Traian marele împărat este, săditorul și resădi:orul nostru. Romanii sunt buciunii viei, Daciei, Banatului nostru și noi vâlstare lor“.

Istoricii noștri bătrâni, voind a documenta curata origine română a Bănătenilor, afirmă că coloniile lui Traian au fost de origine pur romană și că Dacia sau au perit total, sau câți au mai rămas, au părăsit Dacia. Subdomnia romanilor putem zice că Banatul s'au civilizat, ridicându-se cetăți și orașe înfloritoare. a-

Mioc Simion
secretar general la Fabrica de Spirt,
membru în comitetul județan.

Albu Iosif
din Fratelia, membru în delegația
permanentă.

agricultura, cu toate ramurile ei au sporit, asemenea s'a ridicat și ocnăritul. Anual se încasau pe atunci 20.000 funți de aur în tezaurul imperial. Romanii începând exploatarea bogățiilor noastre bănățene, au descoperit și izvoarele vindecătoare dela Buziaș și Mehadia, pe cari le-au folosit. Banatul chiar în urma bunei stări ce domnia într'ânsul, s'a numit „Dacia Felix“. Localitățile cunoscute din timpul Romanilor sunt: Orșova (Tsierna), Mehadia (Ad Mediam), *Timișoara* (*Zarubara sau Zombora*), Ciana (Morisenum), Buziaș (Ahibiș), etc.

Religia dominantă în imperiul roman a fost păgânismul, iar

creștinismul a fost mult timp considerat ca un pericol. Pentru stat, Creștinii erau persecutați la început ascunzându-se prin catacombe și alte locuri subterane.

Dintre semintele cari s'au strecurat asupra Banatului roman, nici un popor nu și-a imprimat atât de adânc și de trainic urmele ca și *slavii*.

Inrăurirea slavă o găsim în-deosebi, în limba noastră și accentele provinciale, multimea cuvintelor și intimitatea familiară, fapt recunoscut de toți istoricografii și filologii noștri. După unii profesori chiar împăratul Iustinian a fost de origina slavă.

Românii sub durata năvălirilor barbare, au fost siliți a-se re-

Ionică Marta
din Banloc, membru în comit. județan.

Florea Minda
din Saravale, membru în deleg. perm.

trage în munti, iar învingerea strălucită a slavilor asupra Romanilor din anul 551 lângă Drinapoli, decisese soarta peninsulei balcanice în părțile, unde și azi ei stăpânesc sudul Europei

Dintre toate popoarele barbare, germane, slave și turanice, din secolul al IV-lea și până în anul al X-lea, cel mai periculos a fost de seminția turanică, mongolică, ungurii, — care a fost și fatală. Aproape 1000 de ani, — spre finea secolului al X-lea în Banatul, Dacia Felix romană, în inima Europei, înființându-se statul ungar de către Arpad, — popor barbar venit din Asia.

Tradiții istorice și dovezi sigure ne arată, că maghiarii la venirea lor în Ungaria, au aflat pe Românii ardeleni și bănățeni

aici, și după cea mai veche cronică maghiară, erau împărțit în trei ducate: 1. Ardeal. 2. Bihor sau Crișan și 3. Bănat sau „Timișana” sub ducele Glad.

Numele Glad este păstrat și azi în amintirea unor localități Gladna și comuna Ghilad. Existența ducatului timișan, cu Glad în frunte, este admisă de toată istoria internațională, era contestată numai de unii istoriografi maghiari de rea-credință, pentru a vesteji dreptul nostru.

Cel mai erudit și mai autoritar istoric maghiar, Pestav Frigyes, recunoaște, că românii bănățeni, timișeni sunt descendenții romanilor lui Traian și pe timpul imigrării maghiarilor se aflau pe aceștia plaiuri bine organizați sub conducerea voevodului Glad

Micșa Arcadie
președintele organizației din
Igrîș.

Ioan Galu
vicepreședinte organizației din
Igrîș.

(Gyelo Oláh vajda), Glad și urmașii lui cu vazali, rămăsese în stăpânirea Banatului până la Sft. Ștefan, când domnia Achum (Ajtony). După Sft. Ștefan Banatul împărțit în comitate. — În frunte cu un Bán și Vice-comite. Primul era Banul Severinului în 1233. *Luca* apoi *Laurențiu* și *Ogrin* verosimil români.

Demnitatea de Ban al Timișoarei s'ar fi împărțit în două în anul 1209 sub regele Andreiu. — cu reședința în Cubin. Sub domnia regilor casei Arpadiane. — Bănatul era de o cultură și bunăstare înfloritoare. — unii regi, astfel Carol Robert s'a mutat și locuit doi ani cu familia sa în Timișoara. Sub acest rege a fost întărită cetatea Lipovei, lângă care s'a înființat claustrul Mino-

riților, în onoarea Sf. Ludovic, episcopului din Tolosa, consăteanul regelui. Carol Robert pleacă din Timișoara în 1330 din motive politice și religioase. Proximul domnitor care avea sediul în capitala Banatului: Timișoara a fost Ioan Corvinul, care ajunge guvernator în Timis. și comandantul suprem al cetății Belgrad. Ioan Corvinul s'a numit Uneade, după cetatea Uneadoara. Bănătenii l-au numit vodă — Iancu iubit de ai săi și temut de turci, pe cari i-au bătut de mai multe ori. Punctul său de concentrare și sediul familiei sale era în Timișoara, unde născându-se un fiu „Mathia“ la 27 Martie 1443 care a devenit regele Ungariei, — a început zidirea cetății Timișorii.

Petru Antalescu

industriaș, fost vicepreșed. al partidului lupist, membru în delegația perm.

Iosif Petcu

funcționar particular, membru în com. județan.

Acest distins bănățean Ioan Huniade Corvinul, e fiul lui Voi cu și nepotul lui Serban, care servind la Curtea lui Sigismund pentru serviciile sale a primit la 1409 castelul Uneadoara, pentru sine și frații săi Radu și Moșos. De aici și familia Moșos din jud. Hunedoara.

Istoricul Gibbon îl numește pe acest bănățean „vestitul erou Huniade“, „admirațiunea creștinilor și groaza turcilor“. Pentru vitejiile bănățene, regele Ladislau al V-lea a dat din Viena un decret regal, de cea mai mare însemnătate pentru românii bănățeni, privitor la *privilegiile districtelor române, din Banat*. Lugoj, Sebeș, Mehadia, Almaș, Crașova, Berzovia, Comiat și Ilidia. Prin acest gest dorea ispășirea păcatului său de a uide

pe fiul Corvin, pe Ladislau, ca săvârșit prin o inspirație proastă.

Acest decret de privilegii, este primul document de „drepturi asigurate și egalitate a românilor bănățeni“. Aceasta situație de drept durează până la 1552 când au ocupat Turcii orasul Timișoara, după lupte anterioare condusă de un alt român bănățean Pavel Chinezul cu voinicii lui, — care a deținut mai mult de 25 ani comanda Timisoarei, până când la o întâmpinare a regelui prin un atac de apoplexie își pierde graiul și numai prin semne se înțelege cu armata sa.

Cetatea din Ciacova, încă este din secolul al XV-lea rămasă din aceste lupte turcești.

Privilegiile românilor lugojeni sunt recăstigate dela Regina Isa-

Stoia Raca
țăran, fruntaș din Beregsău

Rus Gavrilă
din Foeni, membru în comit. județan.

bela, care numește Lugojul „civitas reginalis“.

Căderea Timisorii, aduce robia turcească pentru bănățeni, care durează 164 de ani 1552—1716 (După Timișoara ocupă Turcii Lipova, privită de cheia Transilvaniei. Apoi urmează Csanadul, Sănnicolaul-Mare, Giarmata, Becicherecul-mic, Ciacova. Vârșeți, etc

După lupta dela Mohacsi, Bănatul pierde Severinul dela Orșova care se așează la Muntenia.

Strămoșii noștri bănățeni, au suferit foarte mult sub domnia turcească. Pașa suprem din Timișoara stăpânea provincia Banatului care era împărțită în districte, în fruntea cărora se pusea beii și zapcii și în fiecare sat câte un serdar (perceptor) pentru încasarea birurilor.

Pământul deveni proprietatea statului, creștinismul era persecutat și bisericile noastre transformate în moschee turcești.

Pe un moment din vechiul regat actual, *Mihail Viteazul* întrunește sub sceptrul său toate provinciile românești (1600).

După alungarea turcilor, regiuni întregi erau neîndpopulate, românii Bănățeni rămași sau retrași în munți și din 1716—1751 aflăm în Banat o administrație mișitară, sub comanda contelui Merczi și Eugen de Savoya. Cronicarii arată că numirea de Bănat, derivă dela regele Andreiu al II-lea, din anul 1209, fiind teritoriul dela Tisa până la Mureș condus de banii Severinului, Bănat cari erau paznicii regatului ungar. Acest colț de țară binecuvântat de Dumnezeu, avea toate

Arcadie Crista
țăran, fruntaș din com. Satu-mare-Timiș.

Petru Nofchin
țăran, fruntaș din Vinga

bogățiile naturii munți, codri, păduri, dealuri, coline, șesuri mănoase pentru cereale vii, pomi, etc. Majoritatea absolută a forma populațiunea românească. Afacerile bisericești greco-orientale se regulau de patriarhul Arsenie Cernovici din Vârșeți, unde s-a strămutat scaunul episcopesc din Caransebeș. Asemenea a existat episcopia românească și în Timișoara. La anul 1728 a început regularea cursului Bigheiului prin canalizare. Zidul cetății Timișoreni a început a se construi în 1728 și terminat la 1765. În anii 1738—1740 se năvălește peste Bănat ciuma, care a devastat populațiunea și aproape jumătate din locuitorii bănuia îndeosebi la sate. Numai măsurile luate de împărăteasa Maria Terezia, sub care Bănatul a făcut mari pro-

grese, a putut salva populațiunea dela o miserie cumplită.

În anii 1751 se transformă administrația militară de până acum, în o administrație civilă, provincială numită în istorie: epoca camerală, care durează până la 1779. Centrul era în Timișoara, iar autoritatea supremă o exercită cancelaria aulică din Viena.

Maria Terezia pentru a întări Bănatul, slăbit de ciumă au adus șvabii, colonizând pe teritoriul Județului Timișoarei. Cu colonizarea acestor germani împărăteasa intenționa și ridicarea elementului catolic din Bănat. În acest timp sa regulat mai bine cursul canalului Bega și prin ridicarea stavilei dela Coșteiu și Topolovăți, s'a aprovizionat orașul Timișoara cu apă necesară. Sa pro-

Ion Tripoș

țaran din Bucovăț, membru în comitetul județean.

Iova Drăgălina

țaran fruntaș din Petroman, membru în comitetul județean.

ectat secarea mocirlei dela Alibunar, foarte stricăcioasă sănătății, prin evaporarea miazmelor periculoase.

Sa ridicat Biserica monumentală ortodox-română din Lugoj. Maria Terezia fiind dornică de reforme și lipsindu-i banii necesari o zălogit amanetat Bănatul-Timișan pe timp de 10 ani, Băncii orașului Viena pe zece milioane, acești zece ani erau foarte triști pentru bănățeni, fiind exploatați neomeneste. La diferite reclamațiuni regele Iosif al II-lea vine la Timișoara și Lipova, pentru întâmpinarea regelui s'au adus germanii din Guttenbrun (1768).

Iosif al II-lea, fiul împărătesei Maria Terezia, călătorind de trei ori prin Bănat a descris într'un memoriu starea de lucruri

aflate, în urma căreia împărăteasa a dispus ridicarea mai multor școli și instituțiuni culturale. Pe acest timp cade și imigrarea mai multor familii române din Muntenia și Moldova, fugiți din cauza sarcinilor însuportabile de acolo. La anul 1779. Banatul este faptic incorporat la Ungaria după un period de 63 ani de administrație transitorie, rămânând singur numai teritoriul confiniului militar bănățean și pe mai departe cu un corp separat de Ungaria, supus direct consiliului de război din Viena. La 1783, — a fost însărcinat capitlul de Ciomad, a introduce în domeniul de Foeni pe Mocsonyi, Alias Popovici Constantin. Aceasta familie are merite neperitoare pentru neamul și Biserica noastră, ea a dat mulți luptători distinși, pen-

N. Jifcovici

chimist, membru în comit. județan.

tru drepturile noastre naționale. Dintre aceștia, cei mai iluștrii au fost Andrei și Alexandru Mocsonyi. În anul 1784 a izbucnit revoluțiunea românilor din Ardeal sub Horia, Cloșca și Crișan, — care a produs mari efecte și pentru bănățeni. Pe teren cultural se disting în Bănat prin anii 1790—1810 Dimitrie Țichindeal, Iosif Iorgovici, Constantin Loga, Ioan Milutin profesor, — toți bănățeni. La 1845 arestarea renumitului Dr. Eutimiu Murgu, sub pretext de agitațiune contra națiunei și integrității Statului Maghiar. Apoi apariția lui Damaschin Bojinca, Vichentie Babeș și Petru Mocsonyi. La 1848 într-o acțiune din Lugoj sa alege căpităn suprem al Bănatului E. Murgu, — în „Bănatul Timișan“.

Anii după războiul libertății 1848/1849 au dat o serie de mari bănățeni, cari a putut ridica acest popor la un nivel economic cultural, național, atât de important, încât bănățenii au condus în toate luptele noastre naționale.

Sub protectoratul familiei Mocsonyestilor au luat inițiative aproape toate mișcările noastre naționale. Un Caius Bredicianu, Valer Braniște, Emanuil Ungurean, sunt pentru noi bănățenii de azi, o icoană vie a idealului nostru și a mândriei noastre bănățene.

Durere după realizarea visului strămoșesc din 1918 Bănatul nu a mai dat acei oameni mari, ca în trecut. Lupta frățească o aruncat și pe Bănat un vâl negru, cautând a-se compromite, chiar de frați, valorile reale a acestui colț de țară. Cei doi contimporani: Sever Bocu și Dr. Cornel Corneanu, deși valori reale și istorice, nu sunt suficient înțeleși și prin o ironie a sorții, nici dănașii nu pot realiza „ideia bănățeană“ și sprijinirea elementului autohton, precum se recere de interesele vitale a Bănatului și de păstrarea hegemoniei și a stăpânirii bănățenilor, cel puțin la noi acas. Deie bunul Dumnezeu, ca din aceasta mică expunere istorică, fiecare bănățean să-si recâștige mândria sa de: Bănățean băștinaș din „Dacia Felix“ urmașii din Traian, spre promovarea și întărirea culturală, economică și națională, a frumosului nostru Bănat.

Dr. Subțire Ioan.

C. Miulea

Joc

Albinițe'n roiu,
două la „de doi”,
se'nvârt volbură'n țărână,
cu voinicii pe sub mână —
și pe sâni își leagă
salba de-aur, galbenă.

Focu-i, Doamne, foc,
colo'n sat la joc:
Strângu-și brațele feciorii,
zea de fier în lanțul horii —
și tot strigă, — țucu-ți nană
ochii și-o sprânceană!

Râd viori și plâng, —
fetele, își frâng
trupul ca tăiat în stană;
brune, ghijă de castană,
băle, mândre-bălăioare,
flori de floarea-soare!

Zâne ca'n povești, —
Zmeu, să le răpești, —
una-i crudă, mugure,
alta-i must în strugure —
și-amândouă'n iia nouă's
ca scăldate'n rouă.

Și-au prins la mijloc,
smoc de busuioc,
să miroase-a Bobotează,
ficiostrandrii când uriază:
hei, gie-somogie
dragă mi-ești tu mie!

Și'n ceapsa de fir,
fir de calomfir,
roș, că's fete răsfățate,
de toți junii'n joc jucate —
hop cică — lobogică,
arde firu'n chică!

C. MIULEA.

Voluntarii - acasă

La sfârșitul anului 1918 foști voluntari români din diferite țări pleacă spre casă în țara visată de ei.

Corpul Voluntarilor Români din Rusia-Siberia rămâne pe poziții și luptă înainte până în 1920—21 când înconjurând pământul ajunge acasă.

Corpul Legionarilor Români din Italia începând cu luna Decembrie 1918 sosește din Italia dând concursul armat Consiliului Dirigent din Ardeal și Banat pentru consolidarea statului român în aceste părți, iar armatei române în campania dusă contra Ungurilor.

Corpul Voluntarilor Români din Moldova fiind înglobat deja din 1917 în armata română face cu aceasta toată campania până în Budapesta și înapoi, iar primele unități, cari calcă pământul Ardealului și dă primul concurs Consiliului Dirigent în organizarea și consolidarea vieții de stat român la noi sunt tot unitățile acestui corp.

Primii curieri, primele verigi de legătură cu cei de acasă încă dela începutul lunii Octombrie 1918 o fac tot ofițeri voluntari a Corpului din Moldova trimiși de Statul Major al Armatei din Iași și a guvernului Român de acolo.

Primul pas spre casă se face la 23 Octombrie 1918 când în secret se ordonă mobilizarea C. V. R. A. B. la Iași. Comandantul Centrului de Mobilizare a fost Căpitanul Dr. Ioan Robu din Arad — decedat deja — iar adjutantul lui a fost Locotenentul Dr. Nicolae Căpețianu din Timișoara.

Centrul de mobilizare a fost în Circul „Sidoli” din Iași pentru trupă, iar alături „Hotelul Europa” pentru ofițeri.

De aici echipați, organizați, încadrați și prevăzuți cu ordine și instrucții pleacă primele unități de voluntari în Ardeal-Banat și Bucovina.

La 10 Noembrie 1918 se mobilizează din nou întreaga armată.

română și cu ea și voluntarii încadrați în unitățile ordinare și regulate ale ei.

Voluntarii Ardeleni-Bănățeni și Bucovineni în perioada dela 10 Octombrie 1918 și până la 31 Decembrie 1920 în marea lor majoritate au rămas mobilizați în serviciul armatei și a diferitelor autorități civile prestând cele mai grele servicii și muncind cu elan și patriotism pentru înjghebarea, refacerea și consolidarea Statului român, dând prețioasă contribuții în toate domeniile și în toate direcțiile.

La data demobilizării lor în sate acasă să liniștiseră lucrurile, să făcuseră tăblourile de înproprietărire, să împărțiseră locurile de

Dr. Nicolae Capățianu

advocat, președintele voluntarilor din jud. Timiș-Tor. și membru în delegație.

existență, de comandă etc. totul era cucerit deja de cei ce rămă-săseră acasă și purtaseră grija să ia ei tot.

Voluntarii sosiți acasă au avut prima decepție, când au văzut, că toți tranș-înpinșii sunt înproprietăriți, afară de ei, despre cari numai prin excepție s-a ținut cont ici-colea, de către vre un jude-cător mai conștient; toate locurile unde era rost de-o existență erau deja cucerite de profitorii rămași acasă.

La orașe același lucru. În funcțiile publice s'au așezat pleiada sedențarilor, păduchii politicianismului, chiar și foști trădători și lașii cunoscuți, toții erau plasati, pentru foștii voluntari n'a mai rămas nimic.

În 1922 s'a organizează Uniunea Foștilor Voluntari Români din Războiul pentru întregirea neamului în vederea realizării sco-

purilor fixate în statutele acelei uniuni intră cari și apărarea intereselor juste a foștilor voluntari.

Uniunea Voluntarilor începe o acțiune grandioasă pentru reabilitarea foștilor voluntari pe toate terenurilor, dar cu toată munca și cu toate sacrificiile făcute 14 ani de-a rândul abea reușește să realizeze ceva.

Peste tot se manifestă neînțelegere, lipsă de interes, chiar dușmănie față de toate solicitările individuale, sau corporative ale foștilor voluntari și a Uniunii lor.

La început în cursul anilor 1922—1928 Uniunea Voluntarilor este respinsă cu orice cerere făcută în interesul voluntarilor, dar simultan șoptindu-i-se mereu, că dacă Uniunea v'a face politica partidelor dela guvern v'a fi satisfăcută, pentru-că dezideratele voluntarilor sunt juste și trebuie satisfăcute chiar în interese superioare de stat, totuși nu li-se face nimic.

Voluntarii strecurați prin cine știe ce minuni pela diferite instituții sunt mereu urmăriți, șicanați și în urmă dați afară sub diferite motive, inventate rămânând pe drumuri.

Abea în anii 1928—1931 după multe stăruințe se face câte ceva pentru voluntarij muncitori de pământ fiind inproprietăriți ulterior puțini din ei, dar marea majoritate rămânând tot părăsiți și neîndreptățiți, foști ofițeri și gradați, precum și meseriașii etc. fiind excluși și dela aceasta inproprietărire tardiva.

Prima reabilitare morală a lor se face abea în 1932, când M. S. Regele Carol II. decorându-i cu Medalia Ordinului Ferdinand cu spade li-se șterg multe lacrimi de suferințe indurate indeosebi la sate, unde voluntarii ajunseseră de batjocura satelor, mereu insultați, jigniți, tratați de trădatori și alte învective similare aruncate în fața lor de către șleahța de profitori, cari acomodându-se curentului politicianizat și decăzut în floare la noi peste tot au ajuns aceste elemente a stăpâni și dicta.

Sub guvernarea marelui patriot „N. Iorga“ li-sa stins și urmele măsurilor de îndreptare luate anterior de alții în favorul voluntarilor.

Sub guvernarea ultimă a d-lui Vaida s'au luat măsuri — pe hârtie — de îndreptare, a soartei voluntarilor, dar numai de mântuială, pentru-că de fapt s'a făcut prea puțin, parte pentru-că cei demonstau grija ce le-o poartă nu stăruiau serios să și realizeze ce să dispusesse de ei, parte, pentru-că lipsind grija serioasă de sus și măsurile luate pe hârtie au fost sabotate și măsluite de birocratism și de potențații localnici, cari au c'am simpatizează pe voluntari.

Sub guvernarea actuală liberală sa reînviat trista situație dintră anii 1922—1928, adică persecutarea voluntarilor.

Au fost dați afară aproape din toate locurile și cei câțiva, cari mai erau undeva.

În general să poate spune, că din toate regiunile țării voluntarii din Banat au fost acei, cari au fost persecutați mai mult.

În Banat s'au comis față de foști voluntari cele mai infame nedreptăți atât la sate, cât și îndeosebi la orașe, unde voluntarii, intelectuali sunt complet distruși și sărăciți lăsați chiar muritori de foame.

Văduve, orfani, invalizi de foști voluntari luptă cu foamea de 17 ani de zile.

Toate ușile sunt închise pentru foști voluntari, toate locurile sunt ocupate înaintea lor, și toate fondurile epuizate, când e vorba să fie ajutat unul, abea să găsec câteva excepții în cursul celor 17 ani de când țara e a românilor.

În tot Banatul un singur om i-a înțeles și ia servit cât i-a fost posibil Sever Bocu.

Demnitarii, și conducătorii țării românești nu și-au făcut datoria față de foști voluntari, deși datoria lor de patrioți le împunea mereu și le împune să de-a tot concursul foștilor voluntari, nu pentru a-i servi poate personal pe foștii voluntari, ci pentru a servi idea sublimă de cel mai înalt patriotism încarnată în faptele eroice acestor voluntari, idee, care a fost servită de acești voluntari cu cel mai mare sacrificiu posibil, cu cea mai desăvârșită, abnegațiune și cu curajul fanatismului dus până la sacrificarea proprie în interesul neamului și a țării românești.

Demnitarii și conducătorii conștienți ai poporului român din Statul unit românesc trebuie se știe, că idea sacrificiului suprem pentru neam și patrie este un factor etic cardinal la baza ori-cărei societăți organizată într'un stat național serios.

Voluntarii sunt exemplele vii încă, sunt reprezentanții tipici a acestei ponderată idee de bază, prin îngrijirea lor, prin satisfacerea lor, prin cinstirea lor să servea și să servește aceasta idee, prin atențiunea dată voluntarilor să statua exemplul generațiilor actuale și viitoare sublinindu-se, că cei ce își fac datoria vor fi răsplătiți pentru sacrificiile dela zile grele și totodată să recompensa în parte sacrificiile prestate de ei.

Popoarele cari nu știu să-și prețuiască fiii aleși, vrednici, eroi și gata la orice sacrificii, nu vor mai avea atari fii, pentru că generațiile, cari au văzut cu ochii lor tragedia desconsiderării a acestora nu vor ambiționa să aibă soartea lor, vor crește generații de lași, profitori, lichele și trădători, pentru-că sub ochii lor aceste tipuri s'au fericit, iar cei buni au fost ostracizați, desconsiderați, oprimați și desfințați.

Soartea popoarelor cu atari fiii se știe din istorie, este decadență, pierirea sau robia.

Profunzimea acestor adevăruri le-am verificat și eu de mii de ori în lacrimile de durere a atâtor voluntari, dar îndeosebi în lacrimile orfanilor și văduvelor și a descendenților foștilor voluntari, cari mereu desconsiderați și lăsați pradă atâtor reuțați și lipsuri

spuneau, că ai lor au mers să moară voluntar pentru neamul și țara românească, dar oare de ce...?

Asistența, îngrijirea, ocrotirea, cinstirea și menajarea foștilor voluntari deci nu este o problemă personală a lor, este o problemă a societății și a statului românesc, este o problemă, care are o importanță capitală, pentru-că privește religea patriotică a neamului, pe care este clădită societatea și statul național românesc.

Peate mâine v'a fi iar nevoie de voluntari! După tratamentul ce li-să aplică, oare am mai avea voluntari? E greu de a răspunde!

În ceasul al 12 se impune a se da acestei probleme toată atențiunea, așa cum i-a dat-o Cehoslovacia, Polonia și Jugoslavia și chiar Turcia.

Dezideratele minimale a foștilor voluntari la noi în Bănat se pot concretiza în următoarele:

1. Inproprietărirea tuturor voluntarilor încă neînproprietăriți din rezervele existente.

2. Colonizarea voluntarilor pe toată granița de Vest, dar colonizare după sistem rațional și civilizat, nu cum s'a făcut până acum.

3. Favorizarea intrării foștilor voluntari la toate serviciile și instituțiunile publice, făcând ca la condiții egale să fie preferat fostul voluntar.

4. Favorizarea angajării foștilor voluntari la toate uzinele publice sau industria particulară.

5. Favorizarea foștilor voluntari la acordarea tuturor concesiunilor de monopol și altele similare.

6. Favorizarea foștilor voluntari la lucrările publice sau furniturile publice sau angajarea lor ca salariați la aceste lucrări publice de către cei ce obțin atari lucrări.

7. Favorizarea primirei foștilor voluntari în serviciul Jandarmeriei, poliției și toate serviciile de siguranță a statului.

8. Restituirea averii Corpului Voluntarilor din Siberia.

9. Întărirea cu credit a Băncii Voluntarilor din Cluj.

10. Înființarea Căminurilor Regionale sau județene pentru foști voluntari, căminuri, cari să adăpostească pe f. voluntari lipsiți de mijloace și incapabili de muncă, ca să nu cerșească pe stradă cu decorațiile pe piept sau să supere mereu autoritățile după ajutoare. Aceste căminuri urmând a fi organizate astfel, ca foștii voluntari să poată primi în orice ocazii asistență și ajutor.

În Cehoslovacia și Polonia aceste căminuri sunt organizate pe regiuni, sunt palate, cari adăpostesc toate organizațiile voluntărești și cari produc venituri din cari să susțin și acordă asistență contencioasă, medicală etc. prin însuși membri lor. Sunt clădite de primării și județe și sunt administrate de către Uniunea foștilor voluntari, formând proprietatea lor prin donațiune. Desce-

denții foștilor voluntari formează generația de continuare prin ei, continuându-să tradiția părinților, toți formând în viitor „puii voluntari” cari sunt gata oricând a servi patria și neamul cu acelaș elan și devotament ca ascendenții lor, creindu-să tradiție de patrioți și prin memoria ascendenților și spiritul reprezentat de ei, dar și prin educația ce li-se dă deja în aceste cămine.

Așa să transmită la infinit solidaritatea și patriotismul foștilor voluntari din generație în generație prin Uniunea foștilor voluntari și prin căminurile lor.

Dacă societatea românească va îndeplini aceste minimale de-ziderate față de foștii voluntari, abia atunci va putea spune, că a făcut ceva pentru acești bravi fii ai ei.

Voluntarii însă trebuie să știe, că ei nu se pot baza decât numai pe ei însuși și pe conducătorii lor desinteresați, cari au luptat cu ei cot la cot și pe front și acas de ani de zile au bătut drumuri și sacrificat averi pentru ai ajuta.

Voluntarii însă trebuie să ia și toate măsurile de rigoare și de sancțiuni și față de acei foști voluntari, cari înregimentăți în diferite partide politice au guvernat, au avut situații și astfel posibilitate să le vină în ajutor și nu numai că n'au făcut aceasta, dar abandonându-i i-au trădat, folosindu-se de calitatea lor de foști voluntari pentru a parveni și ași face treburile lor personale, iar pe cei ce fiind în situații și ne-au apărât și ne-au ajutat, pe foști camarazi voluntari, ei iau persecutat și chiar dat afară din servicii, pe acești domni voluntari să-i considere ca pe cei mai mari dușmani ai lor și să-i excludă din sânul lor.

Aceasta a fost și este situația foștilor voluntari acas în țara făcută și de ei cu atâtea sacrificii, unde pentru ei numai este nimic, totul fiind secerat de cei ce n'au fost români și patrioți nicidecum înainte, numai acum la plăcinte.

La noi așa este, totul pentru cel ce se nemerește, nu pentru cel ce se pregătește!

Dr. N. CĂPETEANU
advocat
fost voluntar.

Institutul de Arte Grafice

Tipografia Românească

execută în atelierele sale tot felul de imprimate aparținând acestei branșe. Serciciu prompt și execuția cu gust și efin.

Timișoara I, Piața Tepeș Vodă No. 2

Tuberculoza pulmonare

de Dr. N. Pulca Farmacist.

Boalele cele mai răspândite sunt acelea ale organelor de respirație. Guturaiul, tusea, influența, gripa, sunt toate dușmane ale organelor de respirație. Cu toate acestea, în cazurile cele mai multe omul atunci recurge la tratament mai serios, când boala a devenit mai gravă, când are temperatură mai mare, când capătă friguri și este doborât la pat.

Acestei neglijențe se datorește și răspândirea tuberculozei pulmonare (Oftica), fiind și ea una din boalele căilor de respirație. Această tuberculoză fiind o boală molipsitoare, este nu numai răspândită ci și foarte periculoasă. Ea se datorește intrării în organism a microbului (bacilul Koch), care de preferință atinge plămânile. Plămânile atacate fac niște noduri, numite tubercule, care tubercule treptat se tocesc distrugând organul atacat.

În bolnăvirea se produce din două cauze: Una adică a microbului, a doua a predispoziției. Ereditatea (moștenirea) joacă un rol foarte important la infecțiunile tuberculoase. Un copil, al cărui părinte au suferit de această boală, este totdeauna predispus acesteia. Dispuși pentru tuberculoză sunt și cei debili, ane-

mici, a căror organism suferă de o slăbire generală sau duc o viață desordonată și aceia cari trăiesc într'un mediu neigienic, ducând lipsă de aer și lumină.

Bacilul intră în corp prin respirație, alimente sau piele. Prin respirație bacilul poate intra în plămâni, dacă locuim într'o cameră cu bolnavul și respirăm praf încărcat cu microbi proveniți din scuipatul tuberculosului, sau dacă stăm prea aproape de vorbă cu un ofticos și în timpul întreținerii noastre cu el bolnavul tușește și scuipă.

Prin alimente poate intra bacilul cu lapte nefiert dela vacă tuberculoasă. Prin piele se poate infecta, dar totuși rar, întrebuințând un pansament folosit de tuberculos.

Simptome: Bolnavul slăbește nu are poftă de mâncare, adesea ori are junghiuri la piept și spute, tusește sec, are fierbeneli dimineața și seara, asudă noaptea. Aceasta este perioada primă a boalei, când baciliile invadează plămânile, unde — dacă individul are înclinație și nu poate rezista — microbiile își formează tuberculele. Dacă însă organismul este puternic, atunci baciliile se prăpădesc. Se poate întâmpla

că, — cu toate că microbii nu au găsit teren prielnic pentru a putea domina plămânile toate, ci numai câteva părți mici unde se așează formând focare pe care organismul caută să le distrugă și reușindu-i distrugerea, — izolează aceste focare cicatricizându-
le.

Simptomele mai grave, când tuberculoza trece la a doua fază, sunt următoarele: Bolnavul scuipe flegmă groasă. Câte odată cu sânge, tusea este mai puternică, doarme rău, are diaree. În fața aceasta a boalei, focarele tuberculoase se măresc, tuberculele se disolvă eșind afară ca flegmă.

Dacă îi venim în ajutor organismului care și acum mai luptă încă în contra boalei, se poate însănătoși.

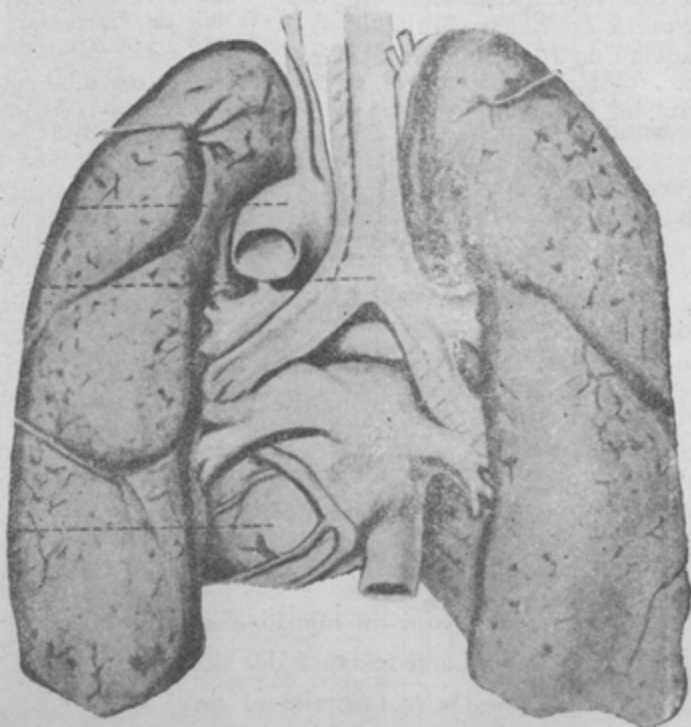
La a treia fază a tuberculozei, simptomele sunt următoarele: Tusea și flegma este mai abundentă, vărsături de sânge, temperatura seara este mare, dimineața abia ceva, bolnavul din zi în zi scade, se usucă. Boala poate dura ani întregi, dar poate să se termine în câteva luni. Aceasta din urmă este tuberculoza galopantă.

Tuberculoza este o boală curabilă, dacă ne îngrijim la timp de ea, tratându-o cu un medi-

Artera
plămânilor

Tuburile
respirației

Inima

cament probat și care s'a dovedit de bun, distrugând microbii tuberculozei, dând organismului un ajutor de apărare.

Caverne în plămânil bo navi

Indrumări: Căsătoria la tuberculoși le este interzisă. Femeile, care sunt măritate, se vor feri ca să nu rămâie gravide, iar dacă au un copil mic să nu alăpteze, căci nunumai lor ci și copilul lui îi strică.

Regim alimentar: Vor mânca lapte, ouă, pește, legume, brânzeturi, unt cu miere, cacao, carne friptă de pasăre și vițel. Vor bea vin roșu sau un vin tonic. Bolnavii vor mânca de mai multe ori la zi, dacă este posibil din două în două ceasuri.

Alte îndrumări: În camera, unde este bolnavul, să fie totdeauna aerul curat, sau dacă nu e frig va sta bolnavul într'o grădină sau terasă. Vor căuta după posibilitate aerul de munte. Iarna, camera bolnavului va fi totdeauna cu o fereastră deschisă puțin, ca să poată încontinuu intra aer curat, atât ziua cât și noaptea. Vara în caz dacă bolnavul nu este prea slăbit, va face băi de soare, dar nu mai mult de 10—15 minute odată. Toți bolnavii de tuberculoză se vor feri de răceală și umezeală.

Spune-mi inimă

Gr. Popiți

Spune-mi inimă, în zori,
Când din visuri mor surâsuri,
De ce plângi de-atâtea ori?

Spune-mi inimă, ce vrei?
Ce te doare'n pâng de soare?
De ce mințile îmi iei?

Spune-mi inimă, 'n amurg,
Când te-apucă dor de ducă,
De ce lacrimile-mi curg?

Tarasie Gârjoabă

Cuptor domina canicular satul. Obloanele ferestrelor se închideau din făcutul zilei, oamenii intrau în pământ și ulițele numai de galinacee erau circulate. Pe cerul aplecat deasupra pluților ca un capac de sticlă fină, trâmbele de nori refuzau să schițeze vitraiuri aproximative: pești cu trup colosal, forme de zepe-linuri, turme de oi cari pasc iar-bă albastră și evoluează dela clipă la clipă.

Eu suferiam parcă de un rău al aerului în această atmosferă împietrită, dar taica Tarasie Gârjoabă nu trăda prin nici un simptom că ar fi molestată. Ridica barda la înălțime de trei palme, o slobozia cu putere și în fiecare dată nimeria la țintă. Cosoroaba vibra într'una până când așchiile deslipite cădeau jos. Taica Tarasie se oprea atunci, își schimba poziția pălăriei, sufla greu și iar începea ciop, ciop, ciop.

În gura babelor avea faima celui mai poznaș păcălici. Mutra îl ajuta într'o măsură cu vârt. Deținea un nas falnic, puțin cartofit, peste nări lunguețe și mobile. Ceea ce îl evidenția însă era tot nasul turtit în pisc pe o lățime centimetrică. Tudorică al părintelui Tima, student în litera anul II, îi botezase platoul „arena sportivă“ depe nasul lui

taica Tarasie. La ea apelau în caz de ploaie, pentru matchuri de fotbal și campionate de fugă, salt, aruncări cu sulița, toți tinerii înșcolați ai satului, întrecându-se cu micile răutăți. Mai presus decât glumele „nădrăgarilor“ taica Tarasie se arăta că nu pricepe și își purta indiferent prin lume „platoul“ depe care putea în dragă voie să-și ia sborul un avion-muscă... Până într'o zi când Tudorică îi veni la moară. Taica Tarasie culegea depe târșii cucuruzului fasole, lângă sat, la poalele dealului Cucuiata. Pe coastă, Tudorică și doi colegi invitați ca să-și petreacă vacanța împreună, alergau după scăluși pentru undiță. De trei ore se războia taica Tarasie cu postăicile de trei ore fugeau și domnișorii aruncând pălăriile unde văzuseră că sar condamnații la moarte. Traistele lui taica Tarasie se umpluseră. Cutia domnișorilor rămasese goală.

— Domn Tudorică! strigă proprietarul „arenei sportive“ ambulante.

— Aud moș Tarasie.

— Ce te năcăjești ca vaj de mine?!

— Prindem scăluși... Dar nu prea stau. D-ta nu cunoști vr'un descântec pentru ei?

— Ei, pă' că nu așa se prind scălușii.

Intoarceți-vă frumos la domnul Părinte, rugați-l să vă dea năpasta și cu ea aruncați după ei... Dai odată ca 'n baltă și umplă scătula... Darapoi!

Dialogul s'a dat publicității și Tudoriță a rămas după multe comentarii cu pseudonimul de „Scăluș Năpasta“.

Tarasie Gârjoabă acum avea 60 de ani. Pletele i-au albit și după cap a început să-i ese ca o cocoașă bătânețea. Toți vom ajunge mai la urmă identic. Neastâmpărul animalic din noi se va potoli dela o vreme și nu vom fi decât epava fostei noastre grandorii. Dece nu rămânem tineri?! Se spune că timp nu există. Atunci, pentru ce ne sbârcesc anii, pentru ce ne moaie, dacă ei nu sunt. Ca orișicui mi-au venit și mie în minte aceleași întrebări uzate și stupide. Taica Tarasie se căiește oare după timpurile când sângele era vin îmbătător?

— Așa-i taică Tarasie!

— Așa-i taichii...

— Te chinui!

— N'am încotr'o. Imi cade casa... Trebuie să schimb acoperișul.

Scot cutia de regale, prind le-neș o țigară, dau foc chibritului, aprind și las în aer șerpi de fum.

— D-ta nu doonești?

— Când n'am cu taica!

— Poftim că-ți dau eu... Și mai stăm la vorbă pe bancă.

— Mintun.

Iși implântă barda într'o cosoroabă nelucrată, stă o secundă pe gânduri, se șterge la musteți cu podul palmei drepte. Ezită. Pleacă pășind rar... Il tratez.

Sfios scoate o țigară. Se uită la aurul ei parc'ar fi veritabil.

— Șezi taico.

— Să mai șed că am stâlpit în picioare de azi dimineată.

Îi dau foc. Docil se așează lângă mine.

— Spune, cum fu cu povestea d-tale?

— Care poveste?

— Cu lăeții. Pe muma am auzit-o povestind. E drept cam demult...

— Hm!... Eu tot îi spuneam muerii: „Paraschivo eu vind dracului iapa. Mi s'a urît de ea. Cu ce mă aleg că-i brează pe bot?! E bătrână și la drum abia pășește. Calul e ca fulgerul și ea ca melcul. Paraschiva îmi răspunde: „Fă cum știi. Mânzul și așa e crescut“

Intr'o zi mă întâlnesc cu doi inși călare.

— Bună ziua, zic ei cătră mine.

— Bună, zic și eu.

— Nu vrei să ne vinzi calul?

— Calul nu. Iapa da!

— Cât ceri?

— 2000.

— 1500.

— Fie!

— Dă paraula!

Dau mâna, mă duc acas, primesc banii și le dau pe Iulci.

După ce au plecat îmi fac și o sfântă cruce pentru că m'am scăpat de ea.

Asta era Vineri. Marți haid la târg să cumpăr soț calului. Imi sta în cârcă o arătură de zece zile. Trebuie și trebuie.

Mă opresc întâi la un cal izbutit.

— Cât ceri pe el?

— 5000.

Plec.

— Cât dai d-ta?

— 2000.

— Du-te cu Dumnezeu..

Mă duc în dreapta, în stânga. Ajung între lăcți. Văd o iapă frumoasă, rătunsă la coadă, răturnsă la coamă și cu zulufi pe frunte. Se potrivește cu calul meu, mă gândesc în mine.

— Cât ceri pe ea?

— Haud!

— Cât ceri pe iapă?, zic.

— 3000!

— E iută?

— Ca trienul!

Face ce face, o încalecă și iapa zboară în lăpădate. Imi place. Când se întoarce îi zic ciorii:

— Bine, bine, e cam scumpă.

Dau 1500.

— Nu facem târg. Dă 3000.

— 2000.

— 2500.

Mă mai gândesc odată: nu-i brează'n frunte ca Iulci, dar îi vifor.

— Fie!

Adaug la cele 1500 depe Iulci încă o mie și o iau. Pe drum iapa mea nouă merge îngerește. Dar bat-o sfinții, când dau să sui priporul Tăriei îi vine să nechezească. La coliba noastră de peste ogaș aud că nechezește și mânzul lu Iulci. Uite trăsneasc'o s'o trăsnească, gândesc iar în mine, că parcă ar cunoaște locurile.

Sosit la sălaș, sar jos, strig pe Paraschiva. Paraschiva vine și mă 'ntreabă cât am dat pe iapă. Îi spun că 2500. Ea îmi spune că-i place târgul. Eu stau și răsflu mulțumit.

Bucuria mi-a ținut cât îți trebuie să te urci în pod. Pe iapă o apucă din nou nechezatul. „Taci vrajbă“, mă răstesc la ea, „te-a prins dorul cortului!“ Nu 'nchei bine și aud că mânzul nostru îi răspunde cu alt nechezat. Apoi aud că după tream trop, trop. Mânzul se ivește'n fugă mare,

trage drept la iapă și începe să sugă. Paraschiva din ușa colibii îi zice:

— Tarasie să știi că nu-i lucru curat! Mare drac, tu ai cumpărat tot pe Iulci!

— Spui bălălăe Paraschivo. Tu nu știi că Iulci era brează și asta nu-i. Iulci avea coadă lungă. Asta are scurtă.

— Par'că n'au putut-o curta! Dela cine ai cumpărat-o?

— Că n'o fi drăcenia drăcenii-lor!.. Dela lăeți...

Mie mi se băgă un pironi în inimă. Că n'o fi.

Îi cer Paraschivei apă caldă, săpun și dau să spăl fruntea iepi.

Trec vălușul odată, de două ori. Minune. Părul începe să albească. Vine Paraschiva, vede, negrește. „Iulcii, Tarasie, Iulcii!!“ A început să se boncoană: „Au, unde îți fu capul tău, să-mi lapezi tu mia și să-mi aduci iar mârțoa-gaaa...“

Se cânta biata Paraschiva ca după mort.

Ă! Procleții de lăeți mi-au luat cchii c'au îmbătat-o și tuns-o pe Iulci...

Taica Tarasie s'a oprit. I se terminase și țigara aurită la capătul de sus.

ILIE IENEA.

Vă chinuesc boli dureroase?

Cea mai mare bogăție a omului de care trebuie să se îngrijească este: sănătatea, puterea și integritatea corporală.

Un leac, o adevărată binefacere în casă, care apără sănătatea este

Diana-Franzbranntwein

care ajută la dureri de încheieturi, reumatism, dureri de cap, gât și la orice răceli,

La dureri de dinți frecând locul dureros, în câteva minute durerea trece. Durerile de stomac, colici, lipsă de poftă de mâncare, câteva picături de „Diana“-Franzbranntwein au un efect miraculos.

La dureri mai intensive compresele cu „Diana“-Franzbranntwein alină imediat durerile.

DIANA-Franzbranntwein vă ajută în orice ocazie, deci **nu trebuie să lipsească din nicio casă.**

„DIANA“-Franzbranntwein veritabil se capătă peste tot. Deci fiți cu atenție la denumirea „DIANA“!

Ce trebuie să știe o mamă?

În țările apusene femeile dela sat sunt mult mai iubitoare de carte, decât cele dela noi. Ele alături de cartea de rugăciuni mai au și o carte cu învățăminte folositoare, mai ales în ce privește îngrijirea sănătății. Cea dintâi, caută să vindece durerile sufletești, iar cealaltă, durerile trupesti.

Iată deci două cărți, cari se ocupă deopotrivă și de suflet și de corp. La noi la sat, rar sunt familiile cari au asemenea cărți folositoare. În schimb însă, aproape fiecare familie își are calendarul său, unde pe lângă sfaturi de altă natură, poate găsi și puține cunoștințe folositoare.

În cele ce urmează vreau să vorbesc despre unele lucruri pe cari trebuie să le știe orice femeie și cari se referă la îngrijirea femeii în timpul sarcinei, în timpul nașterii apoi igiena, îngrijirea și alimentația copilului.

Îngrijirea copilului trebuie să înceapă încă din timpul când se găsește în pântecul mamei. De sănătatea mamei, depinde și sănătatea copilului ce se va naște.

Femeia însărcinată trebuie să fie curată, se va spăla peste tot corpul odată pe săptămână, cu apă și săpun. Partile rușinoase (organele genitale) vor fi ținute în stare de curățenie prin spălături cu apă fiartă și răcită puțin, cu ceaiu de româniță, cu apă în care se pune puțin hipermangan sau acid boric. În luna IX, dacă femeia are scurgeri, se vor face zilnic băi de sezut cu spălături înăuntru, cu „spritul“, pentru a feri, în timpul nașterii, ochii copilului, cari se pot îmbolnăvi până la orbire. Femeia însărcinată va purta albituri curate, o cingătoare lată, fără să se

strângă tare cu ea, lucru care ar putea să vatăme copilul din pânțele, făcându-l să se nască schilod și fără nici o vlagă. Femeea însărcinată se va feri de răceli, de căzături, lovituri și de muncă istovitoare. Nu va ridica greutăți mari, nu va umbla prea mult și nu va sta prea mult timp în picioare, mai ales când spală rufele la râu, unde se poate și răci. Ea mai poate să-și peardă sarcina sau să nască înainte de vreme. Nici aceea nu e bine ca să stea închisă în casă și să nu lucreze nimic; dealtfel la țară rar sunt asemenea femei. Ele pot lucra până în ultima lună, în grădină, prin casă, prin curte, fără să se obosească însă prea tare.

Va sta mai mult în aer liber, va umbla puțin, și se va feri de munca prelungită prea mult în poziție șezândă ca de exemplu la lucru de mână, care-i va provoca o constipație (lipsă de scaun). Femeea însărcinată se va hrăni bine, dar cu băgare de seamă. Va mânca de mai multeori pe zi (5—6 ori) însă nici odată nu-și va încărea prea mult stomacul. Mâncările cele mai cuătate vor fi *legumele* (cartofi, fasole, sfeclă, morcovi, mazăre etc.), *verdeturile* (conopidă, spanac, pătlăgele roșii etc.) și *fructele* (mere, pere, struguri, prune ș. a.). Va mânca puțină carne și grăsime. Se va feri de conserve și cârnați (mezeluri) mai ales vara. Va mânca lapte și mai ales preparate de lapte (lapte, covășit, iaurt) cari ușurează eșirea afară scaunele). În caz de constipație se vor face clisme cu apă și săpun sau glicerină; va bea ceaiu de mână. Femeea gravidă se va feri de orice beuturi alcoolice (țuică, vin, etc.), cari sunt dăunătoare sănătății copilului. E bine ca orice femeie însărcinată să-și ia proba de sânge (Reacția Wassermann), iar dacă sângele e stricat (semn că e bolnavă de *sifilis*); va trebui să se trateze la medic, altcum va avorta, va naște înainte de vreme, sau va naște un copil slab și plin cu bube pe piele, care nu va trăi mult. Cel mai bun lucru, e ca această probă de sânge să se ia înainte de căsătorie, iar femeia care se știe bolnavă, să nu se căsătorească, fără numai dacă s'a tratat la doctor timp îndelungat.

O altă boală care pune în primejdie atât viața femeii, cât și a copilului din ea, este *oftica* sau *tuberculoza*. E bine ca o fată, care se știe vătămată la piept, să nu se căsătorească. — dacă se căsătorește, să nu facă copii; sau dacă face, să nu-i alăpteze. Se crede că sarcina, și mai ales nașterea, ar înrăutăți mersul boalei, deoarece femeia însărcinată, bolnavă de oftică trebuie foarte bine să se îngrijească. E bine să consulte dela început doctorul, care-i va spune dacă poate duce sarcina până la capăt, sau o va întreprinde, dacă socoate că e prea slabă. După naștere, copilul va trebui îndepărtat de mama ofticoasă, mai ales când mama are o tuberculoză deschisă (cu febră, tușă, scuipat). Mama tuberculoasă nu e permisă să-și alăpteze copilul, pentru că cu siguranță îl va îmbolnăvi și pe el. Ea trebuie să-și îngrijească sănătatea, iar copilul separat de mamă dela naștere și îngrijit bine, va crește întocmai ca

un copil născut dintr'o mamă sănătoasă. Altfel atât viața mamei, care alăptează, cât și a copilului, va fi în mare primeidie.

Sunt boli de inimă, cari nu pot suporta sarcina, decât cu mari riscuri. O femeie, care suferă cu inima, trebuie să ceară sfatul medicului, dacă poate face copii sau nu. Deasemenea dacă are vărsături mari în timpul sarcinei, sau pierde sânge, neapăra: trebuie să cheme doctorul.

O femeie înțeleaptă trebuie să-și însemne bine data când i-au încetat rândurile (menstruația). Ea se va socoti însărcinată după cel puțin 15 zile de întârziere a menstruației, la care se alătură și alte semne de sarcină. După data încetării menstruației se va socoti și data nașterii. Femeia se va pregăti pentru aceasta încă de vreme. E bine să se consulte mai înainte un medic sau la nevoie o moașă ca să i-se spună dacă copilul e în poziție bună sau nu, pentru a nu avea greutăți la naștere. O greșală foarte mare pe care femeile dela sat o fac, adesea fără vina lor, este că nu cheamă moașa comunală la naștere, ci se mulțumește și cu o babă, soacră sau mamă. Multe vieți de copii s'au stins din cauza nepriceperii acestor femei. Aici bărbații trebuie să fie mai energici și să nu lase viața nevastei și a copilului pe mâna babelor, ci să cheme din vreme o moașă cu școală. Aceasta va lua măsuri să se pregătească odaia și patul femeii. Va pregăti lucrurile necesare la naștere: un sfert sau jumătate de kgr. de vată, jumătate kgr. spirt, apă feară pusă în sticle astupate, foarfece și ată fierte, soluție de sublimat: pentru dezinfecția mâinilor, săpun, baie (covată, troacă) cu apă caldă, soluție Crédé pentru pus în ochi, sau zeamă de lămâie. Moașa va conduce nașterea după cum a învățat: va tăia buricul cu foarfecele fierte și-l va lega cu ată fiartă; va pune în ochi picături din soluția Crédé, la nevoie și zeamă de lămâie, pentru a preveni o boală de ochi. După naștere și după lăpădarea placentei (cămășă copilului), femeia va lua un ceai și se va odihni. Copilul va fi scăldat în apă caldută, iar cu o cârpă curată și puțină vaselină, se va lua grăsimea de pe pielea lui. Ombilicul (cordonul) să fie bine legat și pansat cu tifon steril. Numai astfel ne asigurăm contra sângerării și falcăriei (tetanosului). După ce-l îmbrăcăm în hainutele lui, îl punem să se odihnească.

După naștere mama trebuie să stea în pat cel puțin 10—15 zile; nu e bine să se scoale mai repede fiindcă mitra e încă măriă și va cădea în jos. Se va păstra o curățenie desăvârșită a organelor genitale (părțile rușinoase) prin spălături zilnice și aplicare de tampon de vată ca să nu se murdărească. Scularea din pat se va face treptat, abia după 10 zile. Până atunci va da copilului să sugă stând culcată în pat. E bine ca în ziua întâia după naștere, să nu se dea să sugă, atât mama, cât și copilul având nevoie de odihnă. Dacă plânge copilul se va da puțin ceai. Hainele copilului e bine să fie cât mai simple: o cămășuță, un

pieptăraș, scutecul și flanela în care se învălește. Cu cât copilul are mai multe rânduri de scuteci, cămășuțe, etc, cu atât e mai bine pentru schimb și păstarrea curăteniei. Un obicei rău la sat e că se leagă picioarele copilului cu o sfoară, ca să nu se strâmbе. Ținând astfel legate picioarele, mișcările copilului sunt împiedecate; el va sta țeapăn, par'c'ar fi în ցhips, iar rezultatul legatului va fi că musculatura va rămâne în urmă cu dezvoltarea. Copilul va avea picioare subțiri, fără carne, fără vlagă, așa că mai curând acum se pot strâmba decât dacă mișcările copilului ar fi fost lăsate libere.

Baia copilului trebuie făcută zilnic, cu apă caldută și săpun. După baie copilul va fi învelit într'un cearceaf curat, încălzit și pus în leagăn să doarmă. Mama trebuie să se obișnuiască să-i dea să sugă tot la 3 ore; numai astfel laptele supt va avea timpul să fie mistuit complet, pe când dacă îi dă copilului să sugă de câte ori plânge, laptele supt mai înainte, rămas nemistuit, se va înăcri și copilul va căpăta urdinături și vărsături. Copilul nu plânge întotdeauna fiindcă-i flămând, el poate să fie ud, poate să fie bolnav. De aceea, cel mai bun lucru e să se dea să sugă regulat, adică din 3 în ore.

Greutatea copilului la naștere este cam de 3 kgr.

la 4 luni are 6 kgr.

la 8 luni are 8 kgr.

la 12 luni are 9 kgr.

la 24 luni are 12 kgr.

Creșterea copilului se va controla la cântar. În primele 4 luni copilul crește cu 750 gr. pe lună.

Lungimea copilului la naștere = 50 cm.

la 4 luni = 60 cm.

la 12 luni = 70 cm.

la 24 luni = 80 cm.

Dinții copilului încep să iese la 6—7 luni; prima dată ies 2 dinți de jos (încisivii centrali inferiori); după o lună ies 2 dinți de sus (încisivii centrali superiori); la 10 luni ies încisivii laterali superiori; la 1 an ies încisivii laterali inferiori. Între 12 și 18 luni ies 2 măsele sus și 2 jos. În 18 luni și 24 ies dinții căinești de sus și de jos, iar către 2 ani ies încă 4 măsele din fundul gurii. Deci la 2 ani copilul va avea 20 dinți. La copii cari au fost bolnavi mai ales la cei cu oase moi (rachitism), dinții ies mai târziu. Dinții de lapte încep să se schimbe la 6 ani.

În primele 3 luni copilul nu poate mișca decât din mâini și din picioare. Pe la 3 luni începe să-și ridice capul, la 6 luni poate ședea, la 9—10 luni dacă e ținut de mâini, el stă și în picioare, iar pela 12—14 luni stă în picioare și începe să umble.

Copilul e o ființă foarte gingașe, care reacționează violent la orice boală. Rezultatul e mai bun dacă știm să-l ferim de boală printr-o îngrijire bună, decât dacă știm să-l tratăm atunci când e bolnav. Doctorul copilului trebuie să fie în primul rând mama. De ea depinde sănătatea și viața lui. O mamă bună nu-și lasă copilul pe mâna altei persoane, și nu se va abate dela datoria de a da copilului să sugă. Copilul are drept la pieptul mamei, iar o mamă care nu i-l dă, nu merita acest nume. Copilul va suge numai la piept până în luna 6-a sau 7-a. Până atunci hrana lui va fi numai laptele de mamă și nu altceva. Orice abatere poate avea urmări grave. După 6 luni poate da copilului și lapte de vacă, gris cu lapte, pișcotă, supă de legume. Nu vom da carne și ouă până către 1 an. Întărirea copilului să se facă treptat, începând cu luna 9—10, când înlocuim câte o sugere cu supă de legume, gris cu lapte ș. a. apoi înlocuim mai multe sugeri, așa că la un an, un an și jumătate copilul să fie întărit. Întărirea nu e bine să se facă vara. Copilul odată bolnav, e bine să fie arătat unui medic, iar la nevoie învățătoarei preotesei sau moașei comunale, cari au mai multe cunoștințe. Feriți-vă de descântecele babelor și vrăjitoarelor, cari nu-i ajută nimic copilului, ci mai mult îi strică.

Dr. I. PRODEA.

CUM E VREMEA.

Un român avea de slugă pe un țigan. Odată se scoală românul pela miezul nopții și-l trimite pe țigan afară să vadă cum e vremea.

— „Ascultă țigane, dacă ești senin, mergem la fân. Ai înțeles?”

— „Înțeles, rumânico!...”

Și iese țiganul afară, se uită lung, lung.. iar când vine înăuntru, îl întreabă stăpânul său:

„Cum e vremea măi?”

„Cum să hie rumânico?” zise haramina.

— „E senin: nor printre stele, Nici de fân — nici de nuele!”

GRADAȚII.

Unui țigan care era și el fruntaș în oaste, cum era într-o zi la mușter cu ofițeri, ghinăruli și tot feliul de militari — i-se stânge țigara și... ce socotiți că făcu?

Vede pe ghinăralul ăla mai mare cu țigara în gură și repede, repede se duce la el. Apoi întinde țigara să și-o aprindă dela a ghinăralului.

— „Ce faci mă cioropină? Nu ți-i rușine?” — strigă ghinăralul și dă să-l plesnească.

— „Hapoi mai încet!” Răspunse țiganul și apoi... „Dacă nu ne-om ajuta noi gradații, apoi soldații se duc dracului!”

A apărut

„Banatul Muzical”

Coruri de copii în 2 și 3 voci de prof. **I. Velceanu.**

Prețul 50 lei.

Gr. Popiți

Zori de iarnă

Gr. Popiți

Gerul culcă'n paie câinii
Și în vatră-s orbi tăciunii.

Lupi cu urma 'nfiptă 'n ceară
Și cu gura încheștată
Vin, de foame strânși în ceată,
Alte jertfe să mai ceară.

Noaptea șuba și-o aruncă
Sub răchitele din luncă.

Haita 'ntreagă se'ndemână
Pe poteca neumblată.
Este ora blestemată,
Steaua morții e stăpână.

Boalele de stomac

de Dr. N. Pulca Farmacist

Tot ce facem, putem zice, că facem numai pentru stomac: la ce stomacul ne poate răspunde, că el dă putere pentru tot ce să-vârșim, el dă putere tuturor membrilor noastre ca să-si îndeplinească funcțiunea întru sustinerea vieții. Cu toate acestea, o-mul față de stomac se poartă mai vitreg întru apărarea acestuia de îmbolnăvire. Pentru ochi, urechi sau alt organ al corpului ne îngrijim ca să nu fie expus la supramuncă, dar față de stomac suntem nepăsători, căci ori ce ne cere gustul și ce vedem cu ochi, mâncăm necugetând că este bun sau rău, poate suporta sau nu. îl încărcăm dându-i de lucru.

Asta-i cauza că foarte mulți sunt cei ce suferă de una din boalele de stomac, ce se putea ușor evita dându-i numai pe jumătate atâta atenție ca celorlalte organe.

*

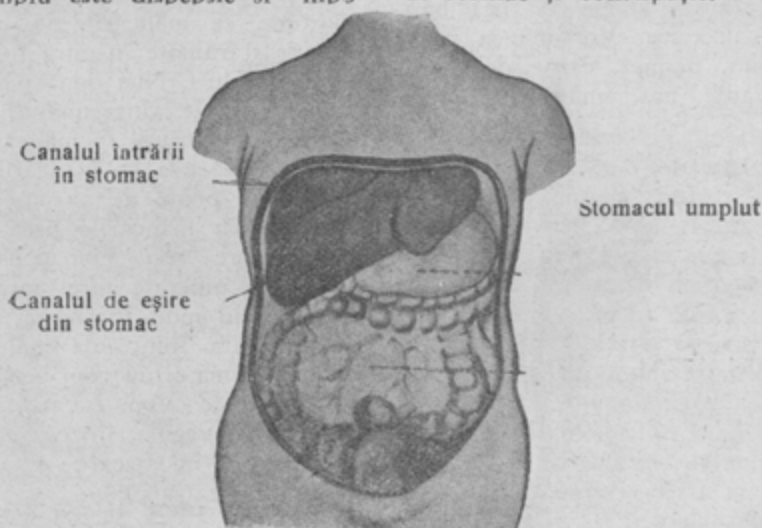
Bolile de stomac încă variază. Unele apar după masă, când simțim pânțelele balonat (umflat), greutate în stomac, arsuri cari se urcă până la gât și regăeli acre. În astfel de cazuri bolnavul nu va mânca mâncări acre, fructe crude, pâine moale și nu va bea spirituoase, chiar nici vin. nici bere, va mânca pâine prăjită, pesmet, lapte și derivatele lui,

carne numai de pui și de vițel, puțin legume verzi și ouă moi.

Altă cauză a bolilor de stomac, poate fi dispepsia, care încă este de mai multe feluri. De exemplu este dispepsie și hipo-

chlorhidrică, și hiperchlorhidrică precum și dispepsie nervoasă.

Simptomele la dispepsie hipochlorhidrică sunt: digestie anevoioasă, răgăieli cu miros de ou clocit, vărsături de fier, durere de stomac și constipație.

La dispepsia hiperchlorhidrică sunt următoarele simptome: înainte de masă bolnavul are dureri de stomac, arsuri, care pornesc din stomac și se urcă până la gât, după mâncare încetează puțin durerea venind în urmă vărsături și venindu-i încontinuu să scuipe.

La dispepsia nervoasă, bolnavul sănătos la stomac, numai digestia se face defectuos din cauza unei stări nervoase a organismului întreg. La această dispepsie pentru a ne putea însănătoși este îndestulător, dacă tinem un regim alimentar ușor și nutritiv, luând numai un medicament pentru întărirea nervilor.

Cauzele dispepsiei pot proveni din: abuz de alimente grele sau crude, pot proveni din o boală de inimă, de ficat, etc. În general la dispepsie, ori care ar fi ea, bolnavul are dureri de cap, de stomac, este încontinuu obosit, pânțele este umflat, scaunele sunt rău mirositoare, suferă de constipație, poate fi aceasta chiar și cu diaree.

Altă boală de stomac mai este și dilatația stomacului. Simptome: Digestia este grea, se adună lichide în stomac în cantități mari, stomacul se umflă apetitul scade, bolnavul are vărsături amare cu miros greu, sete continuă și constipație.

REGIMUL ALIMENTAR

La toate boalele de stomac bolnavii vor urma următorul regim alimentar: Nu vor mânca varză, fasole uscată, carne de porc și de vacă, vânat, brânzeturi, pâine moale și nu vor bea băuturi alcoolice. Vor mânca pâine prăjită, pesmet, carne de pasăre, lapte, unt, smântână, miere

de stup, yoghurt, fructe coapte, legume verzi dulci.

Sfaturi și îndemnuri pentru evitarea boalelor de stomac.

Toate mâncările trebuie bine amestecate în gură. Dacă nu avem dinți buni, ne vom repara dantura, ca mâncările să poată fi bine sfărâmate în gură înainte de ale înghiți. Nici odată să nu mâncăm mult, îngreunând stomacul. Vom căuta să mâncăm de mai multe ori la zi, mâncările să fie cât se poate de variate. Nu vom mânca mâncările prea calde, nici prea reci. Vom consuma mâncările piperate tare, sărate și cu ardei în mod foarte restrâns.

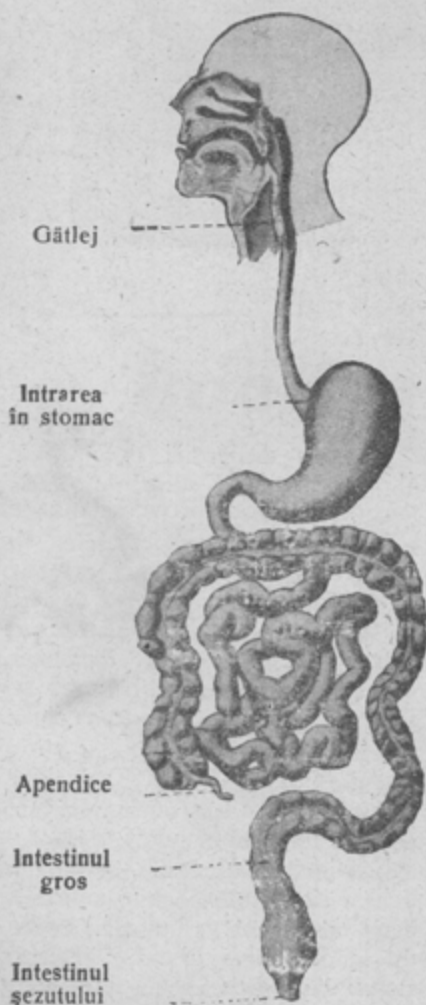
Dimineata înainte de mâncare nu vom fuma și nu vom bea băuturi alcoolice. Vom fi atenți să avem scaun regulat, în caz că nu avem scaun în fiecare zi vom lua un purgativ.

APENDICITA.

Apendicita este inflamația unui mic organ în formă de deget de mână care este în partea dreaptă a pântecelui, fiind unit cu mațul gros și care nu are nici o funcțiune în organism.

De această boală sunt atinși mai mult bărbații decât femeile, mai predispuse sunt persoanele sub 30 ani.

Apendicita este mai lătită la americani și englezi din cauza că aceștia mănâncă foarte multă carne, ceea ce nu este cazul la popoarele latine și slave. Boala aceasta apare de multe ori în urma unei boli infectioase, ca febra tifoidă, anghina, gripa, scarlatina, sau poate proveni și în urma unei lovituri sau unei indigestii.

Adesea apare însă și pe neașteptate, când o persoană până atunci sănătoasă simte dureri de partea dreaptă a pântecelui însoțită de greturi și vărsături.

Simptome: Bolnavul are fața palidă, trasă și uneori leșină. Temperatura se urcă tare, câteva ceasuri după aceea simptomele dau înapoi calmându-se și durerile. Dar nu întotdeauna dau înapoi așa de ușor durerile ci de multe ori starea rea persistă, temperatura se ridică până la 39 grade, limba bolnavului este murdară, constipatia persistă și durerile din partea dreaptă a stomacului continuă să fie violente, așa că orice atingere a părții dureroase dă o senzație de arsură.

Dacă bolnavul dă în spre bine, în 6—7 zile temperatura începe să scadă, limba se curăță, durerile scad, în caz contrar starea bolnavului agravându-se temperatura crește până la 40 grade.

În tot cazul trebuie făcută o operație, care este bine, ca să fie făcută din vreme, fiindcă ușor se poate întâmpla ca mai târziu ca mediul să nu mai poată ajuta cu nimic.

COLICI INTESTINALE.

Dureri de mâte cari se pot datoră unei inflamații, otrăvirii, răcelii, constipației, mâncării de fructe crude sau a unei încurcături de intestine (ociuzie intestinală). Durerea poate fi mai mare sau mai mică, depinzând de cauza care a produs-o. Durerile sunt mari în iurul buricului și uneori sunt însoțite de diaree.

La încurcătura de intestine (mate) bonavul varsă toate alimentele consumate, vărsând în urmă fier (bilă) și fecale. Pântecul este balonat și scade temperatura.

CONSTIPAȚIA.

Acum când am văzut, că mai la toate boalele de stomac suferindu-l are constipație, trebuie să cunoaștem ce este constipația.

Constipația nu înseamnă că totdeauna suntem într-o stare când nu avem scaun regulat, adică greu, căci putem suferi de constipație chiar și dacă avem mai multe scaune la zi sau chiar și diaree. Constipația constă deci nu numai în lipsă de scaun, ci de fapt constă din eliminarea insuficientă a fecalelor. În mod normal omul trebuie să elimineze 150—160 grame fecale la zi, restul mâncărilor se expulzează din stomac în 18—20 ore, după masă. La cei cari suferă de constipație o parte din fecale rămân în intestinul gros: aceste fecale sunt pline de microbi, cari se îngrămădesc și produc otrăvuri. Otrăvurile trec în sânge producând diferite neajunsuri bolnavului, dureri de cap, arterioscleroza, etc.

Constipația poate fi de colonul stâng de cel drept și de cel transvers. La colonul stâng boala nu este gravă, având numai amețeli și dureri de cap. La colonul drept este constipația mai gravă, deoarece se produc otrăvuri, cari trec în sânge, irită nervii, având bolnavul mâncărime de piele, îi iese pe corp excerne, n'are poftă de mâncare, respirația devine greu mirositoare, mai

târziu se ivesc bătaii de inimă, respiră greu și nu capătă aer.

La femei se produc neajunsuri în timpul menstruației. au dureri mari și dureri de sân. Durerile le simt la partea dreaptă a pântecelui, le cade părul și le crește păr pe față.

Toți cari suferă de constipație vor evita carnea albă și moale. Vor mânca dimineata fructe crude, necurățite de coaiă. căci coaja fructelor conține celuloză, care ajută la mișcarea intestinelor, vor face mișcare multă și gimnastică.

PREFERINȚĂ

Soțul: Mai bine aș avea o trompetă, decât pe tine!

Soția: Dece? Trompeta e doar și mai gălăgioasă!

Soțul: Dar, dar muștiucul trompetei se poate deșuruba.

DENUMIREA JUSTĂ

— Ce faci colega. Te văd cu un inel de logodnă?!

— Da, de eri sunt logodit cu fiica bogatului bancher Trandafirescu.

— Aha, vasăzică: un colac de salvare!

DISPERAREAE UNEI MAME...

— Coniță, veniți imediat!

— Dar ce țipi? Ce s'a întâmplat?

— A fugit fiica dvs. cu șoferul!

— Vai de mine! Și eu care aveam nevoie de mașin azi!

CAPUL

— Cum a fost, nenorocito?

— Tată dragă, nu sunt vinovată. M'a văzut la teatru. I-am plăcut și mi-a plăcut. M'a dus la un restaurant. M'a sărutat.

— Și apoi?

— Mi-am pierdut capul.

— Aia numești tu cap?

PĂCAT.

— E adevărat ce se spune, căți-ar fi fugit nevasta?

— Din păcate, nu; e o simplă minciună.

FECUNDITATE

Soția lui Mitică, dând naștere celui ce-al doisprezecelea copil, se adresează — fericită — soțului ei:

— Mitică, prima duzină e gata!

IN GRĂDINA CU CEAPĂ.

Trecând un țigan pe lângă o grădină cu ceapă, vede ceapă verde și frumoasă.

— „Ce să faci? — se gândi țiganul — să fur să nu fur, dar e mai bine să fur“.

El intră în grădină și începu să tragă de ceapă, dar iacă că vine și stăpânul și-l vede pe țigan.

„Ce faci bidiganie?“ îl întrebă stăpânul.

„Hal dracului să hie de vânt, că mă aruncă în grădină și eu mă hapucaj de ceapă să nu mă zboare mai departe“.

(Bălan P., Prisaca.)

Gravură

S. Ienea

LA PAZĂ

de Romul Fabian

Ia stăi, Vasile, îmi strigă într-o zi după masă. Pau Staia, când treceam cu carul cu lemne prin piață.

— Mai fosta-ți de curând pe la Alu-Stoian, să vedeti pe la cucuruz?

— Ba, zău, n'am mai fost de când l'am îngropat, îi zisei eu oprind boii.

— Măi, omule, da duceti-vă de-l păziți, că n'oi s'aduceti nici tului la toamnă.

— Da cum? Dece?

— Măi, dar pe acolo umblă porcii cu hâta, câte treizeci, patruzeți la un loc și tot îl mănâncă. Iacă eu am trecut mai de-un azi pe lângă locul tău, venind dela lemne: îi prăpăd prin ei.

— Da dă-i boalii, îi zisei eu neîncrezător, or fi fost niscar-va cai ai cuiva, nu chiar porci?

— Măi..., îmi zise el supărat, mă faci prost?....

— Ba, spusei eu, nu te fac prost, ferească sfântul...

— Acuma, de... iacă eu îți spusei, d'apoi tu fă ce vrei, dute ori nu te du, fă cum te tae capu, îmi spuse el supărat și plecă spre birtul mare.

— Auzi ce-mi spuse Pau, Stasia, zisei eu către tata. abia intrând cu carul pe poartă, cică la Alu-Stoian tot cucuruzul ni-l mănâncă porcii.

— O fi, ce ști tu? Mi-a spus într-o zi, Moș Iosim Mițu, că el îl păzește pe-al lui în toată noaptea, că, icică. în aretul ăla ar fi început să-l mănânce... Poate n'ar fi rău să te duci și tu în vre-o noapte să vezi. adaugă el după câteva clipe.

— Așa? Iacă, dacă zici, să mă duc chiar la noapte, fiindcă mâine e sărbătoare. nu mă duc nicăeri și pot să dorm și dacă n'oi dormi la noapte.

— Apoi... fă cum vrei, îmi zise el băgând boii în grajd.

Curios de a vedea și eu porci sălbatici, căci pân'aci nu mai văzusem și mai ales dornic de a sui potecile colinelor noaptea, singur, pe lună (de doi ani de când mă însurasem nu mai avusesem slobozenia asta) mă hotărâi. Mă dusei în lăuntru, făcându-mă îngrijorat de soarta cucuruzului. spusei nevastei despre prăvădul ce-l fac porcii în el și după ce-mi umplui și bătui un pistol țărvănesc, zdrăvăn cu praf de pușcă și bucăți de cositor și după ce-mi sărutai nevasta si-o asigura — vezi Doamne — că nu mă duc într'altă parte, plecai însoțit de un câțeluș mic roșcat.

Soarele era cam de trei oameni de la deal când plecai. Locul era

departe, dar eu aveam 20 de ani și-mi părea că, de ași avia aripi barem cât o rândunea. n'asi mai atinge pământul. Pășiam par'că mă împingea cineva dinapoi. Dealurile le urcam fluerând. Mă simțiam puternic cu mușchi ca de oțel. Credeam că de mi-ar ieși un porc în cale l'ași prăvăli jos cu un pumn... De... vremuri..

Pe drum întâlneam. venind spre casă, care încărcate cu lemne, cu frunzele abia pălite puțin. Boii pășiau a lene pe drumul tare ca betonul, iar oamenii îi îndemnau pocnind din sbiciu. Carerele ferecate cu osii de fier tocăneau răsunând până departe pe vale: toc, toc, toca, toca. amestecându-se cu îndemnurile celor din ele. Hois Florean, cea-dragă. cea-cea.

— Să ne dai și nouă vre-o pecină de carne, dac'o fi să dai bot cu vre-unu, strigau bătrânii răzând când le spuneam unde merg.

— Lăsați pe mine, numai.

— Ai grijă să nu te mănânce vre-unul și să-ți rămână Ana pe mâna noastră, mă speriau prietenii glumind, că de... Astora le scurtam vorba spunându-le să se ducă dracului.

Pe valea Sălcovetelor soare nu mai era. Umbra trecuse până la jumătatea dealului din partea de Răsărit. Un aer răcoros plutea peste ea. Ascunsă prin băgrinii și ulmii de pe marginea drumului, câte-o pasăre cânta-cânta până mă apropiam apoi zbură speriată și se așeza prin aninii de pe marginea suvitei de apă ce cobora susurând dinspre

pădure. Iar eu pășiam plin de voie bună, fluerând.

Când am ajuns sus în culme soarele se mai vedea doar de jumătate de după vârfurile muntilor Vârșetului. Dar nici numai aveam atât de mers. Luai pe cărăușă la stânga și după câteva sute de pași fusei acolo.

Nu amurgise încă. Mă băgai prin cucuruz să văd ce-i adevărat din cele spuse de Pau Staia. Căutai, dar nu găsii — mai nimic. La partea de din vale, pe lângă tufă, era frânt și scos puțin din pământ, par'c'ar fi trecut niște vite în fugă peste el — încolo nici urmă de ceva.

— Na, îmi zisei în mine, iacă ce prăpăd. Să-l fi luat mama dracului pe Pau, el n'a mai trecut pe aci, ori c'a fost c'am afumat și cine știe ce i-s'a năzărit.

C'am pe la mijlocul holdei, puțin mai la vale de jumătate, aveam în lanțul de miriște o grămadă de butorci de lemne, rămase acolo încă din anul trecut.

— Acolo am să mă culc, îmi spusei. Și m'apucaî să mi pregătesc culcușul. Rupsei câți-va tulei ca să-mi astern, îi pusei jos, aruncaî șuba peste ei și mă trântii pe ea. În loc de căpătăiu îmi pusei mâinile cruce și rămăsei așa privind cerul presărat peste tot cu mii de lumini și luminite, cari clipeau într'una ca niște ochi de copilăș somnoroși.

Era încă destul de cald. Nu plouase de mult și pământul mai păstra din căldura acumulată peste zi. O boare ușoară, călduță, s'abătea din când în când peste mine. apoi se băga prin cu-

curuz, apuca tuleii, naltî și verzi, de câte-o frunză și-i trăgea parcă i-ar fi prins de mână să se joace. Le-ascultam fosnetul mulcom căci nu puteam dormi. De la un timp, de vreme lungă, mă gândii să-mi frig câți-va cucuruzi. Luai doi dintre cei ce-i rupsesem dela tuleii asternuți și-i probii băgând unghia în ei: boaba era mare dar încă în lapte. Strânsei câteva vreascuri de pe lângă grămada de butorci, apoi câți-va țăpureși de grâu de prin miriște și le dădui foc. Flacăra se ridică frumoasă, dar după ce arseră țepureșii, vreascurii începură a bâzâi. Ca să-i îndemn, mă aplecai jos și începui să suflu, la început cu griiă, pe urmă, după ce văzui că le place, tot mai cu nădejde: fu, fuu, fuuu.

Pe când suflam îndârjit, cătelușul prinse a mârâi. Ridicai capul, dar nu văzui nimic, părul însă mi-se ridică măciucă.

— Bageama visează, îmi zisei, vrând oare-cum să-mi alung frica și ca să-mi întăresc curajul scosei pistolul dela brâu și cu el în mână dreaptă începui a sufla mai departe. Când-va focul se îndură și s'aprinse. Luai un cucuruz și începui a-l desghinui de frunze, dar n'apucaî să-l pun pe jar, când cătelușul sări dela loc și fugi lătrând speriat la mine.

Ce te-ai apucat, iavră, vrusei să zic, ridicând iar capul și privind peste lumină, strângând pistolul, dar nu putui, prinsei să pronunț vorba căci în fata mea, la vre-o câți-va pași, peste lumină, stătea o mătăhală neagră, cu un tuleu în gură. Cătelul se vâri

sub mine schincind, iar eu rămăsei cu gura căscată privind-o. Când-va vrusei să strig ceva, dar nu izbutii să scot decât niște sunete auzite numai de mine. Nu știu ce i-o fi venit, ori ce s'o fi gândit fiara, dar când mă văzu făcând din gură se întoarsă de-o dată în loc ucnind spre cucuruz și-o luă la fugă în vale spre pădure.

Cât-va vreme n'am putut să mă mișc, am stat ca un stâlp. Dar când-va cățelul începu să latre iară. Atunci, nu știu cum, simții ceva în mâna dreaptă și-mi adusei aminte de pistol. Tii! bătute-ar crucea, strigai eu și dintr'odată fusei în picioare, trăsei cocoșul și-l slobozii: bum!

Ogașele răsunară multă vreme: u-u, până ce ecoul se oerdu peste cele păduri. Când nu se

mai auzi nimic, urechile începură a-mi tiui și în iur de mine se căscă o tăcere cumplită, un gol, un pustiu fără margini, în care eu atârnam de ceva foarte slab, gata să mă afund în nimic. Stăteam tinituit locului și tremuram ca piftia, cuprins de o frică năroadă.

Departe în codru, după ce încetă uuiul împușcătorei, s'auzi un glas fioros ca de om ce se vaită și hurează, îl mai auzisem eu în alte dăți glasul acesta, dar acum îmi închipuiam că-i alte cele. Când tăcu hurezul, în pădure, aproape de mine, orinse a boncălui un cerb, dar care atunci crezui că-i chiar necuratul.

Simții gura că începe să mi-se lărgească spre urechi ca la copiii mici când vreau să plângă. Dusei mâna dreaptă tremurând, la

TALMEȘ-BALMEȘ.

Un țigan avea de naș pe un omân, cum au de ovicei toți țiganii. Ducându-se odată la nașu-său nimeri drept la o mâncare ce se cheamă **talmeș-balmeș**. Nașu-său îl chiemă și pe el să mănânce, fiindcă îi era doară fin. Și țiganu prinse repede a înhăța și se îndopa. Înainte de a pleca, voi să știe el cum se chiamă mâncarea asta. Nașul îi spuse cum chiamă și țiganul o luă la picior spre casă. Și acum nu voia el să uite cum să cheamă mâncarea, borborosia pe drum tot „talmeș-balmeș“ până ce se împiedică de un bolovan și căzu jos. Așa i se întâmplă și cu numele mâncării, pare că îi perise de pe limbă. Ajuns acasă îi strigă pirandei: „Fa pirando, dă-mi

și mie mâncare de haia, de care mi-a dat nașul!“

Indată îl întreabă piranda, cum o cheamă mâncarea aceea. Dar țiganul se răsti și mai tare la ea arătând să-i facă mâncarea aceea. Și atunci îi zise țiganca: „D'hapoi bine omule, nu știu cum o cheamă, cum să ți-o fac!“

Țiganul, nici una — nici două, prinse un lemn și dă-i și dă-i... până ce sparse capul țigăncii.

Când o mai lăsă din bătae, urla țiganca de durere: „Haoleo bărbate, nu mai da, că mi-ai făcut capul „talmeș-balmeș!“

— Ha, ha hăsta să-mi faci! zise țiganul voios că a nimerit numele mâncării dela nașu-său.

frunte să-mi fac cruce. dar n'atinsei fruntea, când deodată, la câteva locuri de la mine, prinse a suna un clopot de oi și un glas cunoscut striga: nea, nea; tuta, tuta; nea, nea.

— Moș Iosim Mițu, strigai eu și-o luai la goană peste locuri, uitând și de subă și de crucea abia începută. Când am ajuns la el n'am putut să zic decât au. au.

— Ce-i, Vasile dragă? strigă moșul recunoscându-mă și văzându-mă așa perdut. Ce ți s'a întâmplat? Ce-i, spune-mi!

— Îi, îi îngânai eu intrând în colibă, unde un foc frumos își pălpăia limibile, iar la marginea lui pe jar se frigeau doi cucuruzi.

— Așează-te lângă foc și spune-mi. Nu te teme de nimic! strigă el cu glas poruncitor, uitându-se îngrijorat la mine. Apoi a-

ducându-și aminte de ceva băgă mâna sub un snop de paie din fundul colibei și scoase o sticlă cu răchie, mi-o întinse și mi souse să beau.

— Be-a puțin c'ai să-ti vii în fire. E friptă de curând și e bună. Inghiți odată, de două ori și i-o dădui napoi. Mosul se scărpină în cap neliniștit, întoarsă cucuruzii, bău și el odată din sticlă, apoi mi-o întinsă iar mie. Mai înghiți odată și simții că-mi vine încet, încet glasul. Atunci prinsei a-i povesti mosului pătania mea. Când gătai, moșu începu a râde.

— Ei bată-l focu de porc, făcu el râzând. Te-am crezut: mai voinic când ți-am dat de nepoată-mea. De te știam atunci, — îi spuneam lui tată-tu să nu te însoare încă. De... ești tot copil.

ȚIGANUL LA SPÂNZURĂTOARE.

Odată se duse un țigan, care n'avea tutun, și se tot certa cu femeia lui, să se spunzure. El luă o funie și se tot gândea cum să-și dea viața. Și cum mergea el așa în gândul lui, ajunse la marginea unei păduri, unde se opri. Acolo, lângă un copac scoase funia și o legă de o ramură a copacului; apoi se leagă și pe sine de peste mijloc, călare pe acea ramură. Și așa sta el bag-samite spânzurat, fără să i se întâmple ceva.

Tocmai în acea clipă trecea pe acolo un turc. Văzându-l așa sta pe țigan îi zise: „Ce faci aici măi bălule?” Iar țiganul de acolo îi răspunse:

— Mă spânzur, mânca-te-aș!

— Mă, dar cum, că nu se spânzură așa!

— Dar cum, mânca-te-aș?

— Uită-te, așa leagă-te de grumaz.

Atunci țiganul îi răspunse înfricoșat:

— „Hașa nu fac, că mă hastup și mor, hașa nu fac.”

LA TRIBUNAL

Președintele: Iar d-ta?

Impricinatul: Da, domnule-prezident. Dar ce, nu vă pare bine că vă dau de lucru?

Președintele: Evident că nu!

Impricinatul: Păi fără oameni ca mine ați muri de foame.

Dar nu-i nimic. Ia de bea înc'o-
dată și te culcă de dormi că mă
duc eu după subă. Afară s'auzi
un schincit: Iacă ti-a venit și
cățelul, zise el, apoi din nou îmi
întinse sticla, iar după ce înghi-
ți și el o dușcă odată, apucă o
funie atârnată lângă usa colibei
și trase de câte-va ori de ea iar

în vale spre pădure clopotul
prinse a suna: tronca, tronca. Ia-
că, așa se păzește de porci când
n'ai ce-ți trebuie, îmi zise el apoi
ieși pe ușă și se perdu în noap-
te strigând: nea-nea, tuta-tuta, nea-
nea.

ROMUL FABIAN

ȚIGANUL IN GRĂDINA CU MERE.

Odată se băga un țigan în-
tr'o grădină cu mere și stăpânul,
care-l prinse, îl întrebă:

„Măi țigane de ce te-ai apucat
să furi mere?”

— „Hapoi să fiu al dracului,
dacă m'am suit eu, s'au suit pi-
cioarele mele!”

SPONTANEITATE

— De unde vii coană Marișo?
— Viu dela institutul de în-
frumusețare.

— L-ai găsit închis desigur.

INTREBARE ȘI RĂSPUNS

— Și de ce ai fabricat bani
falși?

— Pentru că n'am avut din cei
veritabili!

CHEIA BOGĂȚIEI
UN LOZ AL LOTERIEI
DELA
BANCA TIMIȘOAREI
ȘI SOC. COM. PE ACȚIUNI

Cultivarea plantelor medicinale*)

Natura a împrăștiat cu mâna ei darnică pe tot întinsul globului pământesc bogății incalculabile, între cari și o multime de plante felurite. Acestea sunt izvorul de existență a altor viețuitori — om și animale. — iar multe din ele au ascunse în ele proprietăți medicale pentru înfrumusețarea celor suferinzi și bolnavi. E necesar numai de a le cunoaște și a ști unde, când și cum trebuie culese aceste plante.

În țara noastră cresc în abundență felurite plante medicinale foarte prețioase, dar nimeni nu se interesează de ele, nimeni nu le strânge și din an în an se pierde această bogăție. Cu toate acestea, anual se percep zeci de milioane dela populația nevoiașă pentru a importa din străinătate ierburi medicinale, când majoritatea din ele cresc chiar la noi acasă.

Vecinii noștri au priceput de mult folosul, însemnătatea și rentabilitatea strângerii plantelor medicinale sălbatice. Ei nu numai că le strâng la dânsii pentru nevoile interne, dar văzând că nu mai au cantități suficiente, fiind colectate intensiv, mai aduc cantități enorme de ierburi și din alte țări, apoi cultivă pe întinderi mari diferite plante medicinale, cu care au inundat piața farmaceutică internațională. Adesea ori de aci, preparatele acestea ajung din nou în țările de origine, adică de unde au fost exportate sub formă de material brut.

Prin procedeul acesta se îmbogățesc fabricile, diferiți intermediari, căile ferate, ce transportă aceste mărfuri, al căror preț se mai ridică prin vămuire. Toate acestea contribuie la scumpirea enormă a medicamentelor

*) Din „Țărănismul“

ce le importăm căzând ca o sarcină grea asupra populației nevoiașe.

Aceasta se resimte, mai cu seamă, atunci când o țară e încercată de diferite calamități, epidemii, epizotii, războiul, etc. și poate provoca o situație grea pentru întreaga țară, paralizându-i orice inițiativă de luptă contra acestor nenorociri. Iată destule dovezi foarte elocvente pentru necesitatea de a ne folosi de bogățiile naturale proprii printr-o colectare sistematică și rațională a plantelor medicinale sălbatice și prin dezvoltarea culturii a unora din ele, căci numai în felul acesta vom putea ajunge la:

1. Ieftinirea medicamentelor.
2. Independența față de străinătate, în ce privește medicamentele.
3. Un izvor de venit nou pentru familiile țărănești.
4. Începutul unei industrii farmaceutice naționale pentru prelucrarea materialului medicinal brut.
5. Export de produse farmaceutice.

E de remarcat, că colectarea plantelor este o muncă foarte ușoară și cu succes; poate fi făcută de copii, femei, bătrâni și invalizi, nesustrăgând de loc dela lucrările obișnuite brațele de muncă ale bărbaților maturi și voinici.

Dar și în această ramură simplăe nevoie de a cunoaște dinainte diferite amănunte pentru ca munca, timpul și cheltuielile să fie răspândite. În fiecare ramură și mai cu seamă în cele mai puțin cercetate, sunt condițiuni spe-

cială care trebuie ținute în seamă. În cazul de față, aceasta este cu atât mai important, cu cât la început este nevoie de învins unele greutăți pentru a rezista concurenței cu mărfurile aduse din străinătate. Pentru aceasta e necesar ca plantele colectate și cultivate la noi să fie superioare celor din străinătate prin aspectul exterior, asortare și calitate, căci acestea sunt condițiunile de care depinde succesul întreprinderii.

Hotărându-ne să ne ocupăm cu strângerea plantelor medicinale și a celor aromatice, e necesar:

1. Chiar dela început, să stabilim exact caracterul întreprinderii:

- a) strângerea se va face după sezoane sau în permanență;

- b) se va ocupa cu strângerea o singură persoană (cu familia) sau se vor organiza societăți;

- c) dacă se presupune industrializarea materialului brut, adică extragerea uleiurilor eterice, tăierea, fărâmițarea, pulverizarea, etc.

2. Să se asigure mai dinainte debușeul mărfurilor. Pentru aceasta, e nevoie de a intra în legătură cu câteva firme mari farmaceutice și a stabili exact condițiunile:

- a) cantitățile de plante necesare;

- b) ce fel de plante se cer;

- c) prețurile lor;

- d) în ce condițiuni se va face transportul și primirea mărfurilor;

- e) felul ambalajului.

E foarte util să se ceară fir-

melor modele de mărfuri pentru orientare.

3. Din timp să se încredințeze, în măsura posibilității, dacă în localitățile unde se presupune strângerea plantelor, acestea cresc în cantități suficiente.

4. Intreprinzătorul să pregătească din timp încăperile și instalațiunile pentru uscare (în

aer și prin încălzire), pentru păstrarea mărfurilor și industrializarea lor, când se are în vedere ultima operație.

5. Să obțină aprobarea de strângere a plantelor și rădăcinilor atât dela particulari, cât și dela instituțiuni, pe a căror moșii acestea cresc.

I. S. FLEXOR.

LA LECȚIE DE ENGLEZĂ

— După cum v'am explicat, în lecția trecută, englezii întrebuințează acelaș articol pentru ambele sexe. Așa dar, cum se numește el, Margareto?

— Pullover!

INSOMNIE

— Nu dormi dragă, ai luat doar veronal.

— Tocmai din cauza lui nu pot să dorm.

— Cum așa?

— Mă gândesc mereu câte probleme am dat pe el.

**Boli de rinichi, dureri de
vesică, boli de ficat,
artrită, vindecă
radical**

**apa sulfurată
căciulată**

Depozit general:

Nicolae Kardos succ.

Telefon 21-24

Programul partidului Național-Țărănesc

Un bun calendar destinat membrilor partidului nostru, trebuie să cuprindă neapărat și programul partidului, pentru care ei luptă. Înțelegem să publicăm în rezumat principiile și dispozițiile mai importante ale lui. În felul acesta țăraniile noastre pot ști la ce realizări se pot aștepta dela noul Stat Țărănesc, dorit cu atâta obsedanță de conducători. Statul țăărănesc este idolul de mâne, atât al conducătorilor cât și al milioanele de țărani, încovoiați pe coarșele plugului de greutatea nevoilor, neînțelese de partidul care azi deține puterea prin uzurpare. Dar prin publicarea acestui rezumat de program, țărănilor li se va face și educația politică cuvenită, pentru partid de mare importanță. În primul rând ne trebuie membri conștienți de rolul și puterea lor în Stat, iar în al doilea rând să fie pătrunși de programul, care va sta la temelia noului stat, expresia concepției de clasă a plugarilor.

Țăranul bănășan deși mai luminat și în unele părți mai bine întărit economic, totuși n'a putut pătrunde schema doctrinară de construcție a Statului, astfel că este absolută nevoie să fie edificat asupra tuturor problemelor ce se pun, pentru viitor. De aceea ne facem datoria de membru conștient al partidului ca să îndrumăm țărănimea pe drumul politic trasat de d-l Iuliu Maniu și d-l Ion Mihălache, cari sunt o cheazășie, că programul se va realiza în întregime, fără nici un menajament pentru clasa capitalistă exploatare a muncii dela sat și oraș.

Ne vom ține strict de împărțirea dată programului de conducerea centrală, rezumând fiecare capitol în parte. Dacă ne-ar permite împrejurările economice, am tipări în întregime programul, care este foarte util și interesant. Numai cunoașterea lui poate da o bună educație politică și cetățenească păturilor largi dela sate.

I. CONSTITUȚIA.

Constituția este legea de temelie a Statului. Ea trebuie să izvoarească din conștiința obștească și să corespundă marilor aspirații ale poporului, cu posibilitățile sale de dezvoltare și cu structura sa intim țărănească.

Sistemul de guvernământ de care rămânem legați este cel constituțional, în cadrele căruia aparatul de guvernare trebuie să capete o astfel de organizare, încât să corespundă funcțiunilor politice și economice ale noului Stat țărănesc.

Partidul național-țărănesc, prin acțiunea de luminare a masselor a asigurat acestora locul de factor hotărâtor în asizarea Statului, de aceea înțelege să apere și pe mai departe drepturile și libertățile cetățenești, câștigate cu mari greutate și sacrificii.

Statul va garanta munca și proprietatea ca funcție socială, rezervându-și dreptul să promoveze interesul general ori de câte ori este nevoie intervenind atât pentru armonizarea intereselor particulare, cât și pentru coordonarea normelor de producție și de desfacere, în raport cu nevoile colectivității.

Pentru ca progresul să fie asigurat prin promovarea energiilor individuale și colective, Statul trebuie să se reazime pe ideea de drept și legalitate. Se vor preciza răspunderile pentru toate categoriile de funcționari administrativi ai Statului. Se va modifica în consecință legea funcționarilor publici și aceea a responsabilității ministeriale, să nu mai fie iluzorice, măsurile stabilite de

lege. Aceiași idee, va sta și la baza organizării sistemului de guvernământ față de opinia publică.

Se va modifica și legea electorală suprimându-se prima, iar mandatele se vor atribui pe județe, asigurându-se respectarea minorității, prin conducerea alegerilor de către magistrați.

Se va extinde dreptul de vot al femeilor. Senatul care este numai un secundant costisitor al Camerei va fi desființat, rămânând singură aceasta, ca reprezentantă a națiunii.

Pentru o mai bună lucrare se va reduce numărul deputaților, dându-se comisiunilor rolul tehnic în pregătirea lucrărilor.

Organizațiile profesionale vor fi organizate într'un corp central, care va face propunerile necesare, după ce vor fi studiate toate nevoile lor, parlamentului pentru legiferare.

Se va garanta stabilitatea și continuitatea organelor administrative locale alese.

Justița va fi pusă pe baze noi și ferită de orice amestec înrâuritor lăaturalnice, asigurându-i-se independența și prestigiul necesar. Se va înființa pentru soluționarea litigiilor dintre particulari și autorități, cum și pentru controlul jurisdicțional al administrațiilor locale și de Stat, o justiție administrativă unitară.

Pentru chestiuni mari, anume determinate, se va introduce consultarea directă a poporului, pe cale de plebiscit.

Echipa de propagandă a partidului în Sacoșul-Mare

Primirea echipei în capul satului. Răspunde d. Liviu Iuga.

II. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ.

1. Intreg aparatul de Stat va fi revizuit pentru simplificarea serviciilor publice și se va naționaliza munca, pentru a da maximum de rezultate. Se vor contopi unele servicii de prisos. Directivele și măsurile generale, pentru a fi unitate de acțiune în guvernare, le va lua Consiliul de Miniștri.

2. Funcționarii publici vor fi selecționați pe baze de studii și examene de recrutare și înaintare. Se va stabili un regim uniform de salarizare, pentru toate departamentele.

3. Partidul nostru va da posibilitate dezvoltării inițiativelor

de gospodărie locală. Vor exista în viitor două unități investite cu personalitate juridică: comuna și județul, între cari va funcționa plasa, ca organ de îndrumare și control.

Județele se vor mări, constituind entități geografice și economice bine definite, cu resurse suficiente și ușor de administrat cu mijloacele moderne de comunicație.

În fruntea administrațiilor locale va fi un consiliu ales, cu garanții constituționale de stabilitate. Acestora li se va asigura autonomie deplină, înlocuindu-se tutela puterii central, cu controlul jurisdicțional. Prin contenciosul administrativ, cetățenii le-

Echipa de propagandă în Banloc

Grup de prieteni politici în frunte cu d-nii: Liviu Iuga, Dr. Gh. Ciorman
Dr. N. Pulca, C. Birta, I. Albu și alții.

zați în drepturile lor, vor fi puși la adăpost de eventualele abuzuri administrative. — Pe lângă autonomie se va institui și o supraveghere prin organe de Stat (notar, pretor, prefect) bine pregătite și selecționate, cari vor urmări mersul lucrărilor. Când vor aprecia că sunt ilegale măsurile luate sau că presintă un pericol pentru interesele colectivității, le vor deferi instanțelor speciale de judecată, spre a fi anulate.

4. Pentru o bună gospodărie locală se vor asigura venituri îndestulătoare. În locul impozitelor adiționale se vor ceda comunelor, unele impozite elementare. Organiza serviciile de percepe se

va face după un sistem mai echitabil.

5. Pentru o bună organizare administrativă, se vor deconcentra serviciile de stat, fiindcă într-o organizație rațională, organele centrale trebuie să se ocupe numai cu chestiunile generale, cu îndrumări și control. Toate organele deconcentrate vor fi puse sub conducerea unitară a unui prefect, care reprezentând guvernul, trebuie, să i se întărească autoritatea prin deținerea acestor puteri.

III. JUSTIȚIA.

1. Pentru o bună justiție independentă, este nevoie ca ea să fie scoase completamente de sub

Comitetul Organizației part. naț. țăr. din com. Opatița, (plasa Deta)

influența politică și să fie salarizată corespunzător înaltei sale chemări. — Recrutarea ca și avansarea pentru toate instanțele se va face, pe baza de examen.

2. Se va asigura inamovibilitatea tuturor judecătorilor, inclusiv membrilor Parchetului.

3. Pentru un bun control se dă dreptul instanțelor de apel și recurs, ca să sesizeze instanța disciplinara a judecătorului, în caz de vădită incapacitate sau rea credință rezultată din însăși hotărârea atacată. — Magistratii nu pot face parte din consilii de administrație.

4. Pentru nevoia de justiție satească se vor înființa jurii alese, cari se judece pricinile mărunte. Ele vor funcționa sub suprave-

gherea unui judecător, ca să se asigure respectul legilor.

5. Pentru a se evita aglomerațiile de procese, se va lărgii competența instanțelor, asigurând judecarea automată în baza unor proceduri rapide. — Casația va avea ca rol principal, menținerea unității de jurisprudență.

6. Se va desăvârși unificarea legislativă.

7. Justiția militară se va despărți de comandamente, și va fi compusă din ofițeri cu pregătire juridică.

8. Se vor reorganiza penitenciarele indeosebi pentru minori, cărora li se va de o educație, ca să poată deveni cetățeni folositori societății.

IV. APĂRAREA NAȚIONALĂ.

Armata va fi bine înzestrată cu armament modern, ca să corespundă scopului de apărare a granițelor. Se va reorganiza aviația, ca să fie puternică și aptă pentru apărarea țării.

Se va reduce stagiul militar pentru toate armele, suprimând concediile, lăsarile la vatră, trimiterea soldatului la munca câmpului și angajarea lui la servicii particulare (ordonanțele), — Soldatul va fi bine hranit și îmbrăcat.

Se vor organiza industriile din Țară cari pot să execute comenziile de armament, munițiuni, avioane, echipamente și alte treburi pentru înzestrarea armatei.

V. INSTRUCȚIA PUBLICĂ ȘI CULTURA POPORULUI.

Timpurile noi, tind spre o educație cât mai desăvârșită a copilului, care să înlăture barierele de clase și sărăcie din învățământ.

Pentru stărpirea analfabetismului și dezvoltarea învățământului elementar și practic, se vor înființa cursuri speciale de iarnă pentru neștiutorii de carte adulți. Toate domeniile vieții de stat vor fi culturalizate.

Se vor înființa școli superioare țărănești, care să pregătească tehnic elementele dela sate, pe cari trebuie să se sprijine acțiunea de ridicare morală și materială a paturii țărănești.

Căminurile culturale, vor fi înzestrate cu muzee, radio, cinematograf, coruri și fanfare sătești. Toate instituțiile își vor

coordona lucrările într'un tot armonic.

Învățământul primar va fi organizat pe baze noi, imprimându-i-se un caracter practic după regiune, ca elevii să-și poată însuși cunoștințele pentru viața legată de mediul în care trăiesc. Punctul de plecare în învățământ, va fi, cunoștințele agricole, adaptate regiunii respective. Învățământul complementar va fi astfel organizat, încât să aibe un caracter practic și sezonier, adaptat cerințelor vremii.

Copii săraci vor fi ajutorați, pentru ca să poată frecventa școala cu succes, primind cărți și îmbrăcăminte gratuit. Cărțile nu vor mai fi speculate în viitor, ele vor fi un monopol de stat.

Școala pregătitoare de învățători va fi reformată în vederea noului școli rurale. Învățământul secundar va avea două cicluri. — Pentru copii de țărani, se vor înființa în capitalele de județ, cămine în care vor găsi locuință și masă estină sau gratuită pentru cei săraci și merituosi.

Se vor înființa și școli agricole sezoniere cu caracter practic. — Tot astfel se va da mare importanță învățământului muncitoresc, legat de ucenicie.

Învățământul superior, va fi destinat exclusiv pentru pregătirea specialiștilor necesari, diferitelor ramuri profesionale.

VI. CULTELE.

Statul se va ocupa de toate cultele recunoscute.

VII. POLITICA SANITARĂ.

Sănătatea populației va sta pe primul plan al preocupărilor

partidului nostru, fiindcă fără o populație sănătoasă și bine instruită, se compromite vitalitatea și puterea ei de muncă.

Să va realiza o asistență medicală efektivă pentru populația dela sate, susținută de-o politică demografică, pentru a împiedica ca populația românească să ajungă într-o inferioritate numerică față de popoarele minoritare din joc.

Se vor înființa posturi suficiente de medici rurali, cari vor primi diferite avantaje (locuință, prime de reședință, cheltuieli de așezare etc.).

Se vor înființa în capitalele de județe spitale mari, având toate specialitățile, ca populația să poată avea la îndemână toate mijloacele moderne de îngrijire

medicală. Pe lângă aceste spitale vor funcționa și dispensarii polyclinice, pentru bolnavii, cari n'au nevoie de îngrijire spitalicească.

— Pentru bolnavii de tuberculoză se vor crea Sanatorii, în localitățile de munte. — Populația săracă va primi medicamente gratuite.

Se vor combate, prin toate mijloacele boalele sociale ca: tuberculoza, sifilisul, alcoolismul și pelagra. Se va îngriji, ca locuințele țăranilor și a muncitorilor să devină igienice, iar satele să aibe o salubritate satisfăcătoare.

Prin politica demografică, se va stimula natalitatea în regiunile din Banat, Arad și Hunia-doara, încurajându-se în acest scop, prin premii, familiile cu mai mult de 2 copii.

The Berlitz School of Languages

Timișoara I., Bulevardul Regele Ferdinand 3. Etaj II

Limba Română, Langue Francaise, Lingua italiana,
Lengua espanola, Deutsche Sprache, English
Language, Sefah Haivrit (Ivrit), Magyar
nyelv, Rusky jazik, Srbski jezik.

Einzel und Klassenunterricht durch nur erstklassige Lehrkräfte.
Einschreibungen täglich von 9 bis 21 Uhr.

IVIII. PROGRAMUL ECONOMIC.

A) Politica agrară.

1. Producția agricolă.

Politica agrară a partidului se orientează după considerentele următoare:

a) că agricultura este ramura de capetenie a economiei naționale, interesele ei primând față de celelalte ramuri productive;

b) caracterul dominant al noului regim agrar, este proprietatea țărănească la care va fi adaptat întreg aparatul de producție, de credit și de desfacere. Ținta finală este industrializarea agriculturii, începând cu creșterea națională a animalelor. — Pentru a înlătura anarhia din economie agricolă, producția se va realiza pe baza unui plan de naționalizare, în care va fi cuprinsă și desfacerea produselor țărănești.

Pentru raționalizarea și intensificarea agriculturii. Statul va lucra în numele interesului general, pe baza concepției că proprietatea este o funcție socială, legitimată de munca utilă și organizată. — În vederea reușitei se va da o mare atenție cooperăției de tot felul, pentru a intensifica și naționaliza producția. — În acest scop se vor înzestra cu toate mașinăriile necesare satele, care vor sta la dispoziția țăranilor.

Pentru a da de lucru țăranilor în sezonul de iarnă se vor încuraja meseriile dela sate, lucrările cu caracter public, industriile care folosesc materiile prime de la țară. Se vor face irigațiuni și se vor asana terenurile băltoase. — Fermele statului vor fi astfel organizate, încât să poată pro-

paga în mijlocul agricultorilor metodele de tehnică agricolă, potrivit localităților din jur. — Pentru ca scopul să fie ajuns, vor fi concentrate toate forțele de specialitate, ca inginerii agricoli, silvici, medicii veterinari, cari vor lucra pe teren, scotându-i din birouri.

2) Regimul agrar.

Prin nouă politică agrară, partidul tinde să modifice toate problemele, ce privesc bunurile rurale. Astfel, se va reglementa înstrăinarea pământurilor, ipotecarea lor, precum și vânzările silite. — Noutatea însă va fi, crearea de loturi familiare țărănești, cari nu vor putea fi împărțite. Tot astfel nici casele țăranilor. Moștenirea acestora, va asigura continuitatea, economiei familiare.

În vederea, terminării reformei agrare, se vor desăvârși toate împrumăturile. — Comunele vor primi izlazuri suficiente, pentru nevoile lor.

Se va da o mare atenție asigurărilor agricole cu caracter economic (de animale, grindină, incendiu etc.). — Munca agricolă va fi protejată, ca și munca din industrie.

3) Domeniile Statului.

Padurile statului vor fi exploatare în regie proprie. — La șes, se vor face plantații. — Pescăriile vor fi exploatare pe bază de cooperative, pentru a avea un nește eften și pentru a mări producțiunea.

B) Politica Industrială.

Partidul, va urmări prin politica industrială a) dezvoltarea

micii industriei țărănești și a meseriilor.

b) folosirea la maximum a tuturor produselor din țară, îndeosebi cele agricole, întrebuintând pe cât se poate, numai muncă românească.

c) asigurarea fabricatelor agricole în țară, în condiții egale, cu cele din străinătate.

Scutire de vamă pentru articolele ce nu pot fi fabricate în țară și cari sunt de strictă necesitate pentru economia țărănească. Importul se va face prin cooperativele satești. — Industria națională va fi protejată în măsura necesităților și a protejării intereselor economici și a muncii naționale. — Vor fi special încurajate, industriile, cari se așează în centre rurale, folosind materii prime țărănești și munca sâtenilor.

Vor fi interzise cartelurile cari urmăresc, prin suprimarea concurenței, specularea consumatorilor. Dar Statul nu se mulțumește numai să controleze și reglementeze industria particulară, el însăși va înființa pe baze etatiste industrii de înzestrare tehnică a agriculturii (mașini agricole, unelte etc.).

Industrie de armament de Stat. Vor fi etatizate minele de cărbuni și gaz metan, precum și a acelor industrii, cari au un monopol de fapt (fabricile de zahăr, spirt, ciment, hârtie, etc.). — Tot se va face după un plan bine cibzuit, ținând seamă de realitățile de azi.

Se vor romaniza elementele de muncă și de conducere din întreprinderile particulare.

Vor fi încurajate, construirile

de mari cadre electrice, pentru a putea electrifica satele.

C) *Politica cooperatistă.*

Rostul cooperativei va fi ridicarea rentabilității scăzute a gospodăriilor țărănești și emanciparea de exploatarea capitalistă, prin înființarea cooperativelor de producție, de aprovizionare și desfacere a produselor.

La fel vor fi organizate în cooperative și micii meseriași dela orașe, să-și vândă mărfurile în comun, să se aprovizioneze cu materii prime și mașinile trebuincioase meșteșugului, la care singur nu poate ajunge.

Și muncitorii vor fi organizați în cooperative de muncă comună. Toate aceste forme de cooperative, vor sta în legătură cu organizațiile cooperative ale consumatorilor.

Prin organizarea cooperativeilor se va tinde la o repartitie cât mai dreaptă a venitului național.

Cooperativa va fi organizată în noul stat țărănesc, pentru ca să corespundă cu structura sa social-agrară. Se vor înființa cooperative de valorificare specializate (pentru cereale, ouă, fructe, etc.) pe regiuni, înzestrate cu depozite proprii, prevăzute cu tot felul de aparate pentru sortat, curățat și împachetat. Ele vor primi credite dela cooperativele de credit, în măsura în care satisface vânzările prin mandat ale membrilor lor.

Pentru executarea exportului, se vor înființa cooperative centrale, cu secțiuni, după soiuri de produse, iar pentru finanțarea lor se va recurge în totdeauna la

O zi de rugă la Casă Part. Naț. Țăr. din com. Breștea (plasa Deta)

creditul Institutului de Credit Central cooperatist.

D) *Politica Comercială.*

Partidul național-tărănesc va urmări împiedecarea speculării muncii țărănești, printr'o politică de susținere a prețului produselor agricole, prin înființarea de cooperative de desfacere în comun și prin organizarea târgurilor, burselor.

Articolele strict necesare gospodăriilor țărănești vor fi importate de Stat și distribuite prin cooperative pe prețuri fixe și eficiente.

Exportul produselor țărănești se va face prin sindicate după specialități în colaborare cu cooperativele.

E) *Politica transporturilor.*

Se va urmări ameliorarea drumurilor, a căilor ferate, canalurilor și altor căi de transport, pentru a corespunde economiei noui naționale.

Drumurile fiind cel mai important mijloc de schimb, vor fi suficient îmbunătățite. Vor fi două feluri de drumuri, cele de Stat și cele de interes local, cari dacă vor deveni artere de mare circulație, vor trece și ele în administrarea Statului. Treptat: șosele de mare circulație, vor fi modernizate, pentru a corespunde scopului lor.

Căile ferate vor fi administrate printr'o regie autonomă. Politica tarifară va fi pusă în acord cu nevoile economiei naționale.

Comitetul secției bulgare part. naț. țăr. din com. Denta, (plasa Deta)

Liniile mari vor fi dublate. Navigația maritimă va fi ameliorată, prin creierea de noi porturi pe lângă cele existente de la Brăila, Galați și Constanța, cari vor fi înzestrate cu tot utilajul modern tehnic.

Poșta și telegraful vor fi complet modernizate, pentru necesitățile unui stat civilizat.

Aviația civilă va fi înzestrată cu o flotă aeriană suficientă, care să prezinte și o siguranță pentru călători.

F) *Politica Muncitorească.*

Partidul naț.-țărănesc, fiind expresia multimilor muncitoare dela oraș și sat, înțelege să dea o largă atențiune problemei mun-

citorilor, pentru a fi puși la adăpost de exploatarea capitalistă. În vederea acestui fapt se va introduce minimul de salar, care să asigure muncătorilor un trai mai omenesc. Se va acorda o mare atențiune și țăranilor proletari dela sate exploatați neomeneș, trăind o viață de mizerie, lăsați fiind în grija sortii.

PROGRAMUL FINANCIAR

A) *Politica monetară.*

Moneta țării va fi stabilită la o paritate corespunzătoare intereselor reale ale producătorilor și în special ale agricultorilor. Politica devizelor, va fi de așa natură, încât să se restabilească o balanță comercială activă și să asigure echilibrul bugetar.

B) *Politica creditului.*

Partidul naț.-tăr. va urmări adaptarea creditului la structura agrară a țării.

Creditul țărănesc va fi astfel organizat încât să poată ajuta și să satisfacă toate nevoile țăranilor. În vederea acestui fapt băncile populare vor fi concentrate în unități mai puternice. Recolta va fi finanțată pe baza varanțării produselor agricole.

Tot astfel se va organiza creditul cu ajutorul Statului, pentru comerț, industrie, mici meșteri și funcționari, cari să fie real și suficient ajutați. Se va reorganiza și Banca Națională, în așa fel încât să corespundă nevoilor întregii pătri productivă ale țării. Dobânzile vor fi reglementate ca să nu devină spoliatoare.

C) *Politica bugetară.*

Se va urmări consolidarea financiară a țării prin asigurarea unui echilibru bugetar. Se va modifica regimul contribuțiilor directe, ca să fie adaptabil capacității de plată a contribuabililor. Întreprinderile industriale vor fi supuse unor noi norme tehnice de control pentru a fi înlăturată orice posibilitate de evasiune fiscală.

X. POLITICA EXTERNĂ.

În politica externă partidul va merge pe vechea linie de conduită alături de foști aliați și de statele acelea cari n'au intenții agresive și sunt interesate la menținerea actualei situații.

XI. POLITICA FATĂ DE MINORITĂȚI.

Fată de minorități, partidul va căuta o coexistență pașnică a țăranului român, cu țăranimea minoritară, respectând dreptul la credință limbă și naționalitate. Principiile conducătoare și morale pe care trebuie să le urmeze țara noastră sunt cele cuprinse în tratatele internaționale.

Sfaturi asupra creșterii vitelor

Intr'un an mascul poate fi întreținut pentru prăsilă astfel:

Un armăsar la 60—80 iepe.
Un taur la 50—60 vaci.
Un berbec la 80—100 oi.
Un vier la 30—40 scroafe.

Pentru paseri avem:

Un cocoș la 10—15 găini.
Un curcan la 20 curci.
Un gâsac la 6 găște.
Un rățoiu la 6 rațe.

Sarcina la animalele de casă:

Iapa poartă	340 zile
Vaca poartă	280 „
Oaia poartă	150 „
Capra poartă	150 „
Scroafa poartă	120 „
Cățeaua poartă	64 „
Mâța poartă	60 „
Iepuri de casă	30 „

Pasările clocesc:

Găina	21 „
Rața	29 „
Curca	30 „
Gâsca	30 „
Porumbița	18 „

Îngrijirea pomilor*)

Gerul iernei zis și bruma neagră, frigurile târzii ale primăverii zise și brumele albe, uscăciunea și grindina, umezeala prea mare și dintr'odată din timpul toamnei, după o vară secetoasă, lipsa tăerilor anuale, bătătoritul pământului prin vitele ce pasc în livezi, culturile printre pomi de: cartofi, porumb, sfeclă, — deseori chiar și de lucernă, ce obișnuiesc unii pomicultori a le face din pricina lipsei de pământ, sădirea prea deasă a pomilor, nerespectarea unei bune orientări a plantării și în deosebi plantarea locurilor nepotrivite unei bune viețuirii a pomilor; toate aceste cauze, ce scapă adeseori prevederii pomicultorului, fac ca viața pomilor să tânjească, iar pe ei se cuibăresc mai cu ușurință gângăniile și ciupercile, cari continuă nimicirea pomului, distrugând bruma de viață ce a mai rămas.

Există în mintea sătenilor noștri credința că pomii odată sădiți nu mai au nevoie de îngriji-

re. Ei bine, această credință greșită, ce încă mai dăinue, a adus pomăturile noastre în ruina în care sunt. Pomii, întocmai ca noi oamenii, își au viața lor, mult mai grea ca a noastră, însă, prin felul viețuirii lor ei sunt de sine stătători. Prin făptura lor, pomii și plantele în genere, pot trăi fără noi, pe când noi oamenii și vitele nu putem trăi fără ele. Iată marele adevăr, care ne forțează să îngrijim plantele ce le cultivăm și în deosebi pomii, căci de buna lor stare atârnă viața de belșug sau de lipsă a noastră, sau a vitelor noastre.

Pe de altă parte toți pomii roditori, ce cresc la noi și mai toate plantele ce le cultivăm, își trag obârșia din pomi și plante sălbatece, ce au crescut și cresc pe alte meleaguri mai pline de soare și de dărnicie a Dumnezeuirii. Omul prin muncă, stăruință, pricepere și iscusință a schimbat felul de a viețui a pomilor pricinuindu-le un fel de îmbolnăvire, sau mai bine zis o

*) Din „Tărânisul“

stare bolnăvicioasă, din care pomii luptă ca să iasă în tot cursul ciclei lor. Iată de ce trebuiesc îngrijite plantele și în deosebi pomii, căci altminteri ele se sălbătăcesc (degenerează), adică se întorc spre forma de viață a părinților din care au eșit.

Puterea de lecuire și prețul unora din tratamentele, ce le întrebuintăm în combaterea inamicilor la plante, au fost studiate și puse la punct de cărturari până în cele mai mici amănunte, iar azi tratamentele ce le dăm pomilor pot fi socotite ca lucrări la îndemâna tuturor. Nemulțumirile pe care le avem uneori, nu se datoresc faptului că nu avem metode bune la îndemână, ci oamenilor cari le aleg și le întrebuintează fără să-și dea osteneala de a face mai întâi puțină ucenicie. Nu ne-am pătruns încă deadevărlul că alegerea unui produs pentru combaterea dușmanilor la plante, este un lucru tot atât de greu și gingaș ca și munca ce trebuie depusă pentru a găsi grâul cu însușirile cele mai bune, că data aplicării unui tratament cere o exactitate în aplicare, tot așa de mare ca și aceea a semănatului și că în sfârșit felul cum e aplicat un bun tratament la pomi e tot atât de însemnat ca și arăturile și lucrările ce urmăresc sporirea producției la cereale.

O înșiruire a principalelor cauze, care fac câteodată ca tratamentele de combatere a inamicilor la pomi să nu reușească, ne arată nu numai greutățile ce trebuiesc învinse, dar și cum trebuie să lucrăm pentru ca să ajungem la bune rezultate.

În general aceste cauze sunt următoarele:

1) Necunoașterea insectei sau ciupercii care e cuibărită pe pom. Spre pildă: să stropești pomul cu o saramură care nimicește ciupercile, când de fapt el suferă depe urma cuibăririi insectelor.

2) Necunoașterea felului de viață al dușmanilor, ce s'au cuibărit pe pom, sau a părții pomului, pe care trăesc acești dușmani și care trebuie stropită. Spre pildă să stropești cu un insecticid contra purecelui lănos, ce se află pe ramuri și să uiți că trebuie tratată și baza trunchiului unde se află cuibăriți puricii.

3) Alegerea rea a tratamentului.

a) din punct de vedere al puterii lui de nimicire.

În această ordine de înșiruire a gândului, nu avem încă la îndemână o saramură prin care să putem combate dintr'odată toate insectele sau toate ciupercile. Spre pildă: o saramură poate omorî într'o clipă o insectă oarecare și totuși saramura să nu stingherească întru nimic viața alteia. În afară de aceasta, pentru fiecare insectă sau ciupercă există o doză omoritoare (toxică) bine stabilită, dedesuptul sau deasupra căreia tratamentul nu dă rezultate bune.

b) din punct de vedere economic.

Prețul de cost al unui tratament e în funcție (depinde) de valoarea plantei, sau a fructului, pe care vrom să-l apărăm. Spre pildă: un mijloc de combatere, care e foarte eficient pentru horticultor, poate ruina pe agricultor

rul ce-l întrebuințează în marea cultură.

4) Întrebuințarea unei saramuri rău preparate.

Spre pildă: produși chimici, ce-i întrebuințăm sunt stricați sau rău pregătiți.

5) Stopirea pe timp nepotrivit.

În practică s'a văzut că ploaia, frigul, căldura și uscăciunea timpului, au o mare înrăurire asupra urmărilor tratamentului. Ast-

fel o substanță, care se topește în apă și care împrăștiată pe frunze trebuie să omoare insectele, nu trebuie niciodată întrebuințată pe timp ploios. Un alt exemplu: saramurile cu nicotină nu trebuie niciodată întrebuințate pe timpul căldurii zilei, iar tratamentul prin pucioasă, nu are nici o valoare când e timpul răcoros.

Dr. Sorin Mihalescu

CEL MAI FERICIT OM

— Cine a fost cel mai fericit bărbat?

— Adam, pentru că n'avea nici soacră și nici vreun prieten al casei...

FLAGRANT DELICT

— Vasăzică, doamnă, ați fost prinsă în flagrant delict.

— Nu, domnule președinte, soțul meu m'a păcălit că n'a plecat în voiaj.

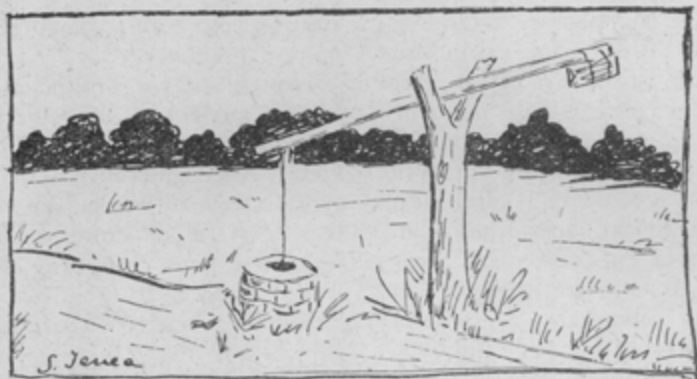
Paul Schnur

ARTIST DECORATIV

INTREPRINDERE DE
ZUGRĂVIT ȘI VOPSIT

Timișoara I, Piața I. I. C. Brătianu 3

Otrăvirea laptelui prin nutrețuri*)

După cum aproape toate lucrurile bune au și părți rele tot așa e și cu laptele, adesea se întâmplă când în loc să folosească strică; de multe ori produce chiar moartea. Cred că sunt vii și acum în mintea multora știrile de mai acum câțva timp când gazetele au dat vestea că s'au otrăvit 6 oameni cu lapte. Deci laptele are și el abateri dela calea cea bună, dar acestea rar sunt datorite vacii, ci cele mai multe crescătorului, ce nu știe să-și hrănească vaca și mai ales nu știe s'o ocrotească de diferitele boli molipsitoare.

Trebuie să știm, că laptele ca și toate celelalte bunătăți ce ni le dau vitele și păsările nu vin din vânt, ci din hrana ce o dă crescătorul vitei sale. De felul cum își va hrăni fiecare vita sa atârnă în cea mai bună parte bunăitatea laptelui. Adesea o mulțime de crescători se ielesc în chip și fel, ba că vaca a împuținat laptele, ba că laptele e amar

sau prea vânat. Altul se plânge că vaca îi dă lapte roșu, altul albastru și multe altele de felul acesta. Multe din aceste pricini, mintea iscoditoare a săteanului nostru, le pune pe seama puterilor necurat ca: strigoi, vârcolaci sau șerpi și nevăstuici. Nu, iubiți crescători. Toate aceste turburări ale laptelui au cu totul alte pricini, ce sunt legate de reuă hrănire a vacii și mai ales de diferite boale.

CUM SE OTRĂVEȘTE LAPTELE

Hrana ce o dă gospodarul vitelor sale, de cele mai multe ori, nu e din cea mai aleasă. El dă tot ce-i cade în mână: fân vechiu și mucigăit, pae stricate, borhot stătut, varză strică-ă, etc. Le dă toate acestea numai ca să umple burta vacii și să n'o mai audă mugind în băătătură. El nu se gândește că prin aceasta face mai mult rău vacii și acelui ce bea laptele dela ea. Aceste nutrețuri stricate și ierburi rele au o-

*) Din Tărânișul

trăvuri în ele, de care trupul va-
ciș caută să se scape prin su-
doare, ud (urină) și lapte. Deci
laptele încă este o cale de scur-
gere a otrăvurilor din trupul vi-
telor. Dacă oamenii în vârstă nu
se resimt întodeauna când beau
un lapte stricat, acest lucru nu
se întâmplă cu copiii mici: aceș-
tia sunt foarte simțitori la cea
mai mică schimbare a laptelui.
Sunt cunoscute de toți îmbolnă-
virile ce se produc câte odată în-
tr'un sat la aproape toți copiii
mici, din pricină că vitele au
schimbat pășunea bună cu una
cu ierburi rele otrăvitoare. Co-
pii capătă diaree (ieșire subțire),
au călduri și vărsături. De îndă-
tă ce se schimbă pășunea sau se
dă altă hrană vitelor, răul înce-
ează.

CE PLANTE OTRĂVESC LAPTELE

Aceste plante sunt foarte mul-
te. Unele schimbă gustul lapte-
lui: altele mirosul, altele culoa-
rea, unele îl împuținează, altele
îl fac săpunos, etc. Așa laptele
amar e produs de resturi de car-
tofi incolțiți, cicoare, peliniță,
veninariță, etc. Unii presupun că
chiar foile de sfeclă și napii tur-
cești fac laptele amar. Toate a-
ceste plante pe lângă că dau gust
amar laptelui mai produc ieșirea
subțire a sugarilor (vitei, mici,
purcei, iepuri). Alte plante, ca
salba moale, foi de nuc, muguri
de sejar împuținează laptele:
altele ca macul roșu, curcubetica,
neghina, pirul produc diareea va-
cilor și a sugarilor, iar mătrăgu-
na dacă e mâncată de vaci, lasă
în lapte o otrăvă așa de puter-
nică încât omoară copiii. Ustu-

roița și pungulița dau laptelui
un gust săpunos.

Laptele roșu e produs de roi-
ba și laptele câinelui. Acest lap-
te mai poate fi produs de niște
vietăți mici (microbi) și de spar-
gerea vreunei vine din uger.
Dar acest fel de lapte se cunoaș-
te repede prin cheagurile de sân-
ge din lapte.

Laptele albastru se produce la
24—72 ore după mulgere, tot de
niște vietăți mici. În afară de
plantele însirate mai sus, mai
trebuie să amintesc unele turte
ce pot otrăvi laptele. Așa sunt:
turtele de ricin, mustar, cânepă,
ce produc aprinderi de mate și
dau gust rău laptelui. De aseme-
nea turtele ce vin din străină-
tate cum sunt cele de cocos, pal-
mier, râncezesc foarte repede.
Dacă se dau ca atare vacilor le
produce îmbolnăviri grele. În a-
fară de acestea mai este un în-
treg șir de leacuri și boli ce pot
otrăvi laptele, dar despre aceș-
tea vom vorbi cu altă ocazie.
Ceeace mai pot să adaog aci e-
că laptele otrăvit prin plante se-
cunoaște îndată, de când cel o-
trăvit din cauza bolilor molipsi-
toare se cunoaște mult mai greu,
căci această otrăvire se întâmplă
mult mai complicat.

Din cele spuse mai sus se vede
că laptele este o sabie cu două
tăișuri. Vom face să taie numai
tăișul care ne place? Aceasta
depinde de înțelegerea și price-
perea crescătorului. În mâinile
lui stă puterea de a face din lap-
te o hrană minunată sau o otru-
vă distrugătoare de vieti.

Dr. SAVU TIMARU
Medic Veterinar

ȚIGANUL ȘI GÂȘTELE.

Un țigan se băga slugă la un boier. Boierul acela avea 20 de găște și-l mâna pe țigan cu ele la câmp. Țiganul fiindu-i foame, tăie o găscă și o fripse în frigare. Când veni acasă, boierul îi zise: „Măi țigane, unde-i o găscă, că sunt numai 19? — „Sunt toate boierule, mâncați-aș tălpile!“ — răspunse țiganul. Boierul porunci să se aducă 20 de ostași și îndată veniră veniră cei 20 de ostași. Boierul li porunci să prindă fiecare câte o găscă. Soldații se aruncară asupra cârdului și fiecare prinse câte una. Numai un soldat n'avea găscă la sine.

„Vezi, zise boierul, că sunt numai 19 găște?“

— „Hei, răspunse țiganul, săruta-ți-aș tălpițele boierule, de ce n'a putut și el să prindă una?!...“

NU OUĂLE, CI REGII

Regele George II a luat într-una din zile masa la un țăran.

Întrebat cât costă, săteanul refuză plata. Regele insistă și atunci țăranul îi prezintă o notă cam încărcată.

— Bine, dar ai pus 20 de lei pe un ou. Ooare ouăle sunt atât de rare pe aci?

— Nu ouăle sunt rare, ci regii — răspunse țăranul.

LA RESTAURANT

Chelnerul: Doriți un meniu de 30 sau 40 de lei?

Clientul: Dar ce diferență e între ele?

Chelnerul: Zece lei, domnule.

INTRE PRIETENE

O tânără fu întrebată de o prietenă a ei, de ce s'a căsătorit cu un om atât de urât.

— Draga mea. Numai amantii sunt frumoși, cât despre soți, Dumnezeu i-a făcut pe toți urâți ca dracul.

LOGICA FRICOSULUI

Pasagerul către pilot, după terminarea sborului:

— Îți mulțumesc din inimă pentru ambele sboruri:

— Cum ambele? Ați sburat o singură dată!

— Ba nu! Pentru prima și ultima oară!

PRUDENTĂ.

— Joi e ziua nevestii mele și nu știu ce cadou să-i fac.

— Dece n'o întrebi pe ea ce preferă?

— Păi chiar atâția bani n'aș vrea să cheltuiască!

A INVĂȚAT-O

Tatăl: Lasă mizerabilo, am să te învăț eu să săruți bărbați!

Fiica: Prea târziu tată. M'a învățat de acum Vasile.

L-A PĂLMUIT

— Hai Marico, sărută noua guvernantă.

— Mi-e frică, mămico. L-a pălmuit pe tata când a încercat și el să o sărute.

MOTIV DE DIVORȚ

— Domnule avocat, pentru ce insistă soțul meu să divorțăm? Mă mir, știu că mă împac cu toată lumea.

— Tocmai asta nu-i place.

Târgurile din Banat

JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL

- Beba-Veche, 6 Martie, 5, Iunie, 4 Septemvrie.
Belinț, 28 Aprilie, 11 August.
Biled, 20 Martie, 12 Iunie, 2 Octomvrie.
Brestovăț, 1 Aprilie, 14 Octomvrie.
Butin, 24 Aprilie, 24 Iulie, 15 Octomvrie, 20 Decemvrie.
Buziaș, Ultima Vineri din August.
Cărpiniș, 13 Aprilie, 12 Iunie, 18 Septemvrie.
Cenadul-Mare, 19 Iunie, 13 August, 9 Octomvrie, 4 Decemvrie.
Cenci, 24 Maiu, 24 August, 24 Octomvrie.
Ciacova, 17 Aprilie, 30 Iunie, 25 Aug., 13 Octomvrie, 10 Noemv.
Checia-Română, 5 Maiu, 26 Octomvrie.
Chevereșul-Mare, 10 Martie, 9 Iunie, 4 August, 3 Noemvrie.
Chizătău, 11 Ianuarie, 28 Aprilie.
Comloșul-Mare, 28 Februarie, 12 Iunie, 28 August, 13 Noemvrie.
Clopodia, 7 Ianuarie, 7 Aprilie, 4 August, 6 Octomvrie.
Denta, 20 Maiu, 2 Noemvrie.
Deta, prima Sâmbătă din Februarie, 19 Martie, 11 Iunie, 10 Octomvrie, 26 Noemvrie.
Fibiș, 8 Februarie, 9 Maiu, 7 Octomvrie.
Gătaia, 23 Ianuarie, 23 Iulie, 22 Octomvrie.
Gherțeniș, 10 Ianuarie, 10 Aprilie, 10 Iulie, 10 Octomvrie.
Giulvăz, 12 Maiu, 12 August, 7 Octomvrie.
Ghizela, 21 Martie, 21 Septemvrie.
Grabaț, în fiecare Miercuri.
Igrîș, 4 Septemvrie.
Ioanisfeld, 15 Aprilie, 15 Octomvrie.
Jamul-Mare, 17 Aprilie, 4 Septemvrie.
Jebel, 21 și 22 Aprilie, 1 Iunie, 1 Septemvrie, 20 și 21 Octomvrie.
Jimbolia, 26 și 27 Martie, 25 și 26 Iunie, 3 și 4 Septemvrie.
Lenaueheim, 6 Martie, 24 Aprilie, 9 Octomvrie.
Liebling, 10 Maiu, 7 Septemvrie.
Lipova, 22 Aprilie, 15 Iulie, 2 Octomvrie, 4 Noemvrie.
Lovrin, 12 Martie, 25 Iunie, 10 Septemvrie, 29 Octomvrie.
Moravița, 3 Aprilie, 4 Octomvrie.
Mertișoara, 20 Aprilie, 10 August.
Morișfeld, 20 Martie, 8 Maiu, 21 August, 6 Noemvrie.

- Nițchișoara, 22 Maiu, 6 August.
Ohaba-Forgaci, 20 Ianuarie, 26 Maiu, 14 Iulie, 27 Octomvrie.
Orțișoara, 8 Septemvrie,
Peciul-Nou, 3 Aprilie, 7 August, 23 Octomvrie.
Periam, 24 Aprilie, 15 Iunie, 24 Septemvrie, 14 Noemvrie.
Pesac, 1 Aprilie, 24 Iunie, 14 Octomvrie.
Recaș, 20 Februarie, 4 Iunie, 31 August, 29 Octomvrie.
Sacoșul-Mare, 19 Martie, 28 Iunie, 28 Septemvrie.
Sacoșul-Turcesc, 17 Maiu, 1 Noemvrie.
Sânnicolaul-Mare, 5 Aprilie, 1 Iulie, 26 Octomvrie, 18 Decemvrie.
Sarafola, 26 Martie, 27 August.
Satchinez, 15 Maiu, 15 August, 15 Noemvrie.
Săcusigiu, 25 Ianuarie, 27 Iulie, 23 Octomvrie.
Șmîlac, 19 Martie, 18 Iunie, 22 Octomvrie.
Stamora-Germană, în toată Sâmbăta.
Sânpetrul-German, 16 August.
TIMIȘOARA, Joia înainte de 20 Martie, 2 Iunie, 16 August, 30 Septemvrie, 19 Decemvrie. Dacă aceste zile cad pe ziua de Joi, târgul începe în aceeași zi și ține 2 zile. Dacă în ziua de târg e sărbătoare națională, se va ține Vinerea.
Tomnatic, în toată Miercurea.
Topolovățul-Mare, 28 Aprilie, 16 Iunie, 11 August, 22 Decemvrie.
Tormac, 22 Aprilie, 17—19 Iunie, 16—18 Sept., 25—27 Noemvrie.
Uivar, în toată Miercurea.
Variaș, 3 Aprilie, 4 Septemvrie, 30 Octomvrie.
Vinga: 21 Mai, 20 August, 20 Octomvrie, 2 Decemvrie.

JUDEȚUL SEVERIN

- Balinț, Joia primă din lunile Martie, Iunie, Septemvrie și Dec.
Berzovia, 29 Martie, 31 Maiu, 26 Iulie, 29 Octomvrie.
Birchiș, 28 Ianuarie, prima Duminică după Rusalii și în ziua întâia dela Sf. Maria Mare.
Caransebeș, ultima Miercuri din Ianuarie și Aprilie prima Miercuri și Joi din August și Octomvrie.
Cornea, Luni după Dum. 5 din postul Paștilor, Luni înaintea Arhang. Mihail și Gavril.
Demașnea, Sâmbătă înainte de Florii și după Sf. Petru și Pavel.

Făget, cu 4 zile nainte de Botez, cu 4 zile nainte de Sf. Toader,
cu 4 zile nainte de Ispas, 4 zile nainte de Sf. Petru, 4 zile
nainte de Sf. Măria, 4 zile nainte de Sf. Dumitru și Sf. Nic.
Lugoj, Vineri, Sâmbătă și Duminică înainte de 10 Februarie, 10
Maiu, 2 Iulie, 21 Octomvrie.
Mehadia, Miercuri înainte de Botez, de Florii, de Sf. Petru și de
Sf. Paraschiva.
Mehadica, Miercuri înainte de Intâmpinarea Domnului, de Sf.
Gheorghe și Sf. Ilie și de Arh. Mihail și Gavril.
Orșova, 1 Maiu, 17 Septemvrie.
Teregova, Vineri nainte de Botez, Vinerea Patimilor, Vineri na-
inte de 6 Iulie și 26 Octomvrie.

JUDEȚUL CARAȘ

Berzasca, 13—14 Iulie, 26—27 Octomvrie.
Bocșa-Română, 8 Martie, 6 Maiu.
Bocșa-Montană—Vasiova, 23 Martie, 15 Maiu, 3 Iulie, 25 Sep-
temvrie, 20 Noemvrie.
Bozovici, Luni în săptămâna penultimă a Paștelor, Luni înainte
de Înălțarea Domnului, Luni în prima săptămână după 1
Octomvrie. Luni din penultima săptăm. înainte de Crăciun.
Cacoveni, 4 Februarie, 22 Maiu, 26 August, prima Miercuri din
luna Noemvrie (4 Noemvrie).
Dalboșet, 10 Martie, 23 Octomvrie.
Dognecea, 17 Martie, 1 Septemvrie.
Forotic, 27 Aprilie, 7 Septemvrie, 12 Noemvrie.
Jidovin (Berzovia), 26 Martie, 28 Maiu, 30 Iulie, 29 Octomvrie.
Moldova-Nouă, 20 Aprilie, 22 Iunie, 2 Noemvrie.
Moldova-Veche, 7 Aprilie, 28 August.
Naidaș, 2 Februarie, 14 Octomvrie.
Oravița-Montană, 12 Martie, 16 Iulie, 8 Octomvrie, 3 Decemvrie.
Prigor, 26 Ianuarie, 22 Iunie, 19 Octomvrie.
Reșița, Vineri înainte de Florii, înainte de Sf. Ilie, înainte de ziua
Crucii și ultima Vineri din Octomvrie.
Sasca-Montană, 7-8 Maiu, 23-34 Iulie, 21-22 Sept., 3 Noemvrie.
Valea-Mare, Joia-Mare, Sf. Paraschiva.
Vermeș, 8 Maiu, 9 Octomvrie.
Vrani, 24 Iunie, 26 Octomvrie.

Recomandă onor. public magazinul său bine asortat în pălării și articole de modă bărbătească pe lângă prețurile cele mai mici posibile

Ioan Balint

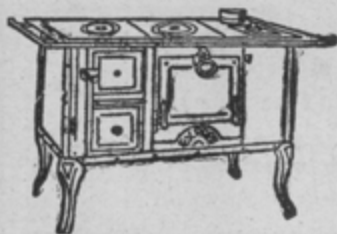
Timișoara II. Str. 3 August
(colț cu Piața Traian)

Fa. Blau Alexandru

Fierărie S. A.

Timișoara

Telefon 18-62

Petru Doboșan

Lăcătuș instalator de Apeduct și Canalizare
Timișoara III., Strada Romulus 54

Construez și livrez orice mașini de gătit din fier sau din teracot cari prin construcția lor specială folosesc puține lemne, bine gătesc și coc. Primesc și lucru de nichelare.

„ROMITEX” S. A.

Uniunea Română-Italiană

Societatea Anonimă pentru Industria Textilă

Timișoara, Calea Aradului 28.

Produce
tot felul de articole
de bumbac

Sediul: București, Calea Moșilor No. 98

Telefon 13-90 **Fabrica: TIMIȘOARA** Telefon 13-90

Industria de lemn

Mundus, Borlova, Armeniş s. a.
TIMIŞOARA II, Bulevardul Regina Maria No. 7

Telefon :
Timişoara 962, Caransebeş 39, Boroşineu 6.

Adresa telegrafică : BORÖRFA.

Uzine de păduri şi de cherestea :

Caransebeş, Armeniş, Semel şi Valeaiadului.

Fabrică de plăci (furnir) :

Caransebeş.

Fabrica de mobile curbate :

Boroşineu.

**Recunoscuta țiglă pen-
tru acoperiş în toată
țara sunt fabricatele
țiglariei**

Dr. Pető

Cărpiniş :: Cereți prospecte gratuite

Șoșoni Hutchinson Galoși

Marcă mondială

Reprezentanța generală

Dr. Ernest Hiller și Eugen Berger

TIMIȘOARA

I. Strada Ady 2

BUCUREȘTI

Strada Cavafii Vechi 3.

CHIȘINAU

Str. Alexandru cel Bun 65

Declarație!

Farmacia

JAHNER

din Cetate nu mai este condusă de fratele meu Carol Jahner, deoarece ea a fost vândută înainte cu mai mulți ani.

Spre orientare declar că farmacia din Fabrică „Maria Ajutoare“, care este cunoscută sub Farmacia Jahner, este condusă de proprietarul Rudolf Jahner și se află numai în Timișoara Fabrică, Strada Stefan cel Mare 3.

Otto Scherter

fierărie en gros și en detail

TIMIȘOARA

I, Strada Eminescu No. 6

Oferă din depozitul său bine asortat, tot felul de articole de bucătărie, articole pentru agricultură, scule pentru toate meseriile, cu prețurile cele mai convenabile.

Loteria de Stat

Privilegiată pe clase

Colectura principală autorizată pentru Timișoara, Arad și Banat

BANCA DE SCONT S. P. A.

Sucursala Timișoara I. Bulev. Reg. Ferdinand 11

Telegrame: ESCOMPTE

Telefon 19—36

Români!

Rog cercetați
pantofăria lui

Ștefan Miloia

refugiat din
Jugoslavia,

LUGOJ, Strada v. Mihali No. 1

Frați români, sprijiniți pe frații voștri din Banatul robii, și nu uitați că aici se execută și se repară tot felul de ghetă și încălțăminte pentru elevi și eleve, cisme militare etc., cu prețuri foarte reduse.

Julius Link

Dipl. Dentist

Diplome
Medaille

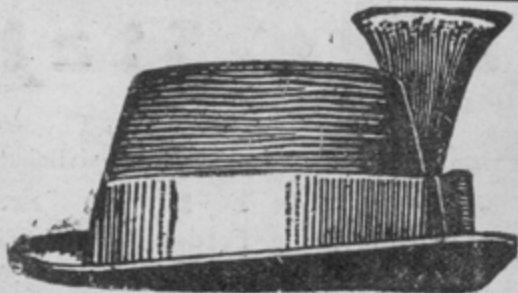
TIMIȘOARA
Bulevardul Reg. Ferdinand
Casa Löffler A. 1 Etaj

HOTEL și
RESTAURANT

„IMPERIAL“

L u g o j, (în fața gării)

Prețuri reduse, curățenie exemplară, confort modern.
Restaurant cu mâncări bine pregătite și vinuri alese.

Pălăria pe plac să-ți cumperi numai dela Novac

Succes. GUSTAV NOVAC

Timișoara IV, Strada I. Brătianu 23.
Fondat 1896.

Sunt cele mai ieftine și cele mai bune, deasemenea orice fel de articole de modă bărbătească. Pimim și reparații și transformări de pălării.

Industria de Cauciuc Arera

Timișoara III, Bulev. Carol No. 2.

Fabrică:

Cercuri de Cauciuc pentru trăsuri, ghetă cu talpă de cauciuc, jucării Ping-Pong. Cauciuc FEEX pentru curățirea tacâmurilor.

Repară:

cauciucurile interne și externe dela automobile, șoșoni și galoși. Pune talpă de cauciuc pe ghetă de piele.

Prețuri moderate

Serviciu prompt

GOULD

Timișoara IV., Strada Brătianu 23.

Conserve de cafea cu zahăr, alimente calmante de nervi și inimă, sănătoase, hrănitoare, cu multe vitamine, ieftine și foarte ușor de pregătit. Prietenul fidel al copiilor. — Se comandă direct dela fabrică, cu prețurile fabricii: Cal. I 1 kgr. 54 lei. Cal. II 1 kgr. 48 lei 1 kgr. pt. 6 litri de cafea cu zahăr.

Carol Martin

măcelar și cărnățar

Timișoara

I. Blaha și Fiel

vopsitorie
și imprimerie de textil

Timișoara 11, Str. C. Negruzzi 9.

Fondat la 1841

Articole Sanitare, Optician și Bandașist

Carol Koch

Timișoara-Cetate Str. Eminescu

Fondat la 1841

Primul și cel mai vechi tocllar cu curent electric pt. briciuri și foarfeci.
Articole din oțel de Solingen. Institut de nișe at precum orice reparațiuni ce se țin de aceasta branșă Execută exact. Bandajele cele mai bune se capătă la noi.

Timișoara

Cetate, Strada V. Alexandri No. 9
Vis-à-vis de Silesia

***Renumita pastă de
sardelle***

Appigoni

***se găsește în orice
prăvălie de delicatese.***

Inceperea cursurilor comerciale în

Scoala Berlitz

Stenografia și corespondența comercială în toate limbile cerute, dactilografia (sistemul pentru zece degete). Contabilitatea simplă și dublă precum și lucrările de birou. Perfecționarea comercială. După terminarea cursurilor comerciale se împart diplome. Inscrierile se fac zilnic dela orele 9—21 în biroul școalei.

I. Bulev. Regele Ferdinand 3, etaj II.

*Damele elegante
cumpără
pălării la*

salon "chic"
NOI KALAP
DAMEN HUTE
TIMIȘOARA I
STR. MERCZY

Grijiți!

pentru familia, soția și copiii
voștri printr'o asigurare din vreme asupra vieții
la

„Phönix” din Viena

Societate de asigurare asupra vieții

Inspectorat pentru Banat: Timișoara I, Str. Dr. Vértess 2
Telefon 21-81

Telefon 21-81

Brück și Fiul

măcelar

T i m i ș o a r a - I o s e f i n .

HOTEL
Crucea Albă
A R A D

Calorifer, apă rece și caldă
Confort curat și ieftin

Wahl și Ziegler

Carne și mezeluri
Zilnic proaspete

IV, Bulev. Berthelot 12.
și Piața Lahovari no. 5

**Remediul cel mai bun contra
pietrilor la fiere, contra durerilor
de stomac și de ficat este
medicina**

„Galofier“

Dintre cele multe scrisori de recunoștință, un medic scrie următoarele: Vă rog a-mi trimite încă un „Galofier“, soției mele i-a făcut atât de bine că și eu m'am decis să întrebuițez „Galofier“, deoarece sunt suferind de pietri la fiere deja de 25 ani. Am fost de 3 ori la Karlsbad și 2 ori în Sângeorz. După întrebuițarea „Galofierului“ mi-a sosit următoarea scrisoare: Deoarece „Galofier“ mi-a fost atât de folositor tocmai ca soției mele, o voi lua și în viitor contra pietrilor la fiere. După 20 de ani am mâncat ieri pentru prima oară iarăși varză acră, fără să se arate consecințe rele ori dureri.

O sticlă costă 140 Lei cu ramburs 170— Lei. Se află de vânzare la Farmacia Sft. Treime, **ERNEST BRAUN**, Timișoara IV., Str. Văcărescu No. 18.

Aveți Dv. cunoștință ?

Că firma Victor Wagner este isvorul cel mai bun de cumpărare în tot felul de mărunțișuri de modă ?

Victor Wagner, Timișoara-Fabric

Strada Dacilor No. 9.

Mare asortiment în mărfuri de toamnă și iarnă. Prețuri ieftine, fixe.

3 zile durează
și veți deveni frumoasă,
dacă folosiți

Crema „MIA“

albește, pistrii și alte necu-
rățenii ale obrazului dispar.

Se capătă cu ramburs poștal,
trimis cu cea mai mare discre-
țiune, la farmacia

Dr. Kovács,
Timișoara II, Str. Dacilor 10

Ehrlich și Auscher

Industria Textilă S. A.

Timișoara, Strada Preyer

Loteria de Stat Privilegiată pe clase

Colectura principală autorizată
pentru Timișoara, Arad și Banat

Banca de Scont S. p. A.

Sucursala Timișoara I., Bul. Regele Ferdinand 11

Telegrame: ESCOMPTE

Telefon 19-36

Nimeni nu poate spune, că n'are noroc pânăce nu și-l'a încercat.

La comenzile din provincie e suficient să scrieți
pe cuponul mandatului numărul lozului dorit.

ARIMA

este

CEAIUL SOCIETĂII BUNE

Aromă și gust minunat.

Fiți cu atenție la numele „ARIMA“.

firma

BRAUN

Timișoara IV, Piața Küttl

cumpără aur și argint cu
prețurile cele mai mari.

Există așa ceva?

Așa de bun la gust.
Așa de folositor sănătății și
cu toate acestea așa de ieftin,
încât poate să-l cumpere oricine?

Desigur că da, și anume
„Veritabil Franck“ cu „Kathreiner“!

BRONHI

*cele mai bune bon-
boane contra TUSEI*

Fabricat KANDIA

Iuliu HOLLÓ Gyula

CARIETAȘ ȘI
FABRICA DE ARCURI

Timișoara III,
Strada Romulus No. 39

Ing. dipl.

ALBERT KRAUSZ

Arhitect diplomat

Timișoara IV, Str. Brătianu 19

Telefon 12-23

Telefon 12-23

„Romanil“ S.A.

TIMIȘOARA

Cooperativa Funcționarilor Publici

Timișoara, Palatul Dicasterial (Parter)

FRÂNGHERIA

George Doboșan

Lugoj, str. Nedelcu 11

Execută tot soiul de frânghii de cânepă, palemare de transmisiuni, funii, sfoară de legat. Mărfuri ca: manila, frânghii economice, ștreanguri, căpestre, năvoade de pescuit, leagăne, genți de piață, saci pentru bucate, mușamale (ponevi), pături pentru cai, articole pentru tapiseri, bum-bac pescăresc și iută pt. covoa-re etc., se află totdeauna în depozit, cu prețurile cele mai moderate

BLĂNĂRIA

IOSIF GIMPEL

TIMIȘOARA IV,
Strada Iancu Văcărescu

Paltoane de blană, bogat asortiment în blănuri. Transformări, lucrări de specialitate

Schumpela și Szappanos

Pictori de firme și
reclame transparente

Telefon 21-82

Timișoara

Telefon 21-82

"MERKUR"

Lacuri de ulei și nitro
și produse chimice

TIMIȘOARA

„Cellofix“

Fabricăm nitrolacuri de
pulverizat. - Servim di-
rect și industriașii mici.

Cooperativa Agricolă

„Ciacovana“

Comuna Ciacova Jud. Timiș-Torontal

Cumpără și vinde tot felul de
cereale. Magazin aprovizio-
nat cu tot felul de coloniale,
delicatese, mărunțișuri și fie-
rărie. Pluguri și unelte agric.,
cu prețurile cele mai reduse.
Incercați spre a vă convinge.

J

**Lăcătuș mecanic
și de construcție**

UNGINGER

Timișoara II, Str. Timocului 1.

Mașini de gătit, sobe smălțuite, niche-
late și negre, atelier de galvanizare

**S. A. R. PENRTU
EXPORTUL PENELOR
DE PAT**

T i m i ș o a r a
Telefon 18-85

"BÂRZAVA"

Fabrică de var și
S. A. Comercială, Arad
Depozitul Timișoara
Bulevardul Carol No. 43.
Telefon : 17-88

Oferă toate materialele de
combustibil cu prețurile
cele mai convenabile.

Cine dorește
să cumpere
haine trainice,

croi bun pe prețuri ieftine, să meargă la firma cunoscută de zeci de ani

WILHELM HUSZÁR

LUGOJ, PIATA REGINA MARIA

Costume pentru bărbați, copii, intelectuali, meseriași și muncitori. Se execută și haine la comandă. MÂNECARE (căput de piele) din cea mai bună piele, care nu-și pierde culoarea. Toată lumea intră cu încredere în prăvălia lui

Wilhelm Huszár

unde este servit cinstit. Marca Leul este cea mai solidă și apreciată.

Prețuri foarte ieftine! — Marfă excelentă!

**Broderie
artistică**

C h i p u l a

Timișoara I., Str. Eugen de Savoya No. 1

**Articole
funebre**

Broderie pt. haine moderne, prapori, diferite ajururi, îmbrăcare de nasturi, plisée, confecție de voale pentru mirese și respect;

Hotel și Restaurant

„DACIA“

Lugoj

Antreprenor Petru Vlădău.

Vizitați hotelul „Dacia” în centrul orașului. 40 camere de primul rang. Restaurant cu bucătărie românească.

„FLORIDA“

**Fabrică
de ciorapi**

Timișoara

„BOHN“

Croitoria și Ceaprazăria Militară

Teodor Iancu & Comp.

Se execută uniforme pentru călărași cu schimbul,
și haine civile, după ultima modă. — Atelier
pentru chip-uri, capele, șepci și bro-
dării. Mare depozit de ștofe pt.
uniforme și furnituri.

Asortiment complet de echipamente militare.

T I M I Ș O A R A

Cetate, Piața Libertății (Palatul Primăriei)

REIBER S. A.

Beton și Asfalt

Timișoara, Strada Iosif Vulcan 7

Prima Moară Cilindrică din Comloșul Bănățean

Adolf Birtler

Filiala Timișoara

Engros

Telefon 22-68

Endetail

„CARACUL“

Casă de blănuri

Proprietar: EMIL GUTFREUND

Timișoara III, P-ța Plevnei No. 6. (colț cu str. Mitr. Meșianu)

Mare asortiment în tot felul de blănuri. Prețuri extrem de ieftine.

Telefon 2000

Telefon 2000

N. KORBER & Co. S. A.

ABRICA DE CLOJURI DE PĂLĂRII

ROSII PAUL ȘI LUDOVIC

Plăci Mozaico în diferite culori. Plăci
de țiment MOZAICO pentru bucă-
tării, coridoare și în băi de scaldă.

Oale de țiment pentru fântâni și
canaluri, vălaie de țiment pentru
porci și vite. Asfalturi, lucruri de
magazie, mare depozit de țiment.

ARAD, Str. Gh. Lazar 10 și Calea Romanilor 12-14

Fabrica de candelabre moderne și baterii de tot felul

UZINELE DURA

S. A.

TIMIȘOARA II. Strada Ștefan cel mare - Telefon 54 și 21-54

Casă de
mobile și aranjamente

Telefon No. 206.

Oferă cele mai frumoase și cele mai
bune mobile, precum și atelier de
tapiterie de clasa primă

Plata Coronini 20.

PODRÁCKY

PENSION CENTRAL

T
I
M
I
Ș
O
A
R
A

C E T A T E

T E L E F O N N o . 8 3

PAUL KERN S. p. A.

M A G A Z I N D E P I E L Ă R I E

Depozit mare și permanent în piele și ma-
teriale pentru ghete, piele de blană și cu-
rele pentru mașini. Prețuri strict solide

Timișoara-Fabrică, Str. Ștefan cel Mare 6. - Filială :
IV, Bul. Berthelot No. 29. — Engros — Endetail

Depozit de blănuri și materiale prime
Metzger și Stumper

*Primim spre păstrare
blănuri și efecte de
iarnă contra moliilor
și pericolelor de foc.*

*Transformări precum
și reparațiuni se
efectuează în modul
cel mai bun. — —*

Timișoara IV, Bulev. Berthelot 9.

.. Pentru Diabetici ! pentru bolnavi de zahăr,
rinichi și stomac firma
ÖSTERREICH

Timișoara IV, Bulevardul Berthelot No. 15

pregătește garantat conform prescripțiilor pâine Gra-
ham, de tărâță, pâine aer, Zwieback de Karlsbad, făină

* Telefon Aleuronat etc. etc.

22-04 Comenzile postale se efectuesc prompt și contra ramburs.

Cea mai mare și cea mai ieftină
sursă de cumpărare din Banat
este

marele magazin de manufactură

A. B. C.

Timișoara I, P-ța Unirii
T e l e f o n : 6 2 2

PRIMA FABRICĂ MECANICĂ
DE PERII ȘI PENSULE S. A.

T I M I Ș O A R A

S p e c i a l i t a t e î n :

Perii pentru cap, haine, unghii, baie,
etc., precum și perii de toate felurile
pentru menaj. Pensule de ras cu
garanție marca »Lord« în
diferite calități și
prețuri.

Telefon
19-88

Telefon
19-88

UNION
FABRICĂ DE PĂLĂRII S. A.
JIMBOLIA

G R E T A

ATELIER FOTOGRAFIC

REPRODUCERI DUPĂ FOTOGRAFII VECHI
EXECUT ȘI FOTOGRAFII LA MINUT

Timișoara-Cetate, Str. Lonovici 2
(CASA GERMANĂ COLȚUL PIATA I. C. BRĂTIANU).

In locuințe moderne
numai

Sobe de teracotă moderne,

in cele mai moderne modele și culori,
le puteți obține numai la vechea și
cunoscuta firmă

Dimitrie Bandu

Timișoara-Cetate, Strada Vile Alexandri 6
Primesc reparațiuni cu garanță și prompt.

Deparazitarea
ploșnitelor cu

ZYKLON

(acid otrăvitor)

Telefon 14-32

cu rezultat absolut sigur

Desface: **„Salvarea”** Timișoara

Sanatorul bănăţean

vis-à-vis de grădina claustrului circumscripţiei III, Str. Odobescu 3, de curând transformat (renovat) pus sub conducerea veche (Dr. Diel). La dispoziţia chirurgilor sunt 2 (două) săli de operaţie instalate modern pentru: chirurgie, obstetrică, vezică-rinichi-prostată, boli oto-rhino-laringologice. Instalaţie operatorie-electrică pentru intervenţii de mare chirurgie, de operaţii pe vezică şi plastice. Pentru bolnavi cu boli interne şi nervi sunt toate accesoriile la dispoziţie, bucătărie dietetică etc. Instalaţie radiologică modernizată, atât pentru scopuri diagnostice cât şi röntgenterapie şi radiografii cu contrast gastric şi ale coloanei vertebrale, renale, vezică urinară şi biliară.

Pentru transfuzii sanguine, donatori permanenţi.

Sanatorul are instalat un ambulator pentru bolnavii mai săraci cu onorar redus. În conformitate cu criza economică, sanatorul are 4 clase:

Clasa IV-a . . .	Lei 80.—	Clasa II-a . . .	Lei 180.—
Clasa III-a . . .	„ 120.—	Clasa I-a . . .	„ 280.—

Cofetăria
Pottichen

Telefon:
23-11

Timișoara IV.

TEXTA

Fabrică de pânză S. A.

Timișoara
Str. Dorobanților 48-52

Weisz si Comp.

TAPISERIE S. A.

Sucursale: București, Strada Doamnei 4 Arad, Str. Eminescu (casa Crucea albă)	Perdele și cuverturi. Tapiserie, industrie, întreprindere, magazin de lână. Centrala: Timișoara-Cetate Bulevardul I. Gh. Duca (vis-à-vis Lloyd) 1
---	--

CONSTANTIN **P**URCARIU
ARHITECT

<u>TIMIȘOARA III,</u> Spl. Tudor Vladimirescu 2 <u>Telefon 10-90</u>	<u>L U G O J</u> Strada Unirii No. 23 <u>Telefon: 3.</u>
--	--

CAROL SOMOGYI

FABRICĂ DE GHIAȚĂ
ȘI DEPOZIT DE BERE

T I M I Ș O A R A

INDUSTRIA LÂNEI S. A.

T I M I Ș O A R A
O C U P Ă 2000 A N G A J A Ț I

Fabrică: tricotaje
și impletituri. Panglici.
Cele mai moderne nou-
tăți de stofe pentru
dame și domni

Sucursale în toate orașele principale ale țării

TIMIȘOARA: I., Bulev. Reg. Ferdinand 9. II., Piața Badea Cârțan 2
ARAD, (SERILANAS. A.): Palatul Minorităților

ATELIER DE GEAMANTANE

Timișoara I., Str. Galați No. 1.

EUGEN KLEIN

Vopsiti acasă!

numai cu veritabilele vopsele

Heitmann

de **50** ani

cunoscute în toate țările culturale
Concesiune pentru întreaga
România

KOSMOS

Intreprindere Chimică Română

Timișoara IV, Iancu Văcărescu No. 20

Agriculorul înțelept și cruțător îngrijește de hamurile și curelele sale ca și de încălțăminte (botanci, opinci) numai cu

NEGROLIN

îndublând astfel durabilitatea lor. Veritabilul „Negrolin” cu marca de jos este cel mai bun mijloc de conservare a pielei, negru închis și imoermeabil și nu întărește nici nu frânge pielea.

Se capătă în toate prăvăliile.

„KOSMOS”

Timișoara IV, Str. Văcărescu 20.

„IDEAL”

Fabrică de Piele S. A.

Timișoara II, Strada Morarilor